

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
היחידה לתוכניות משלימות למידה

אוגדן למנהל 'ኒיצנים' ברשות המקומית

חומר עיוני, כלים, סדנאות והצעות לפעילויות בסדר היום בצהורון

שנה"ל תש"נ | 2020-2019

משרד הבריאות
המנהל הפסיכוגי
היחידה לתכניות משלימות למידה

ארגון למנהל' ניצנים' ברשות המקומית

חומר עיוני, כלים, סדנאות והצעות לפעילויות בסזרם היום בצהרון

שנה"ל תש"ף | 2020-2019

יזום והנחייה מקצועית

לילך ברקאי, ממונה ארצית על תוכנית 'ኒצנים' חיים הפלרין, מנהל היחידה לתוכניות משלימות למידה יורם אדלר, מדריך ארכיזי ביחידה לתוכניות משלימות למידה

חוותקה, פיתוח וכתיבה

לילך ברקאי, ממונה ארצית על תוכנית 'ኒצנים'
שרה משה, מדריכה ארצית ביחידה לתוכניות משלימות למידה
שירות גיטלמן, מדריכה ארצית בתוכנית 'ኒצנים'
ענת צור, מדריכה ארצית בתוכנית 'ኒצנים'

שותפים לכתיבת

האגף לחינוך קדם יסודי
האגף לחינוך יסודי
האגף לחינוך מיוחד
מרכזות התוכנית במחוזות
מחחים פדגוגיים בתוכנית ניצנים
צוות ניצנים ביחידה לתוכניות משלימות למידה
מודות לשותפים שקרו והעירו

הוצאה לאור: גף הפרוטומים, משרד החינוך
gov.il
עיצוב גרפי: נעה כהן-ישראלון
עריכה לשונית: יעל לביא-בלוייס

תש"ף - 2019-2020

תוכן עניינים

הקדמה 5

חלק א - **הכלים והנחיות**

7	קול קורא לתקציב רשותות מקומיות .....
11	עשרה צעדים עיקריים מקבלת הקול קורא ועד לפיתוח המטרות .....
12	הגדרת תפקיד מנהל '曩צים' ברשות המקומית .....

חלק ב - **כלים ניהולו וארגון התוכנית ברשות**

19	עיקרי חזרה מנכ"ל .....
21	לוח חופשوت .....
23	הנחיות לרכש פדגוגי בתוכנית '曩צים' - נס' ילדים תש"ף .....
24	הנחיות לרכש פדגוגי בתוכנית '曩צים' - בתי-ספר תש"ף .....
26	לוח גאנט למנהל התוכנית ברשות המקומית .....
28	הנחיות לעזרה ראשונה .....
32	טלפונים לשעת חירום .....
33	טפסים שימושיים .....

חלק ג - **כלים פדגוגיים ניהול התוכנית**

37	פריסת נושאים שנתיים בתוכנית '曩צים' .....
38	עקרונות מנהיים להפעלת תוכנית נצנים בחינוך המיעוד .....
40	באיו דרכם ניתן לספר סיפור? .....
41	עצות לפעולות מוצלחת .....
42	מתן סיוע בשיעורי בית לתלמידי הצהרון בבני הספר .....
43	הצעות לניהול שיח אישי-רגשי עם הילד/ה .....
47	תוכנית ליפוי למרכיבי התוכנית בבני-הספר .....

כלי להתבוננות למורכי התוכנית בבית-הספר.....	86
כלי להתבוננות לМОביילים במסגרות.....	88
כלי להתבוננות לסייעות בגין הילדים.....	90

חלק ד - סדר היום בצהרון וחשיבותו

רצינול.....	91
מתווה סדר היום בצהרון.....	92
דוגמא לפרש שבועית בגין.....	94
דוגמא לפרש שבועית בית-הספר.....	95

פלח פתיחה - התכניות

דוגמאות והצעות לפתיחת היום בגין הילדים.....	97
דוגמאות והצעות לפתיחת היום בבית-הספר.....	100

פלח הארכאה כהזדמנות חיניכית

קידום אורח חיים פעיל ובריא בצהרון	143
דוגמאות לפרש שבועי.....	147
ניצך נתן לשלב אורח חיים בריא?.....	151
ההזדמנויות לשחק ולוחוד חידות.....	152

פלח פעילות מובנית פעילות חינוכית העשרהית

דוגמאות לפעילויות סביב ספרים ושירים בגין הילדים.....	155
דוגמאות לפעילויות סביב ספרים בבית-הספר.....	168
פעילויות המזמנת דרמה ויצירה לתלמידי בית-הספר	214
דוגמאות לפעילויות לטיפוח ערכים ומומנויות בבית-הספר	226
'ניצנים' של תנעה ומשחק בגין הילדים.....	230
משחקים לתלמידי בית-הספר.....	250

פלח פעילות לסיום היום

שיר ונכיע ברכשות איך עבר היום על הילדים בצהרון בגין הילדים.....	251
נכיע ברכשות איך עבר היום על הילדים בצהרון בית-הספר.....	255

הקדמה *

תוכנית 'ניצנים' היא תוכנית ארצית של צהריםם בסבבוז משרד החינוך המיעדת לנילאי 3-8 וקיצור החופשות בבחנים לנילאי 3-9.

התוכנית מעניקה מענה איקוטי, חוויתי, הפגתי המותאם לנילאי הילדים ולצרכיהם התפתחותיים והרגשיים. אוגדן זה הוא כלי שגובש במיוחד עבורכם, כבעל תפקיד מרכזי בהובלת תוכנית 'ניצנים', על מנת לבסס תשתיית מבנית בעלת שנרה וסדריות המשמשת מרחב ורואו להפעלה מיטבית של התוכנית. באמצעות האוגדן ניתן יהיה לסייע למוביילים בஸגורות, להנחותם ולהציג להם מגוון אפשרויות ודריכים להעשרה עצוםם של הילדים.

האוגדן מורכב משלושה רכיבים מרכזיים:

היבט ניהול-מערכתו לקיום התוכנית. הארגן וה统治 החינוניים ליהול התוכנית. היבט מעשי להפעלה הכלולлюч נאנטו, תוכנית ליפוי למטרץ התוכנית בבלתי-הספר, הנחיתות לעזרה ראשונה וטפסים שימושיים. והיבט פדגוגי, הנגע לרצון ליצור מעבר וציף וסדר ממסגרת הבוקר למסגרת הצערים, ולערוך בה פעילות חינוכית - העשרהית שתאפשר לילדים לפתח כישורי חברתיים ורגשיים, תחושת מסגולות וביטוי אישי ולהזות הצלחות אשר יעצימו ויעצבו אותם כבוגרים.

חשיבות רבה מיוחסת להתקנת הפעולות הנזרחות ממאפייני 'ניצנים'. מחד-גיסא, תכנים הנושאים אף פדגוגי, ומайдן-גיסא נושאות שעות הפעולות אופי הפגתי וחוויתי.

המידניות, אבני הדורך, ההנחות והרעיון מופקדים בידכם, ומהרנו שייהפכו ל"שלכם" מוכלו להעביר אותם ולהלאה לצוותים שלכם.

להמשך עשייה פוריה ותבורכת והנאה שבדרך

ליין ברקאי

ממוניה תוכנית הצעריםם והלאומית

חיים הלפרין

מנהל היחידה לתוכניות משלימות למידה

חלק א

נהלים והנחיות

קול קורא

לתקציב רשותות מקומיות בשנת הלימודים תש"ף

תוכנית 'ニיצנים' בתחום יום הלימודים לגילאי 3 - 8 (גנ - כיתה ב') בכל הארץ

תוכנית 'ニיצנים' בחופשיות' לגילאי 3 - 9 (גנ - כיתה ג') בכל הארץ

תקנות תקציביות: 20-46-05-07 'ニיצנים'

20-46-05-14 'ニיצנים בחופשיות'

תוקף הקול קורא: מיום 30 ביוני 2019 ועד יום 22 ביולי 2019

בהתאם להחלטת ממשלה מס' 4614 מיום 24 ביוני 2019, משרד החינוך (להלן: 'המשרד') יבסס הפעלת מסגרות חינוכיות בתום יום הלימודים בוגרי הילדיים הציבוריים ובבתי-הספר המתוקצבים על-ידי משרד החינוך.

כמו כן, בהתאם להחלטת הממשלה מס' 3409 מיום 11 בינואר 2018, המשרד יבסס הפעלת מסגרות חינוכיות נוספת בשעות הבוקר בוגרי הילדיים הציבוריים ובבתי-הספר המתוקצבים על-ידי משרד החינוך במהלך חופש בית-הספר והגנים במהלך שנת הלימודים (להלן: 'תוכנית ניצנים בחופשיות'). התוכנית תופעל ביום אחד במהלך חופש בית-הספר והגנים במהלך החופש האביב. וכך, בהתאם להחלטות הממשלה ובכפוף לאמור בהן (להלן: 'תוכנית ניצנים'). זאת, במטרה לקדם מענה חינוכי אינטקי לצורכייהם השונים של המשתתפים, ובין היתר, להקלת על ההורים בנטל ולעידוד השתלבותם בעבודה. החלטות מצורפות נספח א' למסמך זה.

בשתי התוכניות תישא הקצבת המשרד על-פי הדירוג הסוציאקונומי של הרשות בשנת הלימודים תש"ף, על-פי מודול של תעריף למשתתפי בפועל, ותועבר לרשותות המקומיות המפעילות את התוכנית במסגרת הכללים והקריטריונים המפורטים בסמסן:

¹ התקציב הפעולות בחופשת פטח / חופשת האביב 2020 מותנית בהחלטת ממשלה מתאימה ובאישור תקציב תוספתי ייעודו.

קריטריונים לתקצוב רשותות מקומיות בשנת הלימודים תש"ף עבור תוכניות 'ニיצנים'

הרשאות אשרו סוציאקונומי של תוכנית 'ニיצנים בחופשיות'	תוכנית 'ニיצנים'	תוכנית 'ニיצנים'
10 ימים בחופשיות. 5 ימים בחופשת חנוכה / חורף ו-5 ימים בחופשת פסח / אביב	בימי הלימודים 5 ימים בשבוע עד שעה 16:00	
גנים ובתי-ספר כיתות א-ג	גנים ובתי-ספר כיתות א-ג	5 - 1
	בת-ספר כיתות א-ג	6 - 10

משרד החינוך מזמין רשותות מקומיות לתקצוב עבור הפעלת התוכניות בהתאם לקריטריונים המפורטים במסמך המצור'ב ובנספחיו.

רשות מקומית אשר מעוניינת להשתתף באחת משתי התוכניות ('ニיצנים' / 'ニיצנים בחופשיות') או בשתייהן, תגיש בקשה עבור התוכניות שנבחרו במוסדות המתוכנים לפעול בשנת הלימודים תש"פ והעומדים בתנאים המפורטים בהמשך (כולל מוסדות מונש"ג ופטו).

הגשת הבקשה לתקצוב והתChiיביות הרשות להפעלת התוכניות (להלן 'מענה לקוב קורא' או 'טופס ב'1') תיעשה באמצעות המערכת האינטראקטיבית לאיסוף נתונים (להלן: 'המערכת') בכתובת שלהן: www.nitzanim.education

להלן אופן הגשת הבקשות לתקצוב:

- רשות שבחורת בתוכנית 'ニיצנים' (זהרונים) תוריד מהמערכת קובץ אקסל ברמת מוסד לצורך סימון המוסדות הצפויים להשתתף בתוכנית (נספח ב'2). את הקובץ המלא יש להעלותഴירה למערכת.
- יש להפיק מהמערכת את המענה לקוב קורא (קובץ ורוד, נספח ב'1), שיכלול את פרטי הרשות ובעל התפקידיים המשוחים במערכת (פרט למנהל 'ニיצנים' ברשות), וכן את מספר המוסדות והתלמידים במוסדות שסומנו בנספח ב'2 כאמור בסעיף א' לעיל.
- יש למלא בנספח ב'1 את הפרטים הדורשים.
- הגשת הבקשה תיעשה עלי-ידי העלה למערכת של המענה (ב'1) כשהוא חתום וסגור בפורמט PDF ובפורמט ורוד, וזאת עד יום 22 ביולי 2019.
- רשותות באשכולות 4 - 10 אשר בחרו בהזנה עצמאית -** חייבות להגיש בוסף, ויחלק מהמענה לקוב קורא, את המפורט להלן:
  - נספח ב'3 - התChiיבות של ספק מזון עצמאי לעמידה בהנחיות ובניהלי העבודה, תוגש חתומה וסורה בפורמט PDF** וכן בגרסה ורוד. כן יש להגיש סרוקים את המסמכים הנלוים לאומו ספק.
  - את נספח ב'3 יש לצרף עבורי כל אחד מספקי המזון העצמאים שאיתם התקשרה הרשות.

בגראת וורד.

לאחר הרישום במערכת ניתן להפנות שאלות באמצעות הממשק אל משרד רו"ח נסימן דיזידור ושות', אשר מלאה את התוכנית מטעם משרד החינוך,טלפוןית למספר 03-4220886-03 ביום א-ה בין השעות 10:00-16:00.

קבצים מצורפים:

1. קriteriorium לתקצוב רשותות מקומית לשנת הלימודים תש"כ להפעלה במסגרת התוכנית.
2. רשימת נספחים:

הערות	שם הנספח	סידורי	נספח
	החלטות הממשלה		א
	חינוך מיוחד - לפי קוד כתמה	1	א
	תפקיד מנהל/ת 'ኒצኒም' ברשות	2	א
	מתווה הכרזה	3	א
	דוגמה לנילון נוכחות חדש	4	א
	נספחים תקציבי 'ኒצኒם' 'ኒצኒם'	5	א
	נספח תקציבי 'ኒצኒם' בחופשיות	6	א
	הנחיות לדיווח ולרישום	7	א
	בקשה לאישור מיוחד להעסקת מנהל 'ኒצኒם' ברשות	8	א
	סימולטור לבחינת הרוחבות בתוכנית	9	א
מסמכים בקשה הקצבה			
	טופס בקשה והתחייבות לשתי התוכניות	1	ג
רשימת הגנים ובתי-ספר שבהם תפעל תוכנית	הרשימה מוצגת במערכת איסוף הנתונים 'ኒצኒם'	2	ג
	הנחיות עבודה לספקי מזון מחוץ למאגר	3	ג
	הצהרה מרוחצת על ספקי מזון	4	ג
מסמכים להגשה – מאוחר יותר			
	פרוטוקול ועדת היוגי	1	ג
	תוכנית רשותית – 'ኒצኒם'	2	ג
	יפורסם בהמשך	3	ג
	תוכנית עבודה מוסדית – 'ኒצኒם'	4	ג

עשרה צעדים עיקריים מקובלות ה'קול קורא' ועד לפתיחת המסגרות

1. קריית ה'קול קורא' בעיון.
2. קבלת החלטה על הצערות לתוכנית- חתימה על טופס בקשה והתחייבות להפעלת התוכניות 'ינצנים' ו'ינצנום' בחופשיות' על-ידי ראש הרשות וציבור הרשות והעלאת הקבצים למערכת 'ינצנים' תש"פ (בהתאם לנספחים הנדרשים בקריטריונים לקול קורא).
3. בחירת מנהל 'ינצנים' ברשות.
4. הקמת ועדת היגי רשותית והחלטה על הגורם המפעיל את התוכנית: הרשות / זכיינים. בהפעלה חייזנית - בחירת הגוף המפעיל והתקשרות עימן.
5. רשותות באשכולות 4 - 10: התקשרות עם ספקי הזנה וקייעת התפריטים והמתאמים לצורכי השיטה.
6. נתיבת תוכנית רשותית הכלולת בניהל מנגנוני הפעלה, גויס כוח אדם, חתימה על חוזי העסקה, בניהת תוכניות פדגוגיות, בחירת חוגי העשרה והתקשרות עם ספקי חוגי העשרה.
7. אישור התוכניות של הרשות והמוסדות על-ידי הנהלת התוכנית במחוז והמפקחים ברשות.
8. הנגשת המידע להורים ופתיחה תהליך ההרשמה והגביה של תלמידי ההורם בהתאם למודל ההפעלה שאושר בועדת ההינאי.
9. הערכות לפיתוח המקצועי של צוותי המסגרות - הכשרה לרכיבי בית-הספר, למובילות ולסיעות, הכלול מפגש הערכות עם הצוותים בנושאי ביטחון, בטיחות, הזנה ומתן עצרה ראשונה.
10. שיבוץ עובדים במסגרות ובכתיות תוכנית עובודה הכלולת נחלים ותוכנית פדגוגית לכל מסגרת בפרקוט שנתי / חדשני / שבועי.

הגדות תפקיד מנהל 'ニיצנים' ברשות²

פרופיל

השכלת: בעל תעודת הוראה או בוגר אוניברסיטה בתחום החינוך או בוגר מכללה מוכרת להוראה או בעל תואר אקדמי!
ניסיוני: בעל ניסיון מעל שלוש שנים במערכות חינוך /או בעבודה עם ילדים בגיל הרך בחמש השנים האחרונות.

הגדות תפקיד

- < ממונה על ריכוז הפעולות המנהלית-ארגוני-חינוכית של התוכנית ברשות המקומית.
- < ישמש איש הקשר הרשמי מטעם הרשות במגעיה עם שותפי התוכנית ובכללם הווי התלמידים.
- < עבדתו תישנה בהתאם ובשיתופי פעולה מלא עם מנהל החינוך ברשות, מנהלת התוכנית במחוז, מרכז 'ニיצנים' בנתניה-
- < הספר, וכן עם הפיקוח במשרד החינוך ברשות בהתאם לצורן.

² בהתאם לנספח א' 2 בקובל קורא.

מה מצופה ממנהל 'ኒצנים' ברשות

מנהל 'ኒצנים' ברשות אחראי על ניהול של תוכנית 'ኒצנים' ברשות בהיבטים החינוכיים, המנהליים, הארגוניים והכספיים.

באחריותו להכיר את שותפיו לפקיד, בתוקן הרשות ומחוצה לה, ולנהל איתם ממשקי עבודה סדרים ומשמעותיים.

באחריותו להיערך לפיתוח המסלבות כולל פרסום ושיווק התוכנית בקהליה, רישום התלמידים ("ኒצנים' ול'ኒצנים' בחופשיות'), ניסי כוח אדם והכנת מאגר כוח אדם של מלאי מקום.

מנהל התוכנית ירכז וישתתף בוועדות היגייני של הרשות, בראשות מנהל החינוך, לפחות שלוש פעמים בשנה, וידאג לנכונותה, לחתימה ולהפעלה של פרוטוקול ועדת ההיגיינה.

יבנה יחד עם המנהה את תוכנית הנהיגה הבסיסית (ההכשרה) בת 25 שעות לצוותי 'ኒצנים' על-פי מตווה ההכשרה - נספח א' 3. על מנהל 'ኒצנים' ברשות להנפיק דוח אשר יכלול את נושא ההכשרה שיילמדו בכל קבוצה ולפרנסם למשתתפים. התוכנית תאושר על-ידי מנהל התוכנית במחוז.

מנהל 'ኒצנים' ברשות יהיה אחראי על התנאיים הפיזיים להתקיומה של ההכשרה, לידעו המשתתפים על מועד ההכשרה ולהתחמתם על טופס מסודר של נוכחות.

אם שובץ מנהה להנחה בטור המסלבות (הנחה מקיפה) על מנהל 'ኒצנים' ברשות לבנות את תוכנית הנהיגה בשיתוף המנהה על-פי מตווה ההכשרה - נספח א' 3.

ככל, יערוך המנהל ביקורים בכל המסלבות וימפה את המסלבות שלחן נדרש לוויי אינטנסיבי על-ידי ואשר בהן יעמיק את ביקורי.

יכין את סיורי הרשות, המחווז והמטה וישתתף בהם.

ישתתף במפגשי הпитוח המקצועי של מרכז התוכנית במחוז.

יערוך מפגשי למידה קבועים עם רצי' בתי-הספר. מומלץ מפגש חודשי.

יאסוף את הנזונים בהתאם לתיאור בתוכנית המוסדית - נספח ג' 3.

ימלא בקשوت לתשלים ולמילוי דוחות בהתאם ל'קול קורא'.

יטפל במקרים דוחות הבקרה.

יהיה אחראי על ההזנה ויעמוד בקשר עם מינהלת ההזנה.

על כל מנהל תוכנית ברשות לזרג לבנות תיק תוכנית במערכת, שמסמכיו ייסרקו ויזנו למערכת 'ニיצנים' ובכללם עדכו מסמכים שיכלול:

1. נתוני עובדים בצהרון.
2. דוחות של ועדות היגיון ואף החלטות לביצוע.
3. תוכנית עבודה רשותית חתומה.
4. עותק של תוכניות העבודה המוסדיות.
5. רשימת תוכניות העשרה.
6. מכתבבים / עלונים / דברי דואר אלקטרוני שנשלחו להורים, כולל חומר שיווק.
7. סיכומי ביקורים / סיורים במסגרות.
8. דוחות בקרה שהועברו לרשות.
9. תוכנית ההכשרה הכללת את התכנים, שמות המנהלים, מועד ההכשרה, המקום, פרטי המשתתפים כולל פרטי קשר, דוחות ביקור בהכשרות / הנחיות.
10. יומן נוכחות – עותק של דפי הנוכחות של התלמידים במסגרת.
11. אישורי המשטרה של הזכאים החינוכיים.
12. תיעוד אירועים חריגים והטיפול בהם.

אחד הנושאים הייחודיים בתוכנית הוא פיתוח מקצועי של הוצאות העובדים על-פיו.
משרד החינוך מכשיר את צוותי 'ニיצנים' שפועלם על-פי התוכנית באמצעות מנהים מטעם זכין של המשרד.
תוכנית ההכשרה מתחלקת לשני חלקים באופן הבא:

- א. הנחיה בסיסית – תוכנית הכשרה בת 25 שעות אשר ניתנת לכל צוותי 'ニיצנים' בכל הרשויות.
- ב. תוכנית הנחיה ולויי בתוך המסגרות (הנחיה מקיפה) ניתנת בחלוקת מהרשויות, למסגרות נבחנות הזקוקות לליוי ולהדרכה צמודה.

להלן פירוט הנקה הבסיסית (הכשרה)

א. תוכנית הנקה בסיסית - 25 שעות

- < התקציב המוקצה להכשרה לכלל הוצאות בתוכנית 'ニצנים' הוא בן 25 שעות.
- < מנהל 'ニצנים' ברשות יבנה יחד עם המנחה הפדגוגי את תוכנית ההכשרה (הנקה בסיסית) בת ה-25 שעות לצוותי 'ニצנים' על-פי המתווה של להן.

מטרות תוכנית ההכשרה (הנקה בסיסית)

- < התוכנית תעכיז ותפתח את יכולת המקצועית של צוותי 'ニצנים'.
- < התוכנית תשפר את יכולת של צוותי 'ニצנים' לעבוד עם ילדים בהתאם למסגרות הגיל.
- < התוכנית תעניק ידע וכליים מעשיים לעובדה במסגרות שונות פוקדים ילדים בני 3 - 8 בחינוך הרגיל ובcheinוך המיווך.

השעות תחולקנה באופן הבא:

9 שעות בתחום המינורי לפי הפירוט הבא:

- שלוש שעות יוקצו לנכים ולהנחיות, להיערכות לפטיחה ולטירה של המסגרות. התכנים יקבעו עם מנהל 'ニצנים' ברשות.
- ארבע שעות יוקצו לעזרה וראשונה - ריענון. התכנים המעודכנים יפורסמו על-ידי המשרד.
- שעתיים יוקצו לביטחון ולבטיחות - התכנים יקבעו על-פי חזור מנכ"ל 'ニצנים'.

16 שעות בתחום הפדגוגי לפי הפירוט הבא:

הנושאים העיקריים בהתאם לשבי הגיל: גן / בית-ספר ולוותק בתוכנית.

- < הטמעת עקרונות ומתווה סדר היום בצהרים.
- < בניית תוכנית עבודה פדגוגית של מרכז בית-ספר ושל מוביל הצהרון בגין.
- < פיתוח אקלים בטוח ומוגן.
- < היבטים הנוגעים להתפתחותם של בני 3 עד 8.
- < הארוחה כמקדמת הרגלים, אורח חיים בריא ותזונה נבונה.
- < שילוב אומנויות כמקדמי למידה חוויתית.
- < התמודדות עם דרכי התנהגות מתגוררות של ילדים.
- < תקשורת עם הוורים.

העצמה אישית של צוותי הצהرون.

הסיפור נמדד למידה משמעותית.

ארגון הנחיה בסיסית (הכשרה)

- על מנהל 'ニיצנים' ברשות לארון קבוצות של צוותי המספרות, 25 משתתפים בממוצע בקבוצת ההנחיה הבסיסית.*
- מייפוי הוצאות - יש למפות כל הניתן על-פי מוסד - מסגרת גן / בית-ספר ועל-פי ותק הוצאות הפעילים בתוכנית. לשימושם טופס למילוי פרטיו המשתתפים בכל קבוצה (טופס 1).
- על מנהל 'ニיצנים' להביא לידי את הפרטים הנוגעים למועד ההנחיה הבסיסית, להחתיםם על טופס מוסדר של נוכחות ולנהל את יומן הנוכחות. לשימושם טופס נוכחות (טופס 3).
- על מנהל 'ニיצנים' מטעם הרשות לארון את מקום ההנחיה הבסיסית, להביא בחשבון את התנאים הפיזיים בו, ולודא שהמקום עומד במתנאים הרואים לעורכת ההשתלמות (כימה, שירותים, כיבוד, עזרים וכו').
- על המנחה מטעם הזכין למלא משוב באמצעות אפליקציה בסיום ההנחיה הבסיסית.
- על מנהל 'ニיצנים' ברשות להשתתף בשלושה מפגשים לפחות של ההכשרה, ולמלא טופס משוב על ביקור בהנחיה הבסיסית (למילוי בטופס 4).
- ההנחיה הבסיסית תתפרק על פני כל חודשים הפעילות.
- מפגשי ההנחיה הבסיסית רציפים - אחת לחודש.
- שעת ההנחיה בסיסית היא בת 60 דקות הכוללת הפסקה.
- על כל המשתתפים בהנחיה הבסיסית להשתתף באופן סדיר במפגשים.
- עמידה בחנות ההכשרה תוכר ורק אם סך ההיעדרויות לא עולה על 20% מהשיעורים.
- זכאות לטעות השתתפות בהנחיה הבסיסית תינתן למשתתפים בכל המפגשים (כל המשתתפים 100% השתתפות).
- ההנחיה הבסיסית אינה מוכרת לנמל.

* לפחות 18 משתתפים ולא יותר מ-26. אם הקבוצה מונה מעל 26 משתתפים יש לקבל אישור מינהלת 'ニיצנים' במוחז ולצרף את האישור לתיק מנהל 'ニיצנים' ברשות.

moboh, כי המשתתפות פעילה בהנחיה הבסיסית נחשב לעובדים בתוכנית שעotta לכל דבר ומכה אומם בשכר בהתאם. מספר שעות ההנחיה הבסיסית בתשלום לעובד לא עולה על 25 שעות.

תוספת משתתפים מעבר למתחזב ב'קול קורא' במימון הרשות.

ג. תוכנית הנהניה וליפוי בתוכן המסלבות (הנהניה מקיפה)

- הנהניה תינתן בחלק מההרשויות למסגרות נבחרות שבهن נדרש ליפוי והדרכה צמודה.
- על מנהל 'ニצנים' ברשות למפות את המסלבות הנ"ל.
- המנהה יקבל מנהל 'ニצנים' ברשות את רשיית המסלבות שאותן מומלץ להנחות, וירוך ביקור ראשון לצורך מיפוי הצלcis של המסלבה.
- הנהניה בשיתוף עם מנהל 'ニצנים' ברשות יבטן תוכנית הנהניה (הנהניה מקיפה) לכל אחת מהمسلבות בהתאם לעקרונות מודל הנהניה (טופס 2)
- על מנהל 'ニצנים' ברשות לעורך מפניות שוטפים עם המנהים (הנהניה מקיפה) לצורך ערך אחר התקדמות בעידים שהוצבו לתוכנית הנהניה.
- אם לא שובץ מנהה ליפוי בתוכן המסלבות, על מנהל 'ニצנים' ברשות למת מענה לצרכים בשטח ככל האפשר.

חלק ב

כליים לניהול ולארגון התוננית ברשות

חווזר מנכ"ל

**'ניצנים' – צהרות ניצנים לגנים ולכיתות א'-ב' – ו'ניצנים בחופשיות' (בית הספר של החגים) לגנים
ולכיתות א'-ג' בחינוך הרגיל ובחינוך המיעוד**

הוראת קבוע מס' 0234 - החלפה

תאריך פרסום: כ"ז באול תשע"נ, 26 בספטמבר 2019

הוראה תקפה מתאריך: 26.9.2019

הוראה זו עוסקת במהותה של תוכנית ניצנים שהיא תוכנית חינוכית העשרהית התומכת בהמשך ליום הלימודים הפורמלי בגנים ברשויות שבאשכולות למ"ס 1-5 ובבית הספר בכיתות א'-ב' בכל הרשות, ומופעלת בגין הילדיים הציבוריים ובבתי הספר המתווכים על ידי משרד החינוך בחינוך הרשמי, בחינוך המוכר שאינו رسمي ובחינוך המיעוד. התוכנית 'ניצנים בחופשיות' (בית הספר של החגים) פועלת בשעות הבוקר ומיועדת לילדים הציבוריים ולתלמידי כיתות א'-ג' בבתי הספר והמתווכים על ידי משרד החינוך בחופשיות במהלך שנת הלימודים בכל הרשותות במטרה למתuna חינוכי אינטלי לצרכים השונים של התלמידים, להוות עוגן מרכזי בקהילה, להקל על נטל ההורים ולוודד את השתלבותם בעובוה.

1. כללי
  2. מטרות תוכניות 'ניצנים', אוכלוסיות היעד ומסגרת הפעולות
    - 2.1 מטרות התוכניות
    - 2.2 אוכלוסיות היעד
  3. ה策וותים המוביילים במסגרות
    - 3.1 בגין הילדיים
    - 3.2 בבתי הספר
    - 3.3 בחינוך המיעוד, בגנים ובבתי הספר
  4. מתווה סדר היום – תוכנים ופעולות
    - 4.1 כללי
      - 4.2 מתווה סדר היום
      - 4.3 רכבי סדר היום

.5. כוח האדם בתוכנית – תפקידים ותפקידים אחרים

5.1 כלל

5.2 מנהל תוכנית ניצנים ברשות

5.3 מרכז התוכנית בבית הספר

5.4 מרכז ניצנים במחוז

5.5 המנהה הפלדייני

5.6 בני נוער ב'ניצנים'

.6. נחים להפעלת התוכנית בחינוך הרגיל ובחינוך המיעוד בוגרי הילדים ובוגרי הספר

6.1 כלל

6.2 בעלי התפקידים ודרכי העבודה במסגרת בניו הילדים

6.3 דיווח להורים על פעילות או על אירוע חריג

6.4 והטנסות, נוכחות ושחרור הילדים בגין ובבית הספר

6.5 סיום יום במסגרת ניצנים ובימי החופשה

6.6 נחים הקשורים לחצר

6.7 הפסיקות בבית הספר

.7. ביטחון, חירום ובטיחות

.8. מתן שירות עזרה ראשונה

.9. היררכות מערכית לציראת אקלים חינוכי בטוח ולמנעת אלימות והתנהגויות לא מתאימות

9.1 התמודדות עם התנהגויות מאייגות של ילדים בוגרי הילדים ובבית הספר

9.2 הוצאה ילד מהছדרון עקב אי-ההתאמה

10. האזהה ומהלך הארוחה

10.1 הייננה

10.2 חלוקת המזון במהלך השנה ובימי החופשה

10.3 רישיות למזון

.11. נספח הנסיבות

נספח א'3

קישור לחוזר מנכ"ל ניצנים תש"ץ <https://apps.education.gov.il/mankal/horaa.aspx?siduri=290>

לוח חופשות השנה"ל תש"ף 2019 - 2020 *

מועד	יום	תאריך לועזי	תאריך עברית
ראש השנה	ראשון-שלישי	1.10.19 - 29.9.19	כ"ט באולו - ב' בתשרי
יום כיפור	שלישי-רביעי	9.10.19 - 8.10.19	ט' בתשרי - י' בתשרי
ערב סוכות וסוכות	ראשון-שלישי	22.10.19 - 13.10.19	ו"ד - כ"ג תשרי
חנוכה	שלישי-שישי	30.12.19 - 24.12.19	כ"ז כסלו - ב' בטבת
תענית אסתר שושן פורים	שני-שלישי שלישי	10.3.20 - 9.3.20	ו"ג באדר - ו"ד באדר
חופשם לפניהם ערב פסח	רביעי- חמישי	16.4.20 - 14.4.20	ו' בניסן - כ"ב ניסן
יום הזיכרון ויום העצמאות	שלישי-רביעי	29.4.20 - 28.4.20	ד' באיר - ה' אייר
ל"ג בעומר	שלישי	12.5.20	ו"ח באיר
שבועות	חמישי	9.6.20	ה' בסיוון

יום פתיחת שנת הלימודים: **יום ראשון א' באול טשע"ט 1.9.20**

יום סיום שנת הלימודים: **יום שלישי ח' בתמוז 30.6.20**

לוח חופשות הצהורים עשיי להשתנות בהתאם להחלטות על שינויים בחופשות של משרד החינוך.

ימי פעילות בחופשות חנוכה / חורף, פסח / אבון

במגזר היהודי

חופשת חנוכה: כ"ז בכסלו - ב' בטבת (24 - 30 בנובמבר) 2019 (לא כולל שישי, שבת).

חופשת פסח: ז' י"ב ניסן (31 במרץ- 6 באפריל 2019) או ז'-ו"ג ניסן (1 - 7 באפריל 2019).

במגזר הלא היהודי

חופשת החורף: בין התאריכים 9.1.2020 - 24.12.2019

חופשת האביב: בין התאריכים 21.4.2020 - 6.4.2020

'ניצנים בחופשות' - 'בית-הספר של החגים'

תוכנית 'ניצנים בחופשות' פועלת במהלך חופשות בית-הספר והגנים במרוצת שנת הלימודים בשעות הבוקר.

הפעילויות מתנהל בגנים ובבתי-הספר הרשמיים והמוסכמים שאינם רשמיים, וכן במסגרת הפטור שיש להם רישוי תקין ושמצויים בפיקוח המשרד.

בשנה"ל תש"פ תופעל התוכנית באמצעות חמישה ימי חופשה רצופים בחופשת החנוכה / חופשת החורף, ובמהלך חמישה ימי חופשה רצופים נוספים בחופשת הפסח / חופשת האביב.³

התכנים העיקריים בתוכנית 'ניצנים בחופשות' - 'בית-הספר של החגים'

рядי הגנים עוסקו במגוון פעילויות העשרה, חוויה ויצירה סביבה חג ותקופה, כגון משחקים בסימן החג הכללים משחקי תנעה, פעילות תיאטרון סביב ספרי החג, סיפור ויצירה בעקבות ספרית פיג'מה וכן בנושאים מגוונים נוספים.

рядי בית-הספר היסודיים עוסקו במגוון פעילויות העשרה, חוויה ויצירה המוגנות לחג ולתקופה, כגון שיח ושירה מושתפים המתאימים לחג ולתקופה, סיפורים המתמקדים בהיבטים של החג, יצירה על-פי מוטיבים הקשורים לחג, פעילות העשרה בתחום האומנות כדוגמת ציור ופיסול, צפייה במופע אומנותי או מוזיקלי וכן בנושאים נוספים מעולמים של הילדים.

³ הפעילויות בחופשות חנוכה/chorף ופסח/אביב מותנית בקבלת החלטת ממשלה מתאימה ובאישור תקציב מיועד.

הנחיות לרכש פדגוגי בתוכנית 'ኒיצנים' - גני ילדים תעס"פ

התקציב השנתי לרכש פדגוגי הוא 2,700 ש"ח לשנה.

התקציב מיועד לפועלות חינוכית, העשרה-הפגמית של מובייל 'ኒיצנים' בצוורי היום בלבד.

התקציב מאפשר לרכוש ציוד ומגוון חומרים בהתאם לפועלות שנקבעה.

ניתן להשתמש בו גם עבור יוזמות שמתנהלות במסגרת התוכנית לאורך השנה.

ההחלטה על חלוקת התקציב לרכישת הפדגוגי תתקבל בוועדת ההיגוי הרשותית ותתועד בפרוטוקול הוועדה.

הצעה לחלוקת התקציב השני

1,700 ש"ח לחומרים מתכליים.

400 ש"ח לספרים - יכול להיכלл גם ספרות מקצועית שיש בה רשיונות להפעלת הילדים בתוכנית 'ኒיצנים'

600 ש"ח למשחקים ולבזארים. מומלץ בעבור משחקים בדש על תנעה.

דגשים על הרכש הפדגוגי

רכישת חומרי יצירה יידוטיים לשביבה בלבד – רכישת מוצר קלקר ופלסטיק כגון סול ומפל – אסורה.

מומלץ לרכוש חומרי יצירה המאפשרים ומעודדים יצירה חופשית, ללא דפי עבודה, שבлонות ותבניות מוכנות שאיןם מעודדים יצירות.

רכישת משחקים ייחודיים שאין נמצאים בgan ואשר משמש בהם דגש על היבטים חברתיים ותנעותים.

רכישת חומרים לבישול ולאפייה וציד בטיחותי המותאם לילדים הצעירים (הבישול והאפייה בגין יתרנהלו בהלימה להנחיות בחוזר מנכ"ל).

ספרי ילדים המותאמים לגיל ולמגזר. כדאי להתייעץ עם גננת האם או לבדוק באתר 'מצעד הספרים לנני ילדים'.

הנחיות לרכש פדגוגי בתוכנית 'ニיצנים' - בתי-ספר תש"ף

התקציב השנתי לרכש פדגוגי הוא 1300 ש"ח לשנה.

התקציב מיועד לפעילויות חינוכית, העשרה-הפגתית בצהרון בלבד.

התקציב מאפשר לרכוש ציוד ומגנוון חומרים בהתאם לפעילויות שנקבעה.

יתן להשתמש בו גם עבור יוזמות שמתנהלות בתוכנית לאורך השנה.

ההחלטה על חלוקת התקציב לרכישת הפדגוגי תתקבל בוועדת ההיギי הרשותית ותתועד בפרוטוקול הוועדה.

דגשים על הרווח הפדגוגי

רכישת משחקים ייחודיים שאינם מצויים בכיתה ואשר מושם בהם דגש על היבטים חברתיים ועל תנועה. <

דוגמאות למשחקים המפתחים שיח ורגש

חולומות וחבלים להוסיף תמונה ליד כל משחק <

חלום ל' <

כיף ל' <

מסיבת פיג'מות <

מה קורה לנו? <

דוגמאות למשחקים המעודדים שיח בין חברים⁴

- ▶ ג'אנל ספריד
- ▶ חתחתול
- ▶ חלומות
- ▶سلط יווני
- ▶שרלוק
- ▶מי מפלצת
- ▶מלך הפלאלף
- ▶rangle גניל על גניל
- ▶rangle מומלץ לרכוש חומרה יצירה המאפשרים ומעודדים יצירה חופשית, ללא דפי עבודה, שבлонנות ותבניות מוכנות שאין מעודדים יצירתיות.
- ▶rangle ספרי ילדים המותאמים לגיל ול מגז. כדי להתייעץ עם מחננת הכתיבה או לגלוש לאתר 'מצעד הספרים בבתי-הספר'.
- ▶rangle רכישת חומרה יצירה ייחודיתם לשביבה בלבד – רכישת מוצר קלקר, פלסטיק כגון סול ומכל – אסורה.

⁴ אין לראות רשות משחקים זו כהמלצה

לוח גאנט למנהל התוכנית ברשות המקומית *

ינואר	דצמבר	נובמבר	אוקטובר	ספטמבר	
✓		✓	✓		ג'יס כוח אדם לתוכנית
		✓			פרסום ושיווק התוכנית
					כתיבת תוכנית רשותית
					מיפוי ה策ותים וייחוסם לקבוצות למידה הערכות לניהול ההכשרה
✓				✓	הקמת ועדות היגוי ברשות והשתתפות ביהן (פחות שלוש פעמים)
✓	✓	✓	✓	✓	הגשת דוחות למשרד רז"ח
✓	✓	✓	✓		מענה לממצאים הבקרות
✓	✓	✓	✓	✓	פגשים שוטפים עם מינהלת התוכנית במחוז
✓				✓	פגשים עם מנהלים פדגוגיים מטעם משרד החינוך
✓		✓		✓	פגשים עם רכזים בית-ספריים
✓	✓	✓	✓	✓	ביקורים במסגרות
✓	✓	✓	✓	✓	עדכון שוני של ההורים

אוגוסט	ספטמבר	אוקטובר	נובמבר	דצמבר	январ	פברואר	מרץ
✓	✓						✓
✓	✓						✓
	✓						
✓							
				✓			
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
				✓			
						✓	
			✓	✓	✓	✓	✓
		✓	✓	✓	✓	✓	✓

הנחיות לעזרה ראשונה *

החיה בסיסית בילדים ותינוקות ▶

בטיוחות - ודאי כי לא נשקפת סכונה לנין ולמטופל

- 1. הזעק עזרה -**
אם הילד לא מגיב, לא נושם או נושם בצורה לא תקינה
הזעק עזרה - חייל 101 למגן דוד אדום
ופועל בהתאם להנחיות מוקד מד"א

- 2. בקש להביא מכהיר דיפיברילטור****
הדלק את הדיפיברילטור ופעל בהתאם להנחיותי
עד להגעת המכהיר, התחילה מיד בביצוע עיסויי חזה

- 3. בצע עיסויי חזה -**
לחץ חזק במרכז בית החזה כלפי מטה,
לעומק של 1/3 מעומק בית החזה לפחות
ומהר בקצב של בין 100 ל-120 בדקה
בתינוק (עד גיל שנה)
בעס עיסויי חזה באמצעות 2 אצבעות או 2 אגודלים
בילדים (מעל גיל שנה ועד הופעת סימני התבגרות)
בעס עיסויי חזה באמצעות יד אחת או שתיים
בהתאם לגודל המטופל

- 4. פתח נתיב אויר -**
סלק הפרשות (אם קיימות) הטה את ראשו
של המטופל לאחור והרים את הסנטר

A
4

- B 5. הנשמה 2 הנשימות -**
לאחר מכן המשך בביצוע 30 עיסויי חזה
1-2 הנשימות עד להגעת צוות מד"א

B
5

- * נפח הנשמה - עד לעליית בית החזה
- * בצע הנשמה רק אם עברת קורס החיה, אם לא עברת קורס בצע עיסויי חזה בלבד ללא הנשימות
- * מומלץ להנשימות באמצעות מסיכת כיס

** דיפיברילטור הימן מכשיר החיה מציל חיים הנadan שוקים חשמליים

↳ **כיצד לטפל בעילפון**

UILFON הינו מצב חירום רפואי שכיח הנגרם כתוצאה מהפרעה רגעית לאספקת החמצן במוח על רקע גורמים ונסיבות שונות. ברוב המקרים המטופל מאבד את הכרתו למסוף רגעים בודדים שלאחריהם חוזר להכרה מלאה.

כיצד לטפל בנפגע?

- ◀ **חיג מיד 101** והזעק צוות מד"א.
- ◀ יש להשכיב את הנפגע על גבו כאשר הרגליים מעט מוגבהות.
- ◀ יש להטוט את ראשו מעט לאחור ולשמור על נתיב האויר.
- ◀ יש לשחרר בגדים לוחצים.
- ◀ לאחר שהנפגע מתואשש, יש להקימנו באיטיות ובהדרגה.

איסורים:
אין לשפוך מים על הנפגע
אין להק叱ת את הנפגע

אם הנפגע אינו שב להכרה מיד, בדוק האם הנפגע נושם או מראה סימני חיים.
אם לא, התחל לבצע פעולות החיהה! **כמפורט בעמ' 1**

חנק כוגע זר

גוף זר החודר לkinna הנשימה עלול לחסום את נתיב האויר ולמנוע את מעבר האויר לריאות. אוחז מקרי החנק הגכוה ביותר הוא בילדים ובקשישים.

הטיפול מתחילה במניעה!

מזון: כאשר מגישים מזון לילדים, חשוב לחותן את המזון בצורה קפודנית ומתאימה ליכולת האכילה שלהם. לדוגמה: נקניקיות יש לחותן לרצועות לאורן, ענבים, זיתים ועגבניות שרי נחזה לשניהם ועוד. אין לתת לילדים מתחת לגיל חמץ פיצחים וסוכריות קטנות ו/או קשות. משחקים וצעצועים: חשוב לבחור משחקים שאין בהם חלקים קטנים שהילד עלול להכניס לפה כמו גולות, חלקים לגז קטנים, כדורים קטנים וכדומה.

בבית: היו עירוניים ומודעים לסכנות. הרחיקו מהילדים כל חפץ שעלו לסקן אותו כמו: מטבעות, מכסים של עטים או טושים, כדורים קטנים, גולות, חלקים לגז קטנים וכדומה.

כיצד נזהה נפגע שימושתנק (נחנק)?

- בז"כ הנפגע אוחז בגרכונו או מנסה לשדר מצוקה
- הנפגע מנסה להשתעל או מתנסה בדיבור
- סימני כיחלון (צבע העור מכחיל בשפטים ובקצות האצבעות)

כיצד לטפל בנפגע בהכרה?

- אם הנפגע משתמש או משמע קול, המשך לעודד אותו לשיעול.
- אם לא, פעל מייד:
  - אם הרגע הזר נראה לעין, הוציא אותו בעדינות מחלל הפה
  - ילדים מעל גיל שנה ובמבוגרים בצע לחיצות ברום הבطن
  - בתינוקות עד גיל שנה בצע טפיחות בין השכבות ולהחיצות במרכז בית החזה עד שהרגע הזר י יצא
  - חייג מייד 101 והזעק צוות מד"א
  - המשך בכיצוע לחיצות ברום הבطن / טפיחות בין השכבות ולהחיצות חזקה עד להגעת צוות מד"א

נפגע מחוסר הכרה?

- חייג מייד 101 והזעק צוות מד"א
- השכב את הנפגע על הרצפה או על מצע קשיח גבoga והתחל לבצע פעולות החיה! **כמפורט בעמ' 1**
- אם הרגע הזר נפלט והנפגע חוזר לנושם, המשך להשגיח עליו עד להגעת צוות מד"א

כיצד לעצור דיכוזים?

שטף וטבון נגרם כאשר נוזל הדם פורץ מחוץ לכלי הגוף (עורקים, ורידים).
הטיפול בשטף דם פורץ יתבצע על ידי הפעלת לחץ חזק ו ישיר על מקור הדימום.

ראשית אם קיימים ברשותנו,
נשתמש בערכת עזרה ראשונה
ובכפפות חד פעמיות.

1

כיצד נטפל בנפגע?

נפעיל לחץ חזק ו ישיר על מקור הדימום עם היד ולאחר מכן באמצעות תחבושת סטרילית / מגבת / בד נקי.

2

אם הדימום לא נעצר,
נפעיל לחץ נוספת באמצעות
משולש בד / סדין / מגבת.

3

במקרה של קטישה או אם הדימום
אינו פוסק, נניח חסם עורקים מעיל
למקור הדימום.

4

חיג' מ' 101
והזעק צוות מד"א.

5

** בקטישה של איבר, יש לשמר על קירור האיבר אך להימנע מגעה ישיר עם מים או קרחת.

[31]

טלפונים לשעת חירום *

מנן דוד אדום - 101

משטרה - 100

מוקד עירוני - 106

מכבי אש - 102

מוקד חברות חשמל - 103

פיקוד העורף - 104

עפסים שימושיים

המשך מהעמוד הבא...

טופס הצהרת ההורים על מצב בריאותו של ילדם המשתתף בתוכנית 'ניצנים' בבית-הספר

שם בית-הספר:	_____ הישוב: _____		
אל: מרכז התוכנית בבית הספר			
מאת: הורי התלמיד/ה			
הכיתה	שם הפרט	תאריך הלידה:	המין: ז/נ
מס' ת"ז	הכתובת:		
	כתובת הדוא"ל:		
שם האם:	שם האב:	שם הילדה/ה ביה (סמן את האפשרות הנכונה):	
שם הטלפון הנייד:	שם הטלפון הנייד:	1. לא ידוע לי על מגבלות בריאותיות המונעות מבני-/מבית להשתתף בפעילויות הנערכות בצהרון ומטעמו.	
		2. יש לבני-/לבית מגבלות בריאותיות המונעות השתתפות מלאה/חלקית בפעילויות בצהרון ומטעמו כלהלן:	
		- פעילות גופנית	
		- פעילות אחרת:	
		תיאור המגבלה:	
		לפיכך נדרש אישור רפואי שנייה על-ידי:	
		لتוקפה:	
		3. יש לבני-/לבית בעיה בריאותית כרונית (כגון אסתמה, סוכרת נורמים, אפילפסיה, ריגישות למזון, מחלת ממארת ועוד). לא/כן.	
		פרט:	
		4. בני-/ביתי נושא/ת תרופה/ות באופן קבוע: לא/כן. פרט:	
		5. בני-/ביתי סובל/ת מריגשות לתרופות או למזון: לא/כן. פרט:	
		מצורף אישור רפואי המעיד על הבעיה הבריאותית/הריגשות לתרופה או למזון ומתאר את מהותה.	
		האישור ניתן על-ידי: _____ לתוקפה:	
		שם, הכתובת ומספר הטלפון לפניה בשעת מצוקה בגין המגבלה הבריאותית:	
		6. אני מתחייב/ת להודיע למרץ התוכנית בבית הספר על כל שינוי או הנגילה זמנית או קבועים שיחולו במצב הבריאות של בני-/ביתי.	
		7. אני מאשר/ת מהן מידע ולוונני לצוות חינוכי / או לצוות הבריאות בכל הקשור במצב הבריאות של בני-/ביתי.	
		8. להלן מידע נוסף על בריאות ילדי שברצוני להביא לידיית צוות תוכנית 'ניצנים' על אודוטוני:	

חתימת ההורים

שמות ההורים

תאריך

טופס הצהרת הורים על מצב בריאותו של ילם המשתתף בתוכנית 'ניצנים' בגן הילדים

גן הילדים: _____ היישוב: _____

אל: מובייל הצהרון: _____

שם הפרט: _____ מ.ת.ז: _____ כיתה: _____

אם מציין/ה כי (סמן את האפשרות המתאימה):

1. לא ידוע לי על מגבלות בריאותיות המונעות מבני/מביית להשתתף בפעילויות הנערכות גן ומטעם.

2. יש לבני/לביתי בעיות בריאותיות המונעות השתתפות מלאה/חלקית בפעילויות הנערכות בצהרון גן ומטעם, כדלקמן:

- פעילות גופנית

- פעילות אחרת:

תיאור המוגבלת:

לפיכך נדרש אישור רפואי שני על-ידי:

لتגובה:

3. יש לבני/ל氐ית בעיה בריאותית כרונית (כגון אסתמה, סוכרת נורוים, אפילפסיה, ריגשות למזון, מחלת ממארת וכו'). לא/כן.

פרט:

مطلوب אישור רפואי המעיד על הבעה ומתאר את מהותה. האישור ניתן על-ידי:

لتגובה:

השם, הכתובת ומספר הטלפון לפניה בשעת מצוקה בין המוגבלת הבריאותית:

4. אני מתחייב/ת להודיע לmóvel הצהרון בגין כל שינוי או הגבלה זמנית או קבועים שיחולו במצב הבריאות של בני/ביתי.

5. אני אחראית/ת לוודא שצורת הצהרון קיבל החלטה ביחס לעזרה הראשונה הנדרשת לבני/ל氐ית במקרה חירום בשל מצבו/ה הבריאותי.

חתימת ההורם

שםות ההורם

תאריך

טופס דיווח על אירוע חריג

הנחיות למילוי דף אירוע חריג

滿לא הטופס יהיה מי שנכח/ו באירוע או שמע/ו עליו.

滿לא הטופס יעביר את תיאור האירוע כתוב למנהל המסגרת או לממונה עליו.

الطائف טופס ימולא ויועבר עד 24 שעות מתחילת האירוע.

שם המסגרת:

שם הרשות שאליה שייכת המסגרת:

שם המדווח ותפקידו ותפקידו	שם אירוע	מקום האירוע	שעה	ת"ז	שם הילד	תאריך

תיאור האירוע:

שמות אנשי צוות שנכחו באירוע:

המשך טיפול על-ידי:

חתימת המוביל/ה, איש צוות שנכח באירוע: _____
תאריך: _____

שם וחתימת המרכז הבית-ספר: _____
תאריך: _____

טופס שחרור ילד/ה מהצחxon

אל מרכז התוכנית בבית-הספר או מוביל/ת הצחxon בגין _____
אני מבקש/ת לאפשר לבני/לביתי _____
לצאת מצחxon הגן/בית-הספר _____

בתאריך _____ מהשעה _____
שם הפונה _____ קרובת משפחה _____
שם האדם המשחרר את הילד/ה _____
הסיבה לבקשת _____

ידוע לי, כי ממוקד שחרור בני/ביתי מצחxon הגן / בית-הספר לפני שעת הסיום תחול עלי או על מי מתუמי האחריות הבלעדית
עליו/עליה.

הערות _____

חתימת הורים:

חלק ג

כליים פדגוגיים לניהול התוכנית

פרישת נושאים שנתית בתוכנית 'ニיצנים'

לפניך פרישה של נושאים בראייה שנתיים סבב מעגל השנה.
פיתוח הנושאים המוצגים בפרישה יעשה בהתאם לגיל הילדים, לכישוריהם והעדפותיהם.
*באפשרותך להוסיף בכל חודש נושאים להרחבה, לבחרתך.

אלול - ספטמבר	תשבי - אוקטובר	חשון - נובמבר	כסלו - דצמבר
נושאים מוביילים: חנוכה נושאים להרחבה: שיעורוי מדע, נושא שנבחר על-ידי הילדים	נושאים מוביילים: אורח חיים בריא ופעיל, מסביב לעולם נושאים להרחבה: היכרות עם ספר / משורר היינינה, מים, זירות בדרכים	נושאים מוביילים: בשרי הסטי, שמחת תורה נושאים להרחבה: היכרות עם סופר / משורר	נושאים מוביילים: היכרות - הצהרון ואם, חני תשרי (ראש השנה, יום כיפור) נושאים להרחבה: חברות, התחלות
שבט - ינואר	אדר - מרץ	אדר - מרץ	ניסן - אפריל
נושאים מוביילים: חג הפסח, שמוליקיפוד סופרים ומשוררים נושאים להרחבה: חול, נושא שנבחר על-ידי הילדים	נושאים מוביילים: חג פורים נושאים להרחבה: הסואנה ומסכות בטבע, דיקון עצמי	נושאים מוביילים: ט"ו בשבט, המשפחה נושאים להרחבה: הצבעים בטבע, משפחות בעלי חיים	נושאים מוביילים: סימני החורף נושאים להרחבה: שינויים בטבע
אייר - מאי	סיוון - יוני	חופשה נעימה	חופשה נעימה
	נושאים מוביילים: יום העצמאות, ל"ג בעומר נושאים להרחבה: שבוע הספר העברי	נושאים מוביילים: שבועות, סיום שנה, פרידה מהצהרון נושאים להרחבה: חכם בשםש	

עקרונות מוחשיים להפעלת תוכנית ניצנים בחינוך המיווך *

- < חשוב לשמרו על קשר בין צוות הנהן הקבוע לבין הוצאות אשר מוביל את תוכנית ניצנים, בדעתם על ילדים עם צרכים מיוחדים המשולבים במסגרת הרגשות ובחינוך המיווך – עדכון להיבטים ממשמעתיים.
- < כלל הפעולות המוצעות יתאימו לילדים עם צרכים מיוחדים המשולבים במסגרת, בהתאם לעקרונות המפורטים בהמשך. פעילות אלה ניתן לישום גם במסגרת לחינוך מיוחד.
- < נודעת חשיבות לשמירה על סדר יום קבוע במהלך רצף הפעולות היומיי הקבוע. יש צורך בהכנה לקרה תוכני סדר היום ומימושו בהתאם למתחזקן, במידה שחל שינוי בסדר היום מומלץ להזכיר את הילדים לשינוי ככל שניתן.

עקרונות להתאמת הפעולות לילדים עם צרכים מיוחדים

1. התאמאה לניל הילד ולורמת התפקיד – בחירת התכנים והפעולות בהתאם לגיל הcornological של הילד מח"ג-גיא ו/orמת התפקיד שלו מאידך-גיאס.

2. הננשה – התאמת הפעולות והסבירה הפייזית והלימודית לצורכי הילד:

- < הננשה סביבתית וטכנולוגית – הוספה עזרים ואביזרים הנדרשים לילדים בשל צרכים מיוחדים לשם השתתפות בפעולות, ובכללם גם עזרים טכנולוגיים כגון: מחשב תקשורת, איפד, טכנולוגיה מסייעת.

< הננשה למדות / הננשה קוגניטיבית באמצעותים כגון: פישוט לשוני, פישוט הליכים, תיאור, שימוש בסמלים.

3. תיאור, המכחשה והדגמה לקרה הפעולות, במחלה ובסיומה, באמצעות:

< הסבר על המידע והמושגים הנדרשים להשתתפות בפעולות.

< הצעמת תוכנים, משימות והסבירים בדרגות קושי שונות.

< פירוק משימות והוראות לשלי משנה, פירוק שאלות לשאלות משנה.

4. המכחשת התכנים באמצעות: מזגן/חפץ, דגם, צלום, סמל, מלל כתוב ודברו, סרנק, כלים אומנותיים ועוד.

5. שימוש באמצעות תקשורת תומכת וחולפית (תת"ח), בעזרים טכנולוגיים ובסביבות מתאימות מותאמות.

6. התנסות ותרגול – במידה תוך התנסות פעולה, חיבור למצבי חיים ולעולם של הילד, תרגול באמצעות חזרות מגנות ומשחקי תפקידים.

7. טיפוח מיומניות חשיבה – הבניה של הפעולות והמשימות ברמות חשיבה שונות (מה konkretiy לmorphot).

8. התאמאה של השיח למאפייני התקשרותם של הילדים באמצעות:

- < זימון מגוון ערכים לביטוי ולהבעה עצמית כגון: דיבור, יצירה, תנועה.
- < שימוש במגוון אמצעי הבעה ותקשורת, לרבות תקשורת תומכת חולפית ועזרים טכנולוגיים בהתאם לצרכים המיוחדים.
- 9. ליווי השיח באמצעות חזותיים, המקדמים את הבנת השיח הדבורי ומאפשרים יישום של כללי שיח מקובלים.
- 10. שימוש במגוון משלבי שפה, תוך התאמאה לרמת התפקיד השפטית מחד-גיסא וחשיפה למושגים נבואהים יותר מאשר מאידך-גיסא:
  - < פישוט לשוני (אך לא דלות לשונית) בהתאם לניל ולרמת התפקיד של הילדים.
  - < פירוש מילים קשות, שימוש במילים נרדפות, שימוש בדוגמאות.
  - < דיבור בקצב מותאם תוך הקפדה על בהירות ועל שפה תקינה.

עקרונות להתאמת פעילויות תנועה לתלמידים עם צרכים מיוחדים

שימוש העקרונות הכלליים המופיעים בפתח במהלך הפעילויות, לצד עקרונות ייחודיים לפעלויות הקשורות לתנועה ולתנועה:

- < ביצוע הפעולות תוך התייחסות ליכולות ומוגבלות המוטוריות של הילד.
- < עידוד תנועה ומחלול על-אף מוגבלות מוטוריות אחרות, זימון פעילותות של תנועה חופשית לצד תנועה מתוכננת או ריקוד נתון.
- < קידום מויינות שפה ותקשורת במהלך הפעילויות האומנותית כגון: לימוד מילים חדשות, עידוד שיח, המלה של התהلك והציגת התוצר.
- < קידום מויינות חברתיות במהלך הפעילויות האומנותית כגון: אופני פניה לחבר או למבוגר, עבודות צוות על משימות משותפות, פרגון הדדי.

עקרונות להתאמת סיפורים לתלמידים עם צרכים מיוחדים

במהלך הפעילויות יושמו העקרונות הכלליים המופיעים בפתח לצד עקרונות ייחודיים לסוג הפעילויות:

- < בחירה של סיפורים המותאמים למאפייני התפקיד של הילדים באופן המכובד את גילם הcronologי, תוך חיבור לעולם האישי.
- < הקריאה של ספרים ושל סיפורים ודקלומים, עם שימוש דגש על חווית ההנאה הספרותית-אומנותית.
- < פירוש מילים קשות ולימוד מילים חדשות המופיעות בספר וחוויות לשם הבנתו.
- < שילוב משחקי תפקידים והמחזה המשמשים להנגשה של הספרים.

בailו דרכim ניתן לספר סייפור? *

יש לתת את הדעת למקומות שבו קוראים בקול את הספר. רצוי ליזור מרחב שמאפשר הקשבה ונראות טובה של הספר, למשל, לשבת עם התלמידים על שיטח, להושיבם במעגל. לשימושכם דרכים מגוונות:

קריאה הסייפור באוני הילדים מתוך הספר – לאיורים המקוריים בספר נודעת שימושות הנוגעת להבנת הטעסט ולפיתוח הדמיון של התלמידים.

סיפור בהמשכים – סיפור אשר יסופר לילדים בכתמה מפגשים. הכוונה בעיקר לסיפור ארוך או לסיפור מותח. יתרון – המשכיות הפעולה, יצירת סקרנות אצל התלמידים, יצירת מחויבות לנושא.

סיפור בעזרת תיאטרון בובות – בחרו דמויות מתוך הסייפור, צלמו, ציירו או הכינו אותן בדו-ממד או בתלת-ממד, לדוגמה: בובות אצבע, בובות כפפה, בובות צלליות, או דמויות על שיפוד. לשיטה זו יתרון בולט מאחר שהיא מאפשרת לשתף את התלמידים בהבנת הדמויות. בדרך זו הסייפור הופך מוחשי יותר.

סיפור ורצתה – חלקו את הסייפור לכרטיסיות, כאשר בכל כרטיסייה יירשם משפט אחד או שניים מהסיפור שילווה בצייר ולהונטי. במהלך הקריאה ניתנו על הרצתה את הכרטיסיות, זו לצד זו, באופן שבו יוכל כל חבר הקבוצה לראות אותן. יתרון הבולט של סיפור הרצתה הוא בראות של כולן, מתחילה ועד סוף.

סיפור בשקפים או בעזרת מצגת – צלמו את הסייפור על גבי שקפים או עבדו אותו למצגת במחשב והציגו אותו לחניכים באמצעות מטל שקפים או מקרן מולטימדיה. יתרונה של מתודה זו הוא בראות ברורה של חלקו הסייפור השונים לכל חבר הקבוצה.

כובע מספּר – חבשו כובע על הראש כשבכל צד שלו רשום שם של דמות המופיעה בספר. בכל פעם שמצטרים את הדמות מסובבים את הכובע, כך שהפתח שעליו רשום שם של הדמות יציג מול הקהל.

עצות לפועלות מוצלחת *

1. **רב-גונית** - פעילות מגוונת שתיתן מענה לכל התלמידים המשתתפים בתוכנית ותיצור אצלם עניין.
2. **גמישות מבנית** - תוכנית הניתנת לבחירה ולשיין!
3. **דאגנו תמיד לפועליות חולפות** - לעיתים אילוצים כמו מג אויר גשם או שוב מונעים פעילות כלשהי, והתלמידים אינם רגעים ואיןם קשוביים. איןנו יכולים להזות מראש את כל התರחישים, ולכן ישא תמיד באמתחתנו 'בנק פעילות'.
4. **בחירה חופשית** - מבחר פעילויות המאפשרות בחירה על-פי נטיות לב וכישורים. בחרו תמיד בנושא שמעוניין אתכם. אם מוכתב לכם מערך פעילות, בחרו את סגנון הפעלה שאתם מתחברים אליו: דרך סיפור, משחק, ציור, יצירה, ואפשר שילוב של כמה הפעולות.
5. **邏輯** - נסו בבית. הגיעו מוכנים וידעאו כי לא חסר שום דבר לצורך הפעולות. אל תפתיעו את עצמכם ואת התלמידים. חשוב שתקדישו זמן מבעוד מועד לתוכנים.

מתן סיוע בשיעורי בית לתלמידי הצהرون בבית הספר *

שיעור הבית הם אחת מהמשימות השוטפות שהתלמיד מקבל בבית-הספר.

אם הם נעשים באופן הנכון, הם מפתחים מיומנויות למידה, לקבלת החלטות, לפתרון בעיות, להבנת הוראות - ולפיתוח לומד עצמאי.

צוות הצהرون אחראי על יצירת סביבת הלמידה ועל אווירת למידה המותאמת להכנת שיעורי הבית ולמתן סיוע לתלמידים השונים לכך, כמו תיווך או הנחיה, סיוע בקידום מיומנויות התארגנות בזמן ובמרחב, וכקביעת סדר עדיפויות והבנת הוראות. הסיוע בשיעורי הבית ינתן בהתאם לנלטם וליכולתם של הילדים.

זמן המוקדש להכנת שיעורי בית בקשר לתלמיד כיתות א-ב בצהרון הוא בין 20 ל-30 דקות.

באחריות מרכז התוכנית בבית-הספר ומוביל/ת הצהرون להביא לידיут ההורים את פרק הזמן המוקצה להכנת שיעורי הבית ואת סדר היום בצהרון. וכל זאת, על מנת להשיג הבנות בנושא.

אתה המטרות העיקריות בסיווuh בהכנת שיעורי בית על-ידי צוות הצהרון היא יצירת מרחב לחיזוק הקשר האיש. דרך הסיווuh יכול הצוות למדוד על עולמו של הילד. למשל, מהן החוזקות ו/או החולשות שלו מבחינה ללמידה בכלל. מידע זה יכול לשמש את הצוות בהקשרים אחרים של פעילות בצהרון. לדוגמה, אם במסגרת המענה הלימודי התגלה שהתלמיד מוכשר בכתביה, אפשר למשל לבקש ממנו לנכתב טיפוף ובהמשך לקרוא אותו בפי חבריו לצהרון.

ה策עות לניהול שיח אישי-רוגשי עם הילד/ה *

ה策עות אלו נועדו לסייע למוביל/ה לעורך מפגש אישי עם הילד/ה בצהרן. היעד הוא ליצור נתיב לליינו של הילד/ה, להעמיק את ההיכרות עמו ולהכיר ביחידו. חשוב לעורך את המפגש במקום שקט ורגוע, לשומר על קשר עין, לשתח' 'בגובה העינים' וליצור תחושה של אינטימיות ושל קרבה ולגלוות אמפתיה.

לפניכם מגוון אמצעים שביצעתם יוכל המובילים לנוהל שיח עם הילדים:

- כרטיסיות רגשות
- כרטיסיות אימוג'
- גלגל שאלות
- שאלות

לבחירתם במה לעשות שימוש וכייז.

דוגמאות לכרטיסים

אין אתה מרגיש/ה היום?

דוגמא ל'גיגל השאלות'

דוגמאות לשאלות

מה שלומך? מה נשמע?

באיזה משחק או>Create>צעצוע את/ה אהוב/ת לשחק?

עם מי את/ה אהוב/ת לשחק?

מהו המאכל האהוב עליו?

מהי משמעות השם שלך, ומה נתנו לך אותו?

כמה אחים ואחיות יש במשפחה שלך? פירוט השמות

מהם התחביבים שלך בשעות הפנאי?

מה את/ה אהוב/ת לעשות אחר הצהרים?

איזה ספר או סרט אהבת במיוחד?

מה תרצה/י להיות כשתגדל/י?

מה הדבר שהכי משמח אותך?

מה הדבר שהכי מפחיד אותך?

איזה מתנה תרצה/י לקבל ליום הולדת? למה?

מה גורם לך להתרגש בשבועיים האחרונים?

מהו הדבר הראשון שחולף בראשך כשאת/ה מתעוררת הבוקר?

איזה חלום תרצה/י להגשים?

אמור/אמר לי או שיר/י קטע משיר שאתה/ה אהוב/ת

באילו מקומות אתה/ה אהוב/ת לטylim?

מה הכי מרגיע אותך?

מה את/ה הכי אהוב/ת בצהרין?

האם יש מקצוע /תחום / נושא שאתה/ה מתקשח בו? מהו?

תוכנית ליפוי מרכזית התוכנית בבתי-הספר *

הצעות למפגשים

מנהלים יקרים,
נחקק מתקידכם כמנהל התוכנית ברשות הנכム נדרשים ללוות ולהדריך את הוצאות המוביל את תוכנית 'ኒצנים' בבתי-הספר.
אנו מיחסים חשיבות רבה ליפוי האישי של מרכזית התוכנית בבתי-הספר.
לפניכם ייחדות תוכן ליפוי המרכיבים הבית-ספריים במפגשים סדריים.
תוכנית בת שבעה מפגשים שהוא בסיס לעבודת המרכז.
אנו מזמינים אתכם לערוך התאמות לצוותים שאתם מובילים.
זכרו שאתם משמשים מודל למרכז בית-הספר בהובלת התוכנית.

מטרות המפגשים

1. היכרות ויצירת קבוצה לשיתוף ולהיעשפות.
2. היכרות עם מרכיבי התפקיד ויצירת מחויבות.
3. טיפוח המוטיבציה והמסוגנות האישית.
4. דיאן בדילמות ומציאת פתרונות לשותפים.
5. העמקה במסמכי המדיניות של התוכנית: קול קורא, חוזר מנכ"ל, חשיבות סדר היום וכו'.
6. שיח סביר נושאים העולים מהسطح.

פרק מס' 1 ← הינרות, בניית קבוצה

מטרות המפגש

- ↳ היכרות במטרה ליצור קבוצה מקצועית מוגבשת.
- ↳ היכרות עם מרכיבי התפקיד ויצירת מחויבות.

מהלך המפגש

A. **פתחה:** משחקים היכרות וגיבוש – **מומלצים שניים לבחירה.**

שעון פגישות – כל משתתף קיבל שעון מנייר. יונצחה זמן למשתתפים להסתובב ולקבוע פגישות עם אנשים אחרים בחדר. המנחה יכריז מדי פעם על מועד ועל נושא לשיחת, ולפי השעון יתיישבו המשתתפים בזוגות כמה דקות וישוחחו ביניהם. נושאים לדוגמה: הכרת משפחה, הכרת תחביבים, 'האני' אמיתי' שלו וכד'.

קורסלה – שני מעגלים, זה בתוך זה, כשהמשתתפים ישבו עם הפנים זה אל זה. כל משתתף ישב מול משתתף אחר. המנחה יכריז על נושא לשיחת, וכל זוג יתחל לשותח. אחר כך יכריז המנחה למשל "מעגל חיצוני לזה שמייסאות ימינה", וכך שיופיעו זוגות חדשים. לאחר התזוזה יכריז המנחה על נושא חדש לשיחת. אפשר 'לבוחן' בסוף את המשתתפים בהתייחס לנכונות והמידע שצברו בני זוג זה על זה. הנושאים המוצעים: הצהרון בשבייל הוא..., הצהרון בעבור הילדים הוא... וכד'

התחרותי – בוחרים מתנדב שיתחיל לספר על עצמו בהתייחס לפן המקצוע (חزوון, אני אמיתי, ניסיון...). ברגע שמשהו מהמשתתפים יזהה דבר מסוים הוא יכריז "התחרותי" וימשייך לספר על עצמו מהמקום שבו הוא התחרור לחיבור הקודם, עד שימוש אחר יכריז "התחרותי" וימשייך את חברו, וכך הלאה עד ש'יתחרור' ככל.

זיכרון אנושי – בוחרים עם הקבוצה נושא לפעילויות הקשורות לתוכנית, כגון "תוכנית 'ניצנים' בשבייל היא", "בעבודתי הכי חשוב לי...", "לעסוק בחינוך זה...". מזמן נס' 16 אנשים ומחלקים אותם לזוגות. כל זוג יבחר במילה או בהיבג' השיעיכים לנושא הנchner, יציג אותם למנחה בלחש וימתן לאישורו (המנחה צריך לוודא שאין הזוגות בוחרים את אותה מילה או אותו מושג). לאחר האישור ירשום כל אחד מבני הזוג את המילה עלדף וידבק על גבנו. הזוגות יתערבבו בינם וישוכנו בחדר בצורת קלפי זיכרון (ניתן לבצע זאת גם בGRADE תוך הקפדה על הסתרת הפתקים). שאר חברי הקבוצה יזמין לשחק במסחק הזיכרון ולגלות את הזוגות. ניתן לבקש בסיום מכל זוג לספר מדויע בחר דואקה במילה או במושג שבחרו.

אמת וסקור - על כל אחד בטורו לספר על דבר אמת אחד ועל דבר אחד שהוא שקר, הקשור אליו באופן אישי לתוכנית 'ניצנים', על חברי הקבוצה לגנות מהו דבר האמת ומהו הדבר השקר.

דואט - הכנה למשחק - יש להכין צמדי מילים לשיערים לתוכנית המשתתפים (תוכנית עבודה, מנחה פדגוגי, מנהל רשותי, סדר יום וכו'). יש לרשום כל מילה על פתק נפרד. הפעולות - בתחילת המשחק יש להזביק פתק שרשומה בו מילה על גבו של כל משתתף. על המשתתפים להסתובב בחדר, ובעזרת שאלות שהתשובה עליהם היא 'כן' ולא', עליהם לנחות מה רשום להם על הגב ומין בן הזוג שלהם. לאחר מכן יתיישבו בזוגות ויחברו יחד משפט המכיל את המילים שעלו גבם.

ב. דיון בהגדרת תפקידי מרכזית והוכנית בבית הספר - מהו לדעתכם התפקיד שלכם? מה הזמן והתפקיד זהה?

ג. כתיבת הדברים על הלוח או על רצאות.
 ניתן להרחיב ו לדבר על כל אחד מהתפקידים שהועלו בהתבוננות מעשית- מה התפקיד דרוש ממוני מרכז

ד. סיכום

לתשומת הלב! במידה וטרם הסתיים תהליך כתיבת התוכנית המוסדית מומלץ להקדיש זמן במפגש הנוכחי לתהילן זה.

מגש מס' 2 ← מרכז התוכנית בבית הספר - תפיסת תפקיד

מטרות המפגש

- < ניבוש תפיסת התפקיד של מרכז התוכנית בבית-הספר.
- < עיון ודיון במשימות המרכז כפי שהן מוגדרות בחוזר מנכ"ל.

תפקידו של מרכז התוכנית בבית-הספר – מידע למנהלה

המשימות הנדרשות מהמרכז הבית-ספריו הן בתחום הפלטוני-ארגוני במוסד – החל מתכנית תוכנית פדגוגית מוסדית בinity-הספר, ליווי והדרכת הוצאות המוביל את המסגרות, ועד לHECK ולבקרה על הפעלת התוכנית במוסד. (כליה להتابוננות).

מהלך הפעולות

חלק א: עיון ודיון בהגדרות תפקיד המרכז הבית-ספריו

הציגת תפקיד המרכז הבית-ספריו כפי שמופיע בחוזר מנכ"ל ובאגדן זה.

חלק ב: תפיסת התפקיד

הצעות לפניות עם הקבוצה

פעולות מס' 1

מנהל התוכנית ברשות יפרעם על השולחן תמנונות של כל מטבח שונים (מיקסר, מעורק, מצקת, סכין, מסנן וכו') ויבקש מכל אחד מהרכזים לציין את הכלים שבהם הוא משתמש כדי לנחל את הצהרון. סבב קצר של שיתוף שבו יציין כל אחד במה בחר ומודיע.

מולץ לעורר שיח סביב הבחירה, מה הוא אומרות עלי, הבוחר, עד כמה הוא מರצה מהבחירה או שהוא מבקש לשנות אותה, ומה צריך לקחת כדי שהבחירה תשנה?

פעילות מס' 2

חשבו על דמות (מפורמת או לא) שהשפעה על האופן שבאמצעותו אתם מנהלים. תארו את התכונות הבולטות שלה ששכנעו אתכם לראותה בה מנהיג/ה.

מהן התכונות שמנגדירות מנהל לדעתכם? (לכתב תשובות על הלוח).

לפניכם רשימת התכונות החשובות ביותר המאפיינות מנהל מציל:

מתן דוגמה אישית, נישה חיובית, ניהול זמן ומשימות, יחס אונש חמימים, אמפתיה, נשיאה באחריות, כנות ואמינות, סבלנות, חוסר היסוס לדrhoש, גמישות, קבלת החלטות ויכולת בקרה.

שאלה: האם חשוב שהמנהל יתפס בעיני העובדים שלו כמנהיג?

פעילות מס' 3

מנהלים ורכזים ובין מובילים לעתים את העובדים שלהם מתוקף העובדה שקיבלו את התואר המחייב 'מנהל' או 'רכז' ולאו חזקן מפני שהעבדים מאימים באותו אדם וביכולתו להוביל את צוות העובדים קדימה.

מנהיגים מייחדים משקל רב לשולשה גורמים עיקריים אצל המנהיגים:

האחד, ביטחון עצמי של המנהיג, המカリין על תחושת הביטחון של המנהיגים.

השני, אופניימיות המוקנית על-ידי המנהיג ביחס לעתיד. מנהיגות מעצם מהותה והגדרתה כרוכה בהבולת אנשים ממצבם קיימים אל מצבים ואתגרים חדשים.

הנורם השלישי מתיחס לכღת של המנהיגים להפין התיחסות אישית, לפתח ולטפח את המנהיגים.

נקודות שונות ודמיון בין מנהיג למנהל/מרכז

1. **מתן דוגמה אישית** – מנהיג וגם מנהל או רcz נדרשים למתן דוגמה אישית. על מנת שיוכו אחריו על המנהיג והמנהל או הרcz להוביל, לשמש דוגמה, להראות לאחרים שניתן לעשות זאת.
2. **חזון** – מנהיג ינהיג וינחיל חזון לעובדיו. מנהל/רכז טוב יידע למסח את החזון בשטח. מנהיגים רבים יודעים להנחיל חזון מסיים לעובדים אך אינם יודעים למסח אותו.
3. **דמיון** – על המנהיג להיות תמיד בעל דמיון רחב. ככלומר, לנורם לעובדים אחריו לדמיין דמיין דברים בעtid ולצייר עtid טוב יותר ושונה. באמצעות הדמיון ניתן לconiון חזון. על המנהיג לראות את הדרכן למימוש החזון. המנהל יdag לבצע את המהלך הנכונים כדי ליצור דרך נcona.
4. **%;">חויבה מופשטת מול נתונים ומספרים** – המנהיג יכול לנאים ולדבר על אירועים או לפרסם מידע מסוים כדי לרטום אליו את קהל הידע. המנהל מחויב להשתמש במספרים אמיתיים. שכן, אם יציין נתונים משוערים עלול הדבר בסופו של עניין להתגלות ולפנו באמינותו.

5. **מכירה מול למידה** – מנהיג טוב ידע תמיד 'למכור' את עצמו ואת החזון שלו. מנהל/רכץ ישאף תמיד להעניק את הידע הנדרש לביצוע המשימה.
6. **כרייזמה** – תכוונה נדרשת אצל מרבית המנהיגים. המנהיג יוביל לרוב את המסר בהתלהבות ויסחח אחריו את האנשים. חלק מהמנהיגים יש כרייזמה ולחיקם אין. מנהלים/רכצים בעלי כרייזמה מצליחים לרוב לשוק את עצםם ואת התוכניות שלהם לעובדים, אך אין זה אומר שהם מנהלים/רכצים טובים יותר.
7. **הבנייה הסביבה** – מנהיגים יודעים 'לקרא' את הסביבה החיצונית. הצריכים והרצונות של הרוב ידועים לו והוא משתמש בהם על מנת לורתום את האנשים לחזון המשותף. מנהלים/רכצים רבים ניחנים בקשרו לחיי צורכי הסביבה, אך יש בהם שאינם ניחנים בו.
8. **נעילת סיכונים** – מנהיגים נתפסים לרוב כנעילי סיכונים ובין יותר ממנהיגים.
9. **חוسر ודאות** – המנהיג ירגיע את אנשיו ייכן אותו לתקופות של אי-ודאות.
10. **נאמנות** – מנהיג יהיה נאמן קודם כל לצהרון, גם אם אינם מסכים תמיד עם החלטות של המומינים עליו.

פעילות מס' 4 – סגנון ניהול

הציגו במלילאה של ארבעת סגנונות הניהול על-פי המודל של אדי'ס וחולקה לעובודה בחמש קבוצות. כל קבוצה קיבל דף מידע על אחד מהסגנונות, תערוך בהם דין ותציג דוגמאות ודרך מעשיות שאוthon ינקוט לדעתה מנהל בסגנון זה (כרטיסיות בנספח 1).

לאחר העבודה בקבוצות יחוzuו המשתתפים למילאה ויסכמו את הדברים עם שימת דגשים של המשתתפים, כפי שצוין בחלק זה של המפגש – כיצד לעבד נכון ולהגביר השפעה – על-פי הטיפוסים השונים של המנהלים.

הסגנון היצורי – מנהל שומר להשיג יעדים / תוצאות. אלה הדברים שמעניינים אותו, וההחלטות שלו מכוננות לוצאה ולאנשים.

הסגנון המינרלי – מנהל מחושב יותר, איטי, בודק כל הזמן אם כל צעד מתאים לנוהלים, עובד על-פי הספר. רשמי בהתייחסותו, עובד על-פי השלבים שנקבעו.

סגנון היזם – מנהל היפראקטיבי, בעל רעיון, שואף לשנות ולחדר. 'זוחף' קדימה למימוש רעיונות שונים על-ידי ה策oit.

סגנון המתכלל – מנהל ששואף שההחלטות תתקבלנה בצורה שיתופית, דמוקרטי, ומסוגל לראות את הכלול. ההחלטה שלו הן שיתופיות בסגנון, בראייה אינטגרטיבית.

ענף העץ הביש – סגנון של מנהל שחקן לנמרי יהיה יצורי בעבר. הכוונה לאדם שישרת שנים רבות בארגון וכילה את כל מאמציו, נשחק, וכרגע משמש חותמת גומי ולא יותר.

חלק ג: סיכום ותובנות.

נספח לפעילויות 4 – נרטיסיות לעבודה בקבוצות

היצורי - 'הזאב הבודד' ק

הביצועיסט, שהתקדם לשליטה בכירה בשל עבודתו הקשה. הוא מגיע לעבודה לפני כולם, עוזב אחרי כולם ועובד כל הזמן (גם בבית). השולחן שלו תמיד עמוס ולעולם אינו מתרוקן. הוא אינו מתכוון לטוח אורך (אין לו זמן) ולא מאמין את הcpf'ים לו (מחוסר זמן ומכיון שאין סומך על איש). עובדיו של הזאב הבודד רגילים להוראה "LEN TABIA" (שליחים) הבאים לעבודה ומחייבים להוראות באשר למatters העבודה שעליים לעשות. עם סיוםו של כל מלאה הם מחייבים לבאה אחרת. הזאב הבודד 'מנהל Mbps'ם', זה יינו – מ致电 סמכויות ברגע האחרון, כאשר ברור לו שעל בעיה מסויימת להיפטור בנסיבות הרבה והוא אין יכול לעשות זאת.

שיטת ניהול האופיינית לו היא של 'ביבי שריפות' – טיפול במקריםים נאורים מבלי ניסות למנוע אותם מראש. כאשר אין לו מה לעשות – הוא מוצא משווה (בדרכו כלל מתערב בעשיית cpf'ים לו – אפילו אם הוא מזיק ומציך).

המיןוני - 'הביורוקרט' א

מנהל 'לפי הספר' על-'פי הכללים והחוקים. מגיע לעבודה בזמן ועזב בזמן, השולחן שלו תמיד נקי ומסודר. מקיים ישיבות מטה רבות, סדר יום וזכירון דברים ונוטה לבלב צורה עם תוכן. בזמן החופשי מנסה חוקים חדשים, ובכך מגדיל את הספר וגם את החירוגות מן הכתוב בו (דבר שיחייב הרחבה נוספת). עובדיו של 'הביורוקרט' באים לעבודה בזמן ועזבים בזמן – ולא כל כך חשוב מה הם עושים בינתיים. cpf'ים לו הם 'פקידונים' שאינם עושים גלים', המחייבים שניאות 'מתחת לשטיח' והתוענים כל הזמן "שהכל בסדר".

היום - 'מבעיר השרפנות' א

לא ידוע מתי הוא בא לעבודה ומתי הוא עוזב אותה, הרכופים לו צריכים לבוא לפניו ולעזוב אחריו (כדי שלא יחשוד בהם שהם אינם עובדים). אין לו סדר יום. הוא עורך ישיבות אך אינם יודע מתי הן מתקיימנה ומה יהיו הנושאים שיידונו בהן (麥ciוn שכר, על המשתתפים לבוא לדין מוכנים בכל נושא). בזמן העבודה מעלה 'מבעיר השרפנות' אין-סוך נושא ורעיון (במיוחד אחרי שהיה בחופשה והיה לו פנאי ל"חשוב על דברים', שאיש אינו מתייחס אליהם ברצוינותו, מתוך ידעה שלא יעבור זמן רב עד שהם ישתנו. עובדי של 'מבעיר השרפנות' הם 'מוחי כפויים בשכר' – הם מריעים לו על רעיונותיו, מבלי להקשיב להם וambil לדעת מה בדיק עליהם לעשות בעקבותיהם.

המתכלל - 'העל מונהג' א

הסימנה שלו "היאין הייתם רוצים ללכת – אני אוביל אתכם לשם!". התנהנותו האופיינית באה לידי ביטוי בישיבות שבהן הוא שותק בעת שהאחרים מדברים – מקשיב למה שנאמר ומפריח 'בלוני ניסוי' באוויר – לבדוק את תוצאות האחרים, מבלי להתחביב לדברים שאوتם אמר. משפטים אופייניים לו הם, למשל, "האם אנחנו מסכימים ע...," או "יש לי רעיון, אבל איןני בטוח שהוא נכון...," או "יש לי רעיון אבל גנטוטי" לבני או איןנוכח זקים". כאשר מייחסים לו דברים שאותם אמר בעבר, מתחמק בטיעונים כמו "לא זה הטענתי".
העל מונהג יודע היטב מה מתרחש בצהרין, היכן 'המקשים' והיכן 'הפרות הקדשות' – ומתנהג בהתאם. העובדים שלו נשפטים על-פי כמהות וטיב האינפורמציה שאותה הם יכולים לספק לו (מה קרה, מי אמר מה, וכו').

'בול העץ המת' ד

כל מה שמעניין אותו הוא הישרדות. מאפייניו: מטבולים נמוך והיעדר תלונות (כל זמן שעכול בסדר). בניגוד לטיפוסים האחרים – לעולם לא יתנגד להכנסת שניי, מכיוון שירגיש שהתנגדות תfail אותו. שיוציא לו להנaging שניי – יסכים מיד, ימינה ועדות, יסוף אין-סוך חומר – אך לא יעשה דבר מעשי. מכיוון שעשה כל מה שעשה – הוא מוגן.

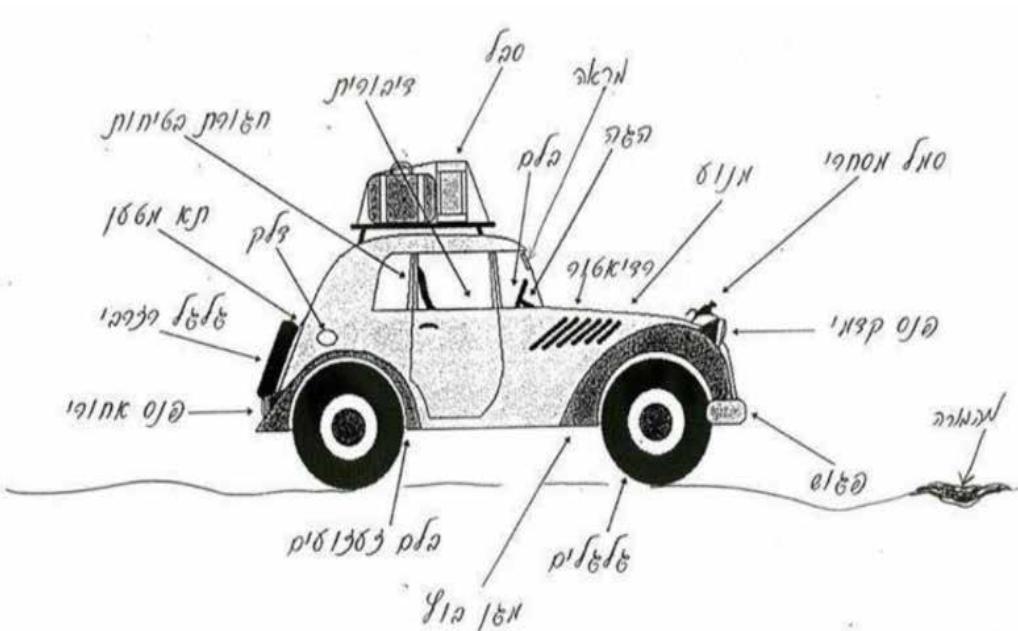
פרק מס' 3 ← **יחסי צוות והנעת עובדים**

מטרות המפגש

- הגדרת המושג צוות.
- הבנת החשיבות של עבודה כצוות.
- דיון בסוגיה: כיצד מפעילים עובדים לעבודה ייעלה ומשמעותית?

מהלך המפגש

- א. **פתיחה:** הצגת הגדרה של צוות או סיור מוחות בנושא 'מה הופך קבוצה לצוות'.
1. להקמת צוות יש סיבה - **מטרה** לעובדה משותפת.
  2. **תלות הדדית** בין חברי הצוות. הם זוקקים האחד לנישון ולכישורים של الآخر, ליכולת ולמחיבות הדדית להניע למטרות המשותפות.
  3. ישנה מחיבות לרעיון, שעבודות צוות מובילת לתוצאות גבוהות אפקטיביות יותר מאשר עבודה של יחידים.
  4. קיימים מנגנים ותהליכים מוגנים המבטיחים תיאום ואפקטיביות.
  5. לצוות דרישה הכרה **חיצונית** שהחברים בו יוצרים קבוצת תפקוד מובחנת בתחום המערכת הארגונית הכלכלת.
- ב. הצגת התמונה המופיע בהמשך ובקשר מהקובוצה להתבונן בתמונה ולעלות מחשבות, הרהורים ואסוציאציות.

משימה אישית: על המשתתף להתבונן בתמונה ולכתוב לאיזה חלק מן המוכנית אפשר לדמות את התפקיד שהוא ממלא בקבוצה, איזה חלק מן המוכנית היה רוצה להיות, איזה חלק מן המוכנית הוא לא רוצה להיות.

איזה חלק אני לא רוצה להיות	איזה חלק היתי רוצה להיות	איזה חלק אני משתמשCurrently

- ג. לשרטט על הלוח טבלה בעלת שלוש עמודות ולאסוף את הנתונים על כל אחד בטבלה.
- ד. לשאול את המשתתפים: איך אתם מרגנישים עם הדמיי לחלק שלכם? מדוע אתם חושבים שהחלק שבחורתם מתאים **לכם?**
- ה. לבדוק עם המשתתפים אם המוכנית נסעת, אילו חלקים חסרים בה? כיצד הדבר משפיע על תפקודה של המוכנית?
- ו. סיכום ותובנות.

פרק מס' 4 ← חשייבות עבודה צוות

מטרות המפגש

הכרה בחשייבות עבודה הצוות.

הכרת נלים לזרחי דפסי העבודה בצוות הצהון.

מהלך המפגש

חיבור למפגש הקודם - להזכיר מה הופך קבוצת אנשים לצוות.

1. להקמת צוות יש סיבה - מטרה לעובדה משותפת.
2. תלות הדדית בין חברי הצוות. הם זוקמים האחד לניסוון ולכישוריים של الآخر, ליכולת ולמחויבות הדדית להגעה למטרות המשותפות.
3. ישנה מחויבות לרעיון, שעבודת צוות מובילת לתוצאות גנוגות, בעלט אפקטיביות גבואה יותר מאשר עבודה יחידים.
4. קיימים מנגנונים ותהליכיים מוגנים המבטיחים תיאום ואפקטיביות.
5. לצוות דרישה הכרה **חיצונית** שהחברים בו יוצרים קבוצה תפקוד מובחנת בתחום המערכת הארגונית הכוללת.

משתנים נוספים המשפיעים על עבודה צוות: **לחץ ואישיות**.

לחץ - במסגרת הצהורים מתנהלות פעילויות רבות במהלך פרקי זמן קצרים, כמו קבלת הילדים, ארוחת צהרים, חוג, פעילות, מפגש סיורים, משחק חופשי וכדומה ומעברם רבים. אלה מגבירים את מזדי הלחץ.

قطع קריאה אפשרי

הכי חשוב זו עבודה צוות / יairo לפיד

נכון, לכל אחד יש את הקצב שלו.

אני למשל קצת איטי. הבוקר אשתי סירקה את הגדרה ביד אחת, הכינה ארוחות בוקר ושני כריכים לבית-הספר, ביד השנייה ערבבה את החלב לתינוק (כנראה בעדרת הסນטרו), ענטה לאיזו שאלה ביחס לשיעורי הבית, והזכירה לבן הגדרל לצחצח שניים.

בינתיים אני הרתתתי מים לקפה.

אחר כך אשתי הכינה קפה עם המים שהרמתי, אספה את השיעור של הנזולה לkokiyah ביד אחת (איך בכלל היא מצליחה לעשות kokiyah ביד אחת?), שמה את החלב בקערת מים קרים כדי שיתקרר קצת, סיירה את הפירות בילקוטים והוסיפה בקבוקי מים (עם הנקף?).

בו-זמן אני הוצאתי את הקטן מהמייטה.

אשתי החלפה לו טיטול, שלחה את אחיו להחליף בגדים (הוא בוחר בגדים כמוABA שלו), בדקה שכל מה שנדרש לערצת נמצא בשני הילקוטים, הפעילה את המדיח, העבירה את הבגדים ממכונת הכביסה למיבש, והכינה בגדים למחזר נספַּך של כביסה.

אני בזמן זהה הספקתי ללחוץ על כפתור הפעלה של המיבש.

האמת היא, שהתקוננתי ללחוץ גם על כפתור הפעלה של המדיח, אבל בזמן שעשיתי את המסע בן שני הצעדים מהמיבש למדיח, ראיתי איך אשתי בתנופה אחת מכיסתה מלח למדיח, סוגרת אותו ופעילה אותו, שביד השניה היא מאכילה את התינוק מהבקבוק. שאלתי הבוקר במשרד. מסתבר דזוקא, שהרבה גברים יש נשים מהירות נרא. מנחם אומר, שהדבר וכי חשוב שהגבר צורק לדעת בזוקא זה לא להפסיק (למשל לא לעמוד בדרך בין המיבש למדיח).

כי זה פוגע בעבודת הצוות (פורום יאיר לפיד בתפוז, 118).

אם נבין את חיפוש המשמעות של העובד במקום העבודה שלו נדע לאן לכו...
... יותר מכך, אם צוות יחויה במהלך עבודתו נראות והערכה מצד הארגון, יוכל החברים בו ליצור במסגרת חוויה דומה בעבור התלמידים.

מה אדם שואף לקבל מקום עבודה?

לשאול את הרכדים ולעורר עימם שיח.

◀ מה אתם מצפים לקבל מקום העבודה?

◀ מה לדעתכם מצפים העובדים ממוקם העבודה?

לאחר השיח למלות או להניח את הכרטיות על השולחן, וכל משתמש ישב ליד הבחירה שלו.
בקבוצה יערוך שיח על הסיבה לבחירה זו ויכץ היא מסיימת/מסיע ל'בעבודתי בצהרון'.
סיכום נקודות עיקריות על-ידי המנחה על הלוות.

**להתפתח ולהרחיב
יכולות**

להשפייע ולתרום

**לזכות בהכרה
ובהערכתה**

להשתein ולהתחבר

לייצו עתיד משגשג

לבוא את עצמו

מפרק מס' 5 ← תקשורת מקרבת

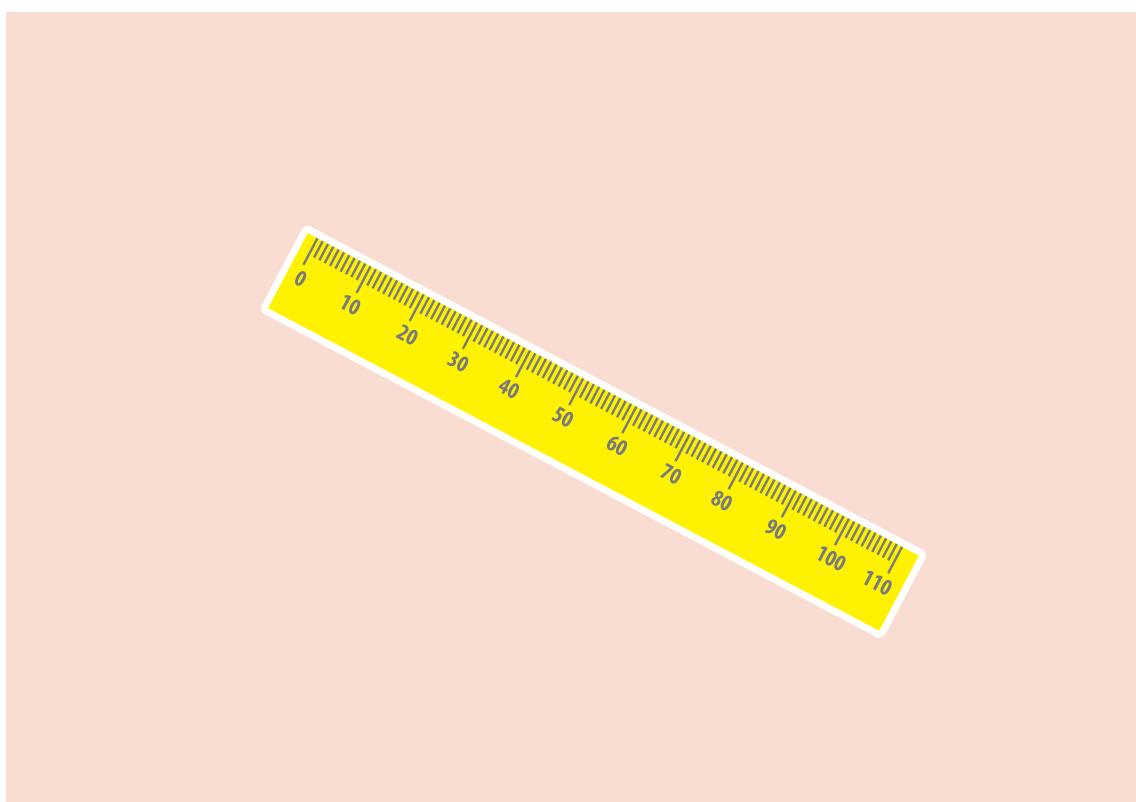
מטרות המפגש

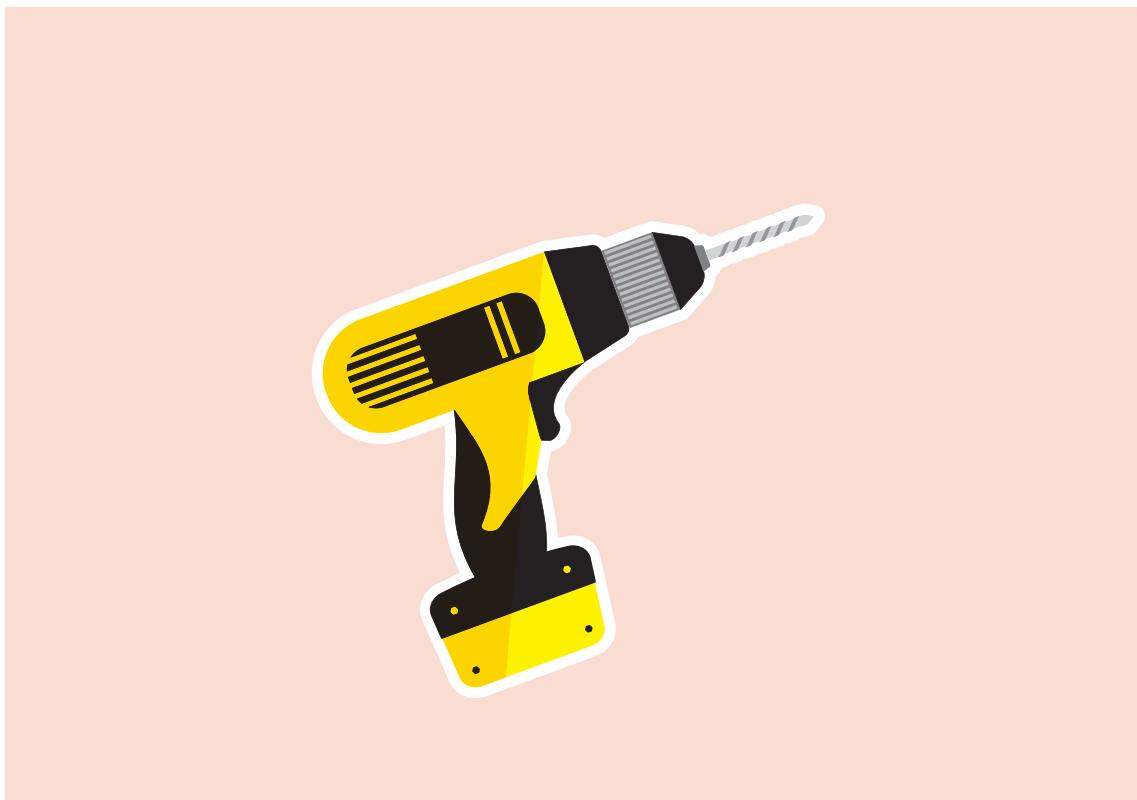
- הכרה בחשיבות של תקשורת מקרבת.
- הכרת הכלים ליזויו דפוסי העבודה בצוות ה策הרן - תקשורת מקרבת.

מהלך המפגש

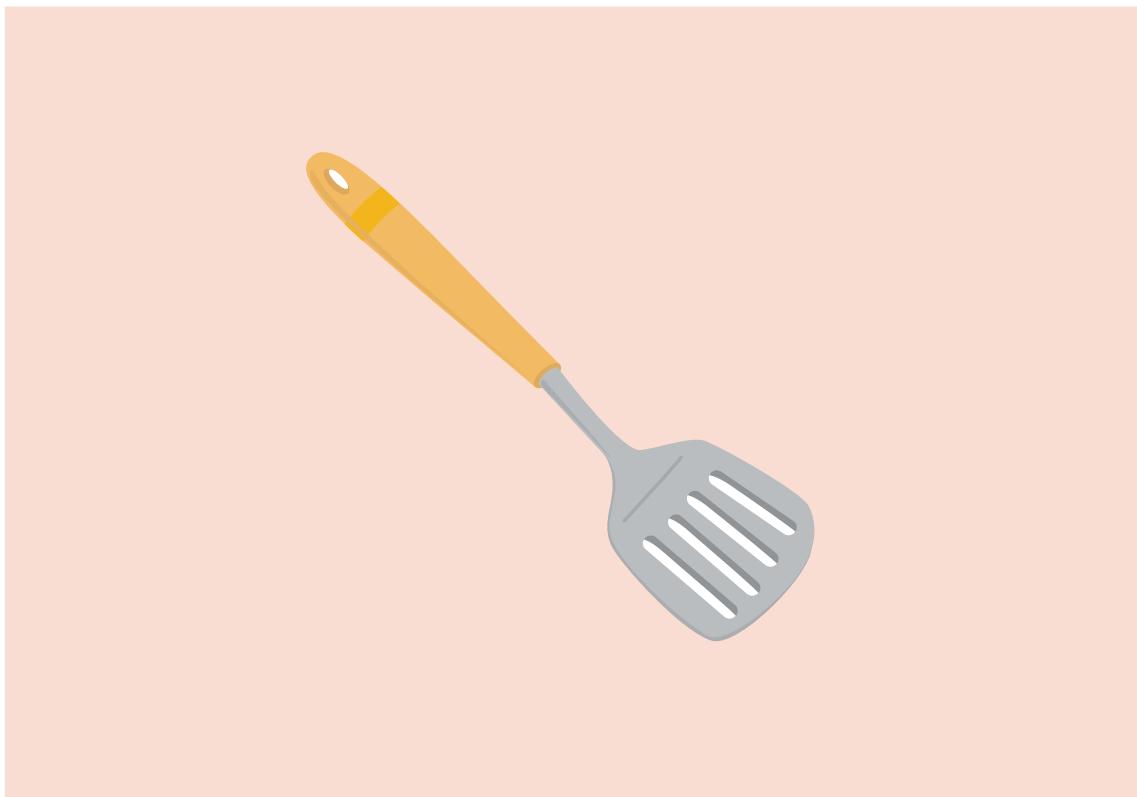
חלוקת כרטיסיות הכלים המצוופות, או לחלופין כלים מוחשיים מח"י היומ- יום (מספריים, מקצת, מרית, סכו"ם, נייר טואלט וכו').

הנחיה למשתתפים: בחרו את הכלים המתאים ביותר בעבורכם לצירוף ולבנייה של תקשורת מכבדת ומקרבת בצוות שלכם. נמקו את בחירתכם ושתפו את חברי הקבוצה.

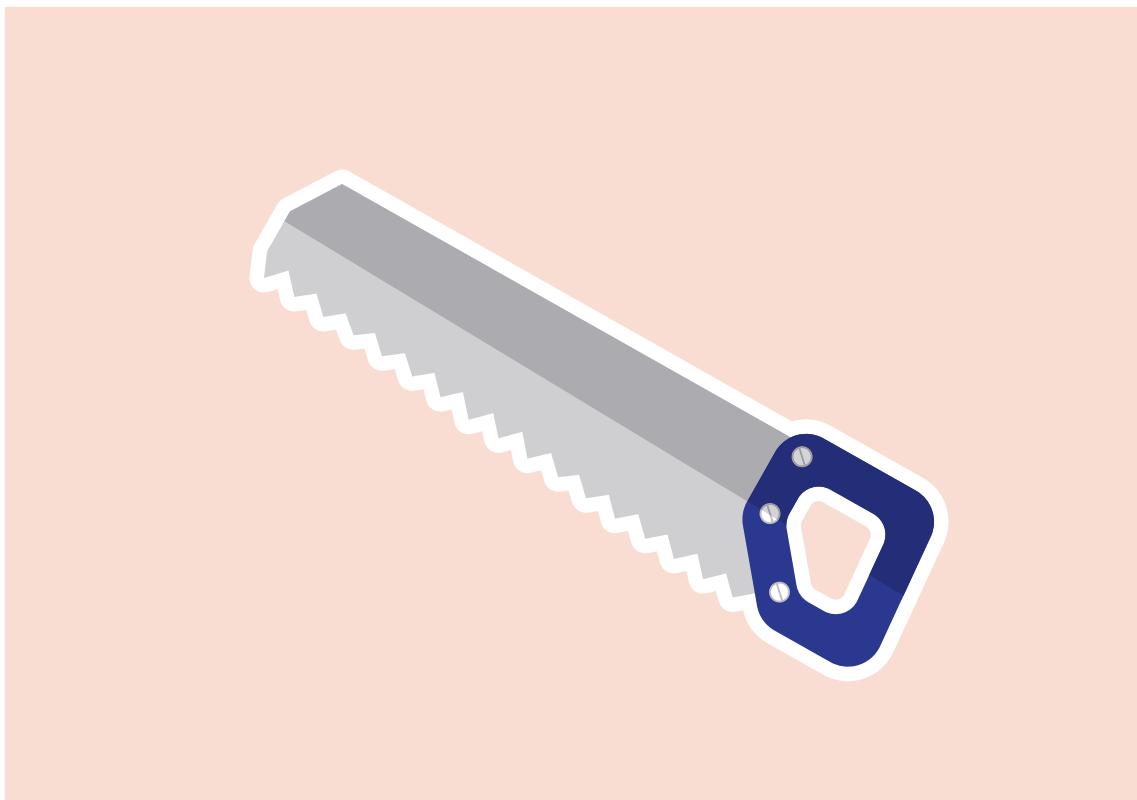

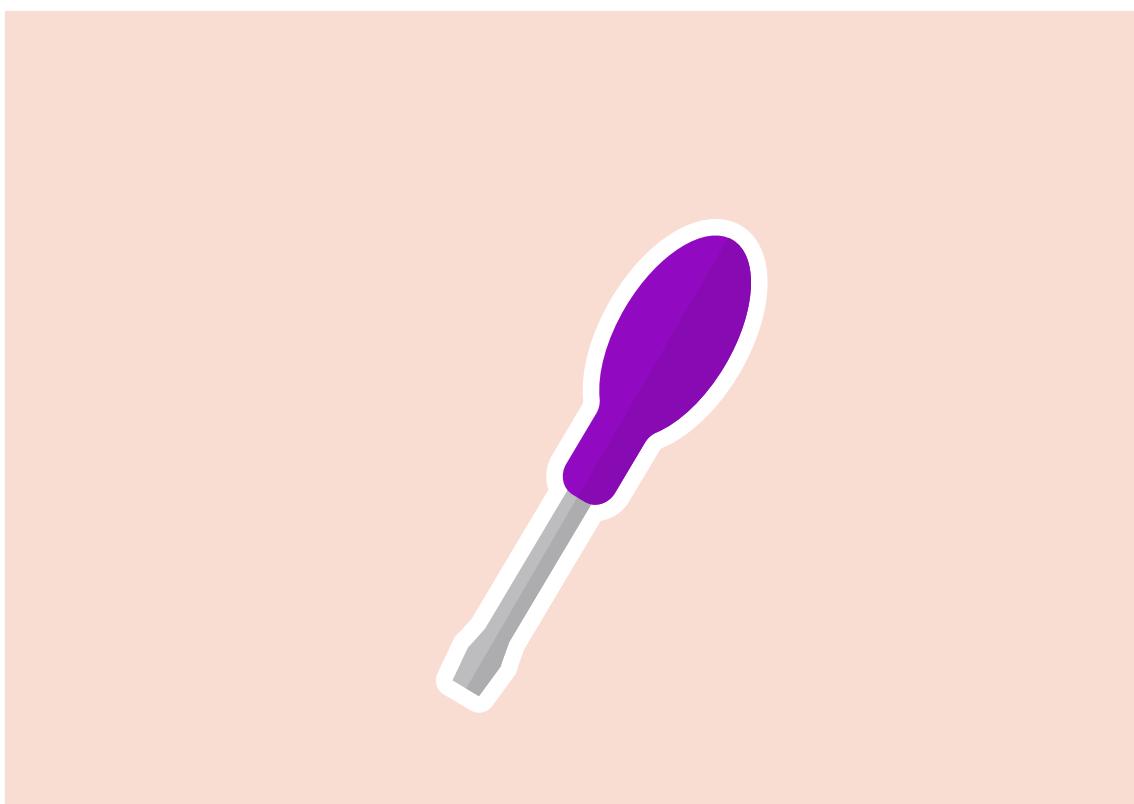
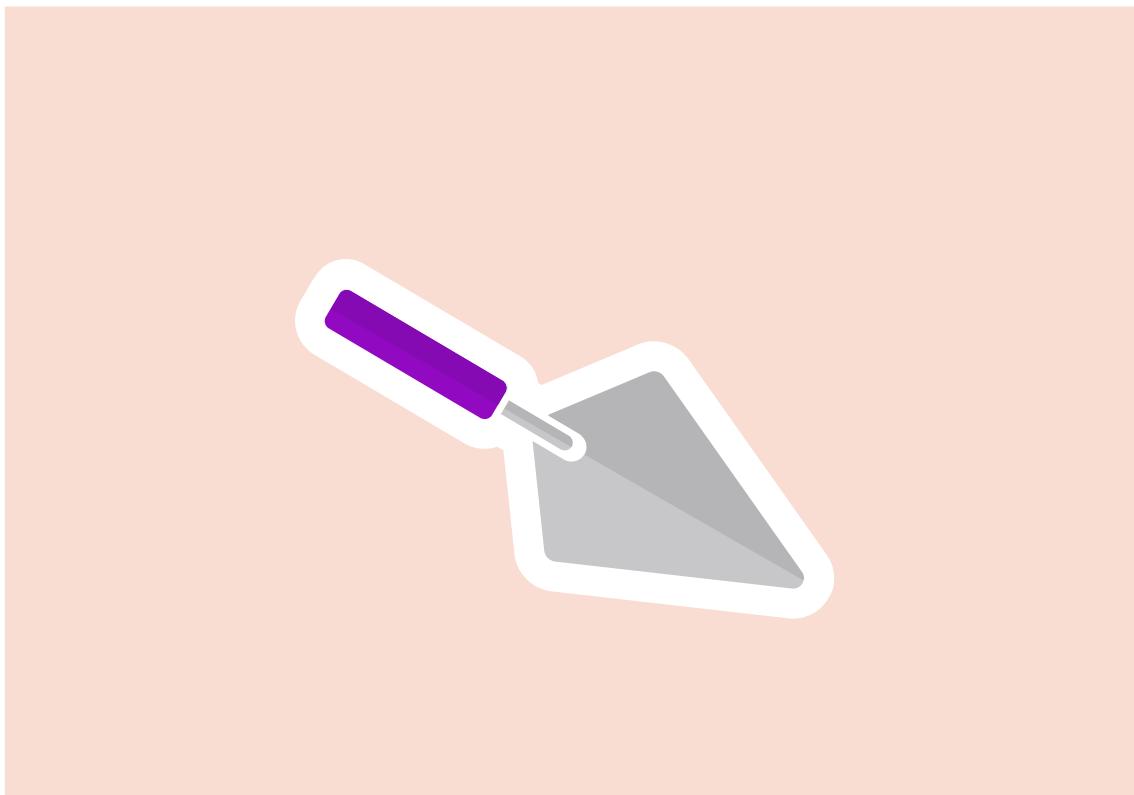

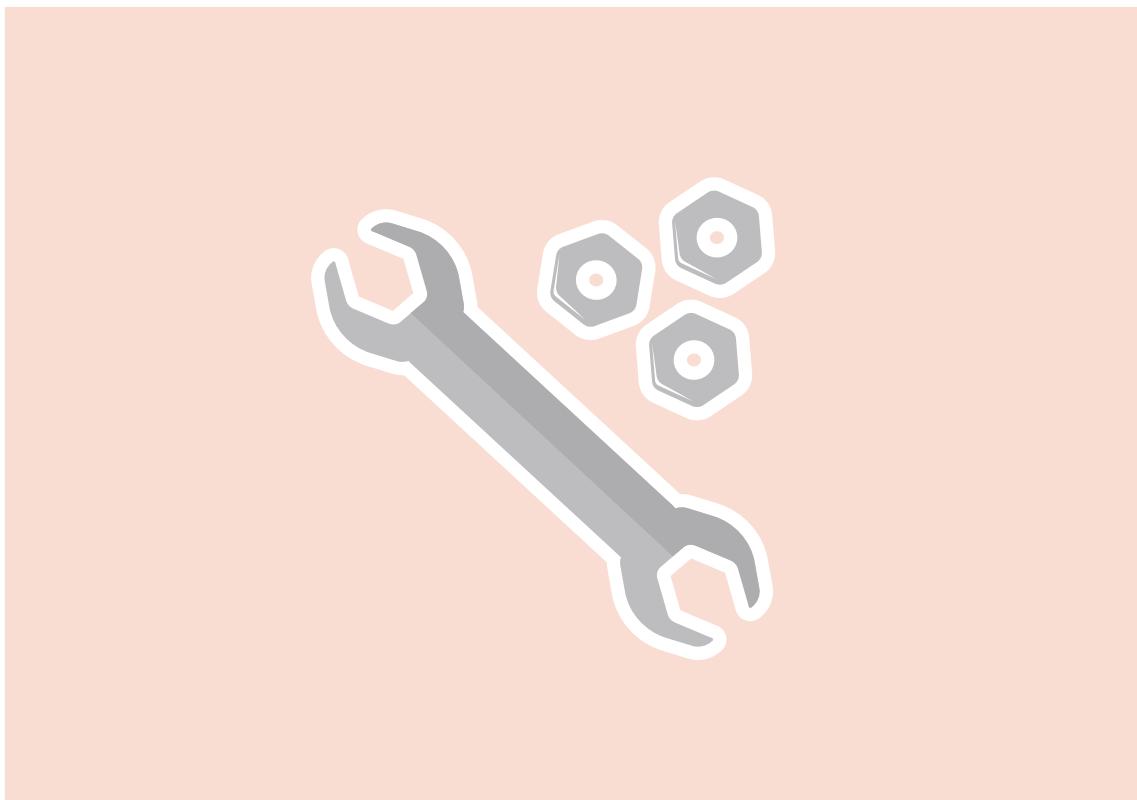
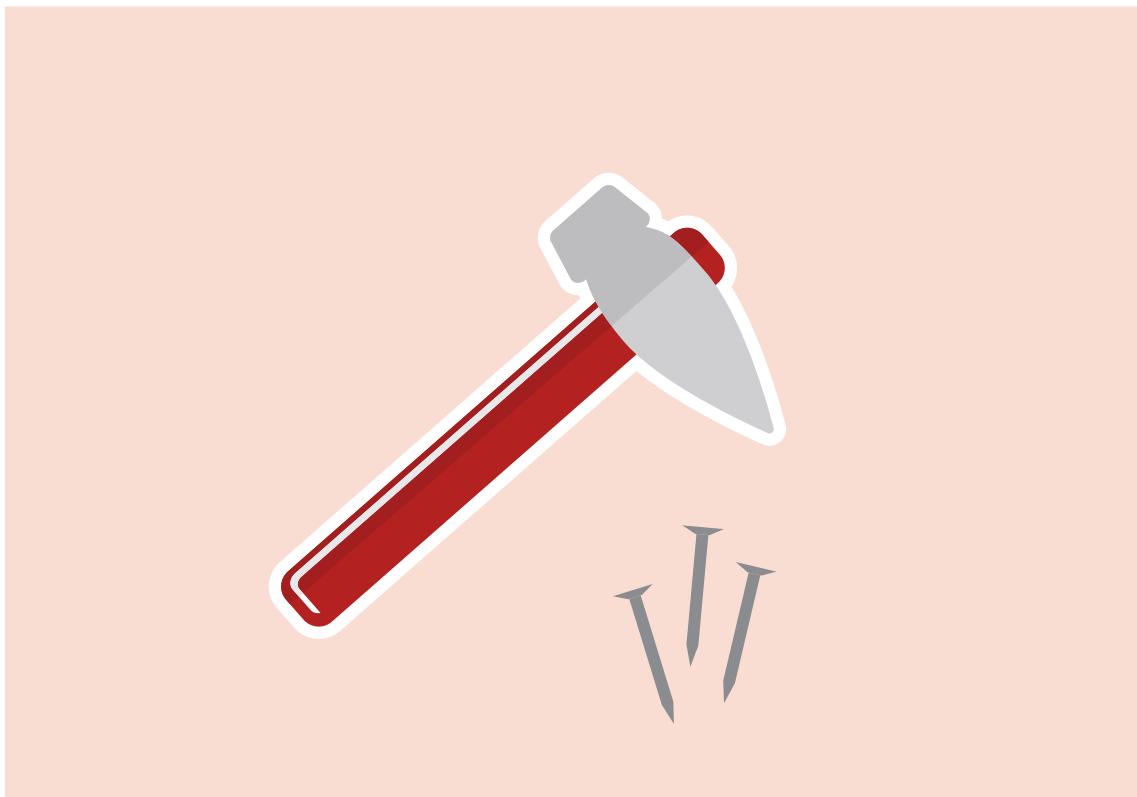

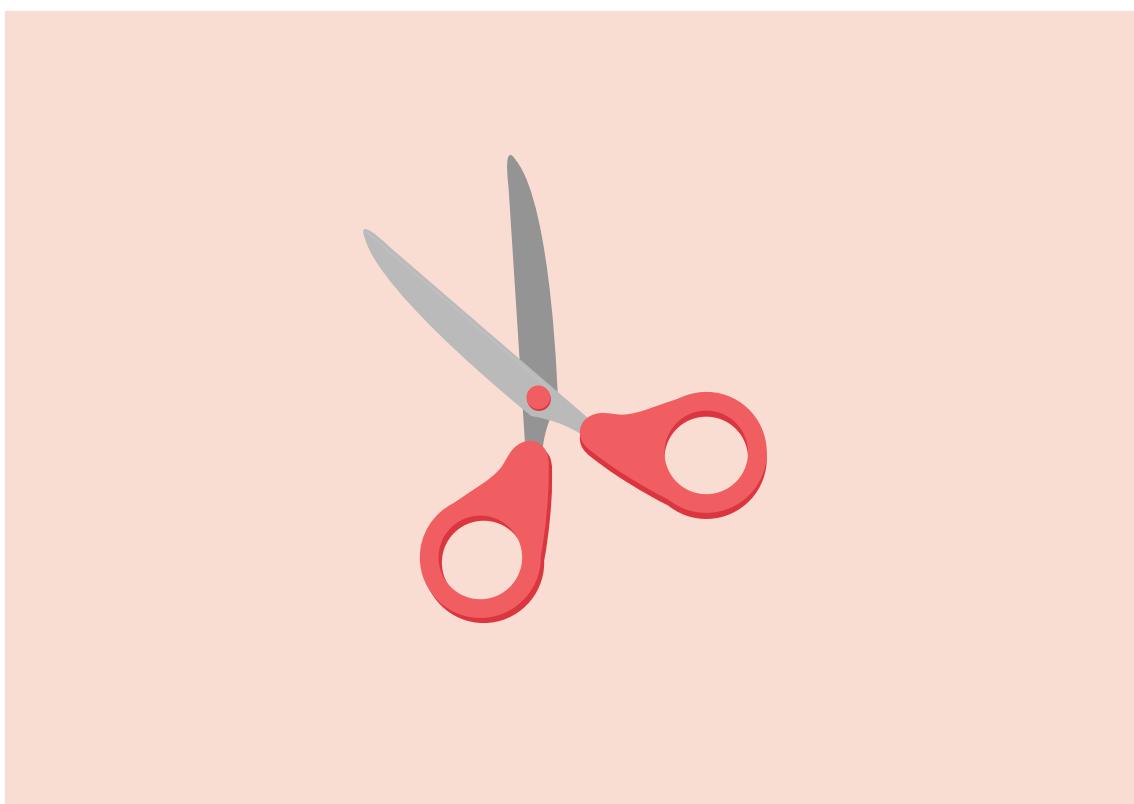
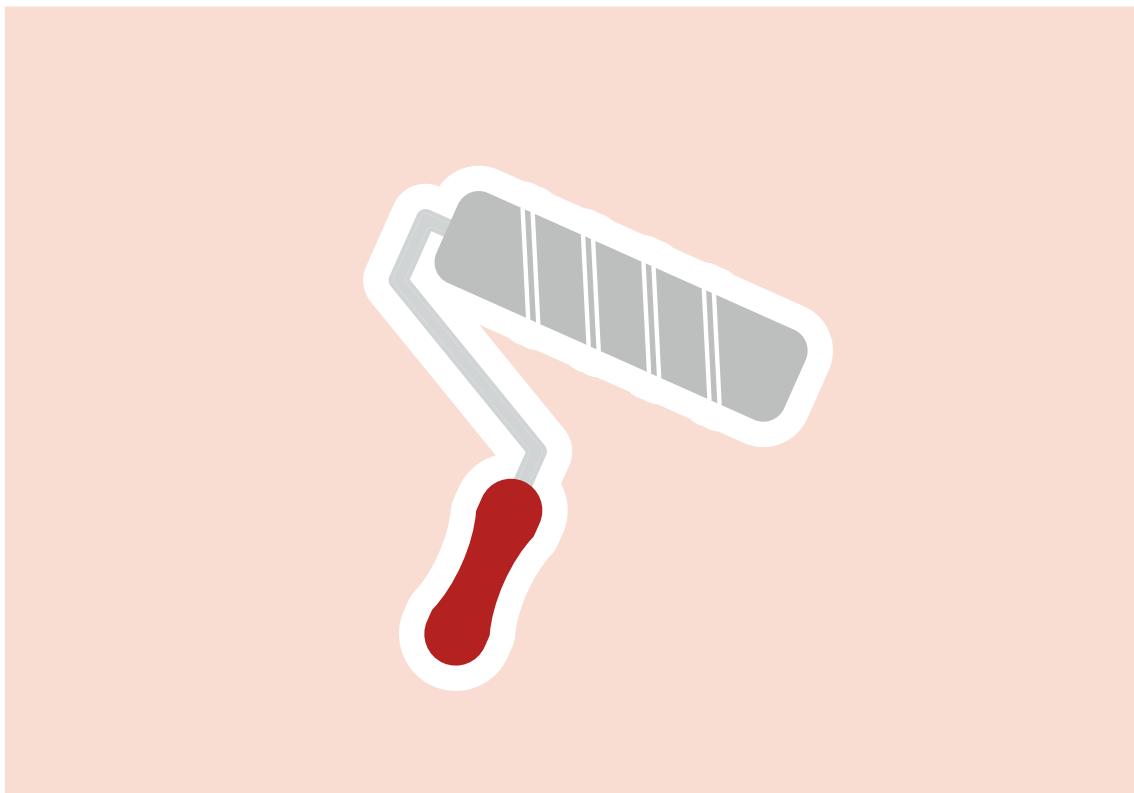

לחلك למשתתפים או לקרוא באוזניהם.

תקשות – ד"ר מרשל רוזנברג, פסיכולוג אמריקאי, פיתח גישה בשם 'תקשות מקרבת'. מטרתה ליצור יחסים באמצעות דיבור והקשבה המובילים אותנו לנינה מהלב, לאנושיות ולהיכbor משמעותי וחומל עם עצמו ועם אחרים. תקשות מקרבת מסייעת לנו להתבונן ברגשות ובצריכים העמוקים שלנו ושל אחרים. מכאן ניתן לומר, שבאמצעת תקשות מקרבת ניתן לבנות יחס עבודה בכלל ועבודת צוות בפרט.

סיום הפעולות: סיכום ותובנות.

פרק מס' 6 ← [ניהול קונפליקטים]

מטרות המפגש

- ◀ קידום תקשורת מיטבית בין הרכז לצוותים ובין הרכז להורים.
- ◀ מתן כלים לתקשורת מיטבית ולניהול קונפליקטים.

מהלך המפגש

פתחה בסרטון

<https://www.youtube.com/watch?v=aDZdPOZrYUM> מורה הורה-מציג שיחת טלפון

- ◀ האם החוויה מוכרת לי?
- ◀ מה אני נועה לעשות במצבים כאלה?
- ◀ מה קורה לי אחרי שיטוטואה צו או דומה לה מתרכשת?

שיח במליאה

שאלה - מהו קונפליקט? (לכתוב תשיבות על הלוח)

סְכָסָק או בלעג קוֹנְפְּלִיקַט – "התנגשות בין שני צדים בעלי מגמות, מטרות או ערכים שאינם מתישבים אלו עם אלו, או בין תביעות לעמוד, לתפקיד, לנכסים או למשאים שאין אפשרות לסתוקם לכל הצדדים בעת ובונה אחת, וכשהשגת מבוകשו של צד אחד פוגמת או מונעת את מבווקשו של הצד الآخر" (מתוך האנציקלופדיה המדעית החברה).

שאלה - מהי דילמה? (לכתוב תשיבות על הלוח)

מנוח המתיחס למצב שבו קיימות שתי חלופות שהן אטרקטיביות באותה מידת יש לבחר ביניהן. כיום הרחב השימוש במונח, ועתים קרובות הוא משמש במשמעות של בעיה או של הבעיות גרידא.

שאלה - מהן הסיבות האפשריות לקונפליקט? (לכתוב תשיבות על הלוח)

- ◀ ניגודים בין מטרות או בין ערכים.
- ◀ ניגוד אינטרסים.
- ◀ ניגוד ציפיות.
- ◀ ניגודים בין דרישות.

תקשרות ל��יה.

הפגנת חוסר סבלנות וסובלנות.

ינזדים והקשרים לאופי האנשים.

שאלה - באילו קונפליקטים אנחנו נתקלים בצהרונן? (לכתחום תשובות על הלווח)

בין ילדים לילדים.

בין רצונותי לרצונות הרcz/מפעיל.

בין הצהרון לבית-הספר.

בין הצהרון להורים.

בין אנשי הוצאות.

שאלה - האם קונפליקטים מזמינים למידה חברתית?

קונפליקטים כהזדמנויות ללמידה חברתית:

ישנה ביום הבנה, שكونפליקטים בגל הרך משמשים הזדמנויות ללמידה חברתית, וכי הם עשויים לתורם בצורה משמעותית להתפתחותם החברתית של ילדים.

איזה הזדמנויות חינוכית מאפשרת המעורבות בكونפליקט?

להבין שניים שונים, מבחן, מהאחר.

לרכוש הבנה וגישה.

ללמידה לצפות מראש תוצאות התנהגות.

לשכל מילויים תקשורת חברתית.

להתמודד עם אתגרים ולחזק את תחושת יכולת.

שתפו בكونפליקטים שבהם נתקלתם בצהרונו ושימשו הזדמנויות ללמידה חברתית.

חלק א'

פעריות

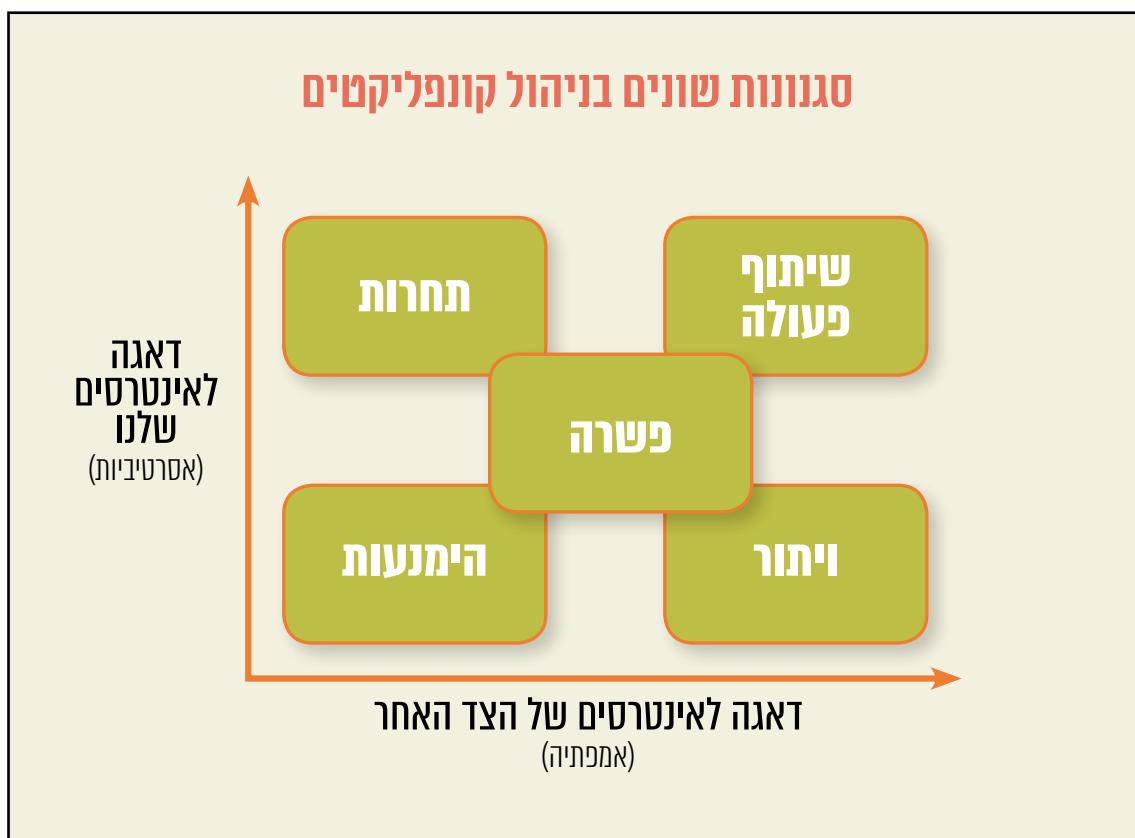
חולקו את המידע על סגנונות ניהול קונפליקטים המופיע בהמשך, תנו למשתתפים לעין

בهم. כל אחד מהם יבחר סגנון ניהול שמאפיין אותו מターן סגנונות הניהול שהכרם, ויבחר סגנון ניהול נוסף zusätzlich לאחד העצמו (וש להגדיל ולNEYILן את קלפי החיות המתאים לסגנונות ניהול שונים).

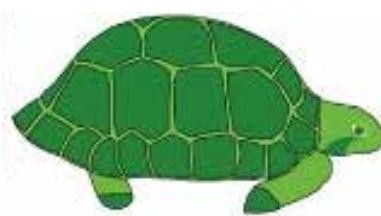
קיימים חמישה סוגי סגנונות ניהול קונפליקטיביים הנחוצים לטייאור על-ידי שני פרטאים: מידת העניין שיש לי בהשגת האינטרסים שלי לעומת מידת העניין שיש לך בהשגת יעדי הצד الآخر.

מיכאל שורץ, ניהול בגובה העיינים

הימנעות

לעתים, אנו נוטים במודע קונפליקט להפחית מהחשיבות שאנו מיחסים לשנת היעדים שלנו וגם לשנת היעדים של הצד الآخر. או לחלופין, אנחנו נמנעים מהקונפליקט בשל חוסר נעימות להתעמת. הצדדים השונים מיחסים שהקונפליקט ייפתח מאליו. כשמדבר בקונפליקט קטן וחסר חשיבות – זהוי אפשרות מקובלות. הבעיה מתגברת במקרים של קונפליקטים מוחותיים. ישת הימנעות רק תדחה את ההתמודדות עם הקונפליקט לשלב מאוחר יותר, וティוצר סכנה שמרחיב הבעיות צפויים.

סגנון הצד – הימנעות ובריחה

נכנס לתוך השריון ונמנע ממצבי קונפליקט.

ሞותר על השגת מטרות אישיות וגם על קשר בין-אישית כדי להימנע מkonflikte.

מתפרק פיזית ומנטלית מנושא הקונפליקט ומן האנשים שעימים הוא עלול להימצא בקונפליקט.

מערכת יחסיו עם הזולת אינה אישית, והוא אינו חש מחיבות לגבי החלטות שמתקבלות.

ויתור

סגןון זה מתאפיין בשיטת דגש על השגת יעדי אחר על חשבון השגת היעדים שלנו. כיצד זה יכול שנותר על האינטראסים שלנו למן לאחר? לעיתים, אנחנו מבנים שבטיסואציה מסוימת חשוב שהצד השני מażצ'ה יותר מאשר השגת המטרה שלנו על מנת לשמור על יחסינו תקינים, או מתוך מחשבה שבכעם הבא יבוא הצד השני לקרואתנו. לעיתים נבחן מראש שאין לנו סיכוי ולפניהם נזומה.

סגןון הדב - המטיעיח

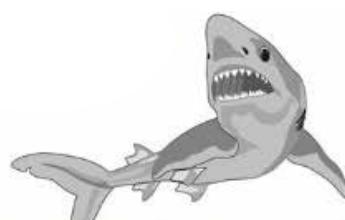
מייחס חשיבות גבואה יותר למערכות יחסים מאשר
לייעדי האישים.

ሞותר על רצונתו כאשר הם עומדים בנגדו לרצון
האחרים.

סביר כי הקונפליקט הוא הרסני ויש לטשטשו
ולפעול לקיום מערכות יחסים הרומונית.

תחרות

כאשר אנחנו מעניקים חשיבות ניכרת לאינטראסים שלנו על פני האינטראסים של הצד الآخر אנחנו מציבים את עצמנו במצב של תחרות. אנחנו משקיעים את כל מה שאנו יכולים על מנת לדאוג לאינטראסים שלנו, ללא התחשבות באינטראסים של הצד الآخر. מבחינתנו זהו מצב של ניצחון או של הפסד. סגנון זה מלאה בזעם כלל באוריה לא נעימה שנוצרת בין הצדדים.

סגנון החריש - הלוֹחֵם

ינסה להשיג את מטרותיו האישיות בכל מחיר.

לשם השגת מטרותיו יאבק על עמדותיו ואף יכפה אותן.

ב uninון, הקונפליקט הינו סיטואציה של תחרות שיש בה מנצח ומכסיד, והוא יעשה הכל כדי להיות לצד המנצח.

כדי לנצח, הלוחם יתקיף, יתריס ואך יפגע בזולות כי... המטרה מקדשת את האמצעים.

שיתוף פעולה

סגן זה מאפיין מצב שבו האינטראסים של כל הצדדים (כולל אלו שלנו) חשובים לנו באותה מידה. החשיבות המוענקת לאינטראסים של الآخر יכולה לנבוע מקשר אישי (חברים או משפחה) או מຕן אינטראס לשמו על קשר תקין לאורך זמן שמאפיין סביבה ארגונית. במצב זה מוקדש המאמץ של הצדדים למציאת פתרון של 'חוין-חוין', המשרתת את כל הצדדים. כדי לנתקו סגן זה נדרש תקשורת טובה להבנת הנסיבות השונות וגווים יצירתיות למציאת הפתרונות האפשריים. מיותר לציין, שסגן זה הוא המועד מבחן השפעה שלו על כל צד ועל היחסים באותו הארון.

סגן הנשוף - המתמודד - פתרון בעיות

מייחס חשיבות גבוהה הן להשגת המטרות, והן לשמרות מערכות יחסים.

מתייחס לكونפליקט נאל בעיה שיש לפתור באופן שיקדם את מטרות כל הצדדים.

סביר כי הקונפליקט הוא בלתי-נמנע במצבים אנושיים, ומצריך עימות ופתרון בעיות באופן אובייקטיבי.

פשרה

נקיטת סגנון זה היא מעין מצב ביןים, כשמייחסת מידת בינהית של דאגה לאינטראסים של כל הצדדים. נקיטתו נובעת לרוב מ恐惧 תחשוה שלכל צד מigua הזכות לממש חלק מהאינטרסים שלו ומהרצון להימנע מההשפעות השליליות של המחרות. הפשרה מושגת על-ידי יתוריהם הצדדים. לעיתים פשרה היא הפתרון הארגוני הקל ביותר להתמודדות עם קונפליקטים. על-אף שפשרה נטפסת כפתרון חונן לשני הצדדים, היא יכולה ליצור תחושת מסכוול, מאחר שאנו צד לא הצליח באמת להשיג את האינטראסים שלו (ווייתך שבדרך זו מפסיד הארנון בטוווח הארון).

סגנון השועל - המתאפשר

מחפש את הדרך שתאפשר לו להרוויח משהו-
לטובת מטרותיו האישיות ולטובת מערכות יחסיים
עם בני אדם.

מנסה באופן אקטיבי למצוא את דרך הפשרה- שלא
בהתוך פותרת את הקונפליקט לעומק, אבל יוצרת
פתרון אופרטיבי "שאפשר להיות איתנו" למחוקקת.

כל אחד מאיתנו נתקט סגנונות התנהגות שונים ממנו בטיביות הרבה יותר. אך עם זאת, רצוי לדעת **להבחן בין הסגנונות** ולבחור באופן מודע את הסגנון הנכון במרקם ספציפי. שיקולים שיש להביא בחשבון בהחלטה:

- ◀ **נסיבות האנרגיה שהנהל מוכן להשקיע בניהול הקונפליקט** לנוכח התועלות שבשנת האינטרס.
- ◀ **יחסים הקיימים בין הצדדים**: כשלצד השני כוח רב יותר – לא נבחר בסגנון תחרות!
- ◀ **סוג היחסים בין הצדדים**: האם יש חשיבות ליחסים ארכוי טווח? האם ישנים קשרים בין-אישיים בין הצדדים?
- ◀ **פרק הזמן העומד לניהול הקונפליקט**: במידה שנדרשת הכרעה מהירה יתכן שננקוט סגנונות שהם חד-צדדיים יותר במוגלים.

שים לב, שኒיד אינטרסים הוא לא דבר אובייקטיבי. הוא תלוי באופן שבו הצדדים תופסים את המיציאות. לעיתים אנחנו חושביםשהאינטרסים שלנו מנוגדים, אך בפועל הם אינם מנוגדים.

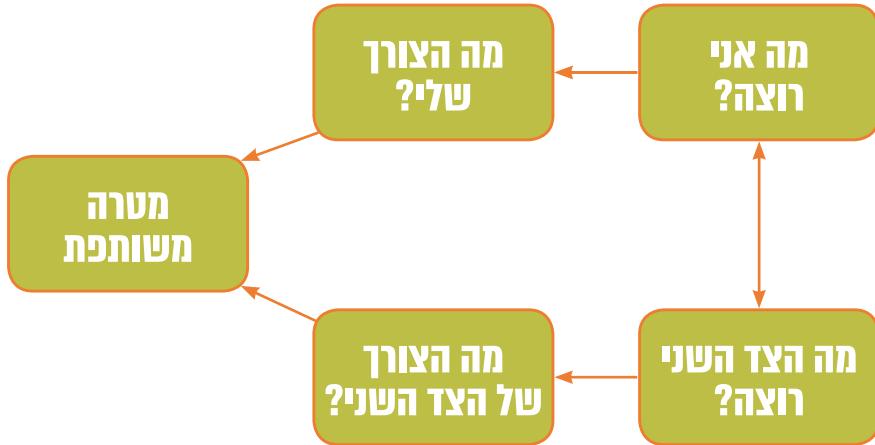
חלק ב של המפגש

- מה עלי לעשות כדי למצוא פתרון טוב לקונפליקט?
- כדי למצוא פתרון טוב לקונפליקט, יש לשאול שלוש שאלות מהותיות שבעזרתן ניתן לזהות מהו הקונפליקט:
1. מהו הרצון של כל צד בקונפליקט?
  2. מהו הצורך של כל צד בקונפליקט?
  3. מהי המטרה המשותפת שני הצדדים מסכימים עליה?

שאלה – מהן הנקודות המרכזיות שיש לחשב עליהם לkrarat paturon:

- ◀ **כבוד** – הבסיס לכל תקשורת חיובית.
- ◀ **הקשבה** – נקשיב לצד השני, נendir את המטרה יחד.
- ◀ **ויתר** – נכוונות שלא לעמוד על דעה או על זכות ל佗ות האخر.
- ◀ **פשרה** – הסכם מתוק ויתורים (מתוך מיליון ספיר).
- ◀ **שני הצדדים ואף יותר** – נבון שיש כמה הצדדים והם לא בהכרח מנוגדים.
- ◀ **ונריד בין האנשים לבעה** – נתמקד בבעיה. בהתאם לרגעןейчас שני הצדדים יריבים, אלא שניינו ניצבים באותו צד לונוך בעיה שנדרש לה פתרון. נוצרת עבودת צוות אפקטיבית המתרכזת בפתרון הבעיה.
- ◀ **גמישות מחשבתיות** תיזור פתרונות אחדים.
- ◀ **nishor** – עזרה בפתרון קונפליקט בעזרת צד שלישי.

תרשים - כיצד נפתחו קונפליקטים?

ניהול קונפליקטים – נך תבצעו זאת נכון

תפקידו של המנהל הוא לסייע לצדדים להגיע לנקודת אייזון שתאפשר להם להיות מודעים מההסכם שהושג. הנה כמה צעדים שעיליכם לנתקט כמנהלים או כרכזים לצורך ניהול קונפליקט בצורה נכונה:

- ◀ **התחלו 'ממקום נקי'** – עמדת שנייה בה שיפוטיות, אלא מתוך הקשבה לשני הצדדים והבנה של הדברים החשובים לכל צד, מה מפריע לכל צד, מהם הערכים המרכזיים בעיניו וחשבן שאלה יפנוו במהלך ניהול הקונפליקט.
- ◀ **משיחות אישיות לשיחות משותפת** – עברו מניהול שיחות בנפרד עם כל צד לשיחות בונחחות שני הצדדים כדי לחבר ביניהם, להקנות להם בינה לתקורת טוביה ולניהולה כך שאף אחד מהצדדים לא יפגע הצד האחר. כאן אתם נדרשים למעורבות ולהכוונה.
- ◀ **שתףו את כל הצדדים** – לעיתים תידרשו לקיים שיחה עם שני אנשים בלבד, ועתים עם צוות העובדים כולו, הכל בהתאם לנسبות.
- ◀ **דיאלוג מכובד** – יש להקפיד לציין בפני כל הצדדים מהם הדברים החשובים לצד האחד, במהלך יצירת דיאלוג מכובד בינם.
- ◀ **נהלו שאלות ממוקדות** – בעזרת השאלות יהיה ניתן להוביל את הצדדים להסכמות תוך הבנה של הצד الآخر. למשל, ניתן לשאול את העובד הבוגד "מה בכל זאת ניתן לך שמיירה על עורך העצמאות ייחד עם זאת עבודה בשיתוף עם הצדדים?". באמצעות השאלות האלה יבין העובד את הבעייתיות ויעלה בעצמו פתרונות. במקרים מסוימים יהיה עליהם גם להצעיר פתרונות משלכם.

אל תהיו עקשנים – ישנו מנהלים או רכזים עקשנים שמשוככים לצד אחד וمتבצרים בעמדותיהם. מנהלים או רכזים

אל מונעים פערם ורבות על-ידי האנו. ניהול טוב הוא ניהול שיש בו איזון לאנו, והוא אינו מנהל אותנו כמנהלים.

סכמו את הנקודות החשובות – לאחר שהבאתם את הצדדים לשתף פעולה על הערכיהם החשובים להם, סכמו

את הנקודות החשובות לקרה המשך.

[סרטון הנשר](https://www.youtube.com/watch?v=_X_AfRk9F9w)

בסיום סיכום ותובנות.

מפרק מס' 7 ← סיום ופרידה כיצד?

מטרת המפגש

היכרות עם דרכי לסיום ולסיום שנה מעמדה מעזיתה.

מהלך המפגש

הקדמה

ণיכרים הבדלים בין-אישיים בדףי ההتمודדות עם סיום ופרידה. ישנים אנשים שפרידה תעורר בהם תחושות קשות וחזקת בעוצמתן כמו עצב, כאב, חוסר אונים, ייאוש, חרדה ופחד. וכך אלה שפרידה תעורר בהם רגשות חיוביים כמו הקלה, תקווה, שמחה והתחלה חדשה.

פרידה מקבוצת השווים (קבוצה, כיתה, שכנה, בית-ספר) מסמלת סיום של תהליך חברתי מתמשך בעל משמעות עמוקה. פעמים רבות הפרידה מעוררת חרדה, המוביל להערכת המציאות של הסיום. במקביל לכך, עשוייה להתפתח הכרה בסופיות והתגברות הנכונות להשלים עימה.

רצוי לעורק פרידה מקבוצה בצורה מסודרת והדרגתית שתאפשר מתן ביטוי לרגשות ולמחשבות שונים המתלוים לה. בין הרגשות המתעוררים בתהליך פרידה ניתן לזהות הכהשה, כעס, אובדן, אבל, תחושת נטישה והתנגדות.

פעריות 1

מטרה

להעלות למודעות מרכזי התוכנית בבית הספר את הרגשות השוניים שיכולים להעורר בעת פרידה וסיום השנה.

הפעולות מכוננת לרענון, שפרידה היא תהליך מורכב לתלמידים, למורים וגם ל��יצים.

להציג את הפנים האחרות של הפרידה – התחלה חדשה, צמיחה, נקודת עצירה למחשבה על "מה התרחש אצלי" ועוד.

لاتמ لهم דוגמה למודל עבודה עם הוצאותם בצהרון כדי שיישטמשו בו לפעילויות עם התלמידים.

ឧזרים

היגדים כמספר המשתתפים.

רשימת היגדים (ניתן להוסיף כמפורט):

- < פרידה שבUber ריגשה אותה במיוחד ...
- < אני שמח שהסתימה השנה הלימודים כי ...
- < אני עצוב שהסתימה השנה הלימודים כי ...
- < הכל קשה לי עם סיום השנה זה ש ...
- < הכל רינש אותה השנה ...
- < הכל טוב היה לי ...
- < בכלל לא אכפת לך ש ...
- < אולי יכולתי להתחיל מחדש את השנה הלימודים אז ...
- < לסיום אני רוצה להגיד שאנו מאוד מואכזב מ ...
- < אני זוכר במיוחד את זה ...
- < חיכיתי לפרידה הזה כי אחריה אני כבר מצפה ...

מהלך הפעולות

לתלות בחדר את כרטיסי ההיגדים – ומתחתם מעטפה גדולה.

* אפשרות נוספת: לחלק לכל משתתף רשימה של כל ההיגדים (במקום תליית ההיגדים בחדר).

כל משתתף יסתובב בחדר בין ההיגדים ישלים על דף קטן את המשפט ויכניס אותו למעטפה.

לבסוף – מומלץ לקרוא בקול את תוכן הפתקים שבמעטפה, או להלופין לתמם לורדים לקרוא את מה שנכתבו בדף האישני שלהם.

לעורך דין שבמהלכו התייחסות לשאלות הבאות:

1. אילו רגשות נוראים בפרידה?
2. מה לדעתכם הרויש הצד الآخر לנוכח המקרה שהציגתם?
3. מהי משמעות הפרידה עבורכם?
4. מה לדעתכם עשויה להיות משמעות הפרידה עבור המורה שלכם?
5. מה אפשר לעשות כדי להפוך את חזיות הפרידה לטובה, למצויה?

פערות 2

מטרה

לכל אחד מהמשתתפים תישאר מזכרת נעימה מהكبוצה.

לכל אחד מהמשתתפים תהיה הזדמנות להיד לשאר חברי הכיתה דברים שטרם אמר להם, נחלק מתהילן הפרידה.

עדורים נדרשים לפערות

1. מעטפות נמספו וczy בתי-הספר.

2. יש לרשום מראש על כל מעטפה את שם של הרכזים.

3. לכל רץ כמה פתקיות ריקות נמספר הרכזים.

מהלך הפערות

מחלקים את המעטפות, כאשר כל רץ קיבל את המעטפה עם שמו ויתלה אותה על גבו.

המשתתפים יעברו בחדר, יכתבו איחולים ו'צידה לדרכ' לרכים אחרים - ויכניסו את הפתקית למעטפה של חברם.

אפשר לרשום: ברכה לעתיך, מה נקודת החזק שלך בעיני (מה למדתי מך), מחמאה, תודה לך על ... ועוד (להתמקד בחיבוי ובנטוב).

לבסוף, יתיישבו כולם במקום ויפתחו את המעטפות שלהם.

אפשרויות נוספת:

1. כל אחד יציד בקול רם ברכה, מחמאה וכדומה לחבר שמיינן.

2. להזכיר לכל אחד מהמשתתפים אלבום פרידה או ספר זיכרונות שבו יכתוב כל אחד או יציר משווה כזיכרון לחבריו לקבוצה.

דיון

◀ אין הרגשת כאשר כתבת לחבריך?

◀ ממה הופתעת כאשר פתחת את המעטפה שלך?

◀ מה גילת על עצמן מתוך הדברים שנאמרו לך?

סיכום, סיכום ותובנות

כלי להתבוננות למרכז התוכנית בבית הספר *

כלי זה מאפשר לקיים התבוננות אישית או צוותית באיכות ההתבוננות, ניתן בזמן בדיקה של ציר הפעולה בו המרכז יצא להשתпро. מטרת הכללי היא לעודד למידה אישית, שיפור מהליכי ביצוע ושיח עמיטים הממקדים בתוצאות התבוננות.

פועלות המצויפות ממרכז התוכנית בבית-הספר						
כדי לקדם את הנושא	משימות שעלי למלא	מבצע	איני	לעתים	בדורך	באופן
היבט פדגוגי - מתווים ותוכניות						
						mobiel בשיטתו פעולה מלא עם הוצאות בניה תוכנית חינוכית במסגרת
						מלואה את הוצאות הפעול במסגרת ומשיע לו מן ההיבט החינוכי
						פועל על-פי מתווה סדר היום של משרד החינוך הכלל מבנים ברורים ותכנים נדרשים
						يוצר קשר ורץ בין פעילות הבוקר לפעילויות בצהרים
היבט ארגוני- סדריות						
						מלואה את הוצאות הפעול במסגרת ומשיע לו מן ההיבט הארגוני
						מנהל אירועים חריגים המתרחשים במסגרת - כולל תיעוד מרגע ההתרחשויות ועד לסיום, עדכון ההורים, ניהול התוכנית ברשות ומנהל בית-הספר
						מנהל תיק בית-ספר הכלל: 1. נהלים והנחיות. 2. פרטי התקשרות עם תלמידי 'ניצנים' והוריהם. 3. תוכניות פדגוגיות בהלמה למתווה של המשרד. 4. דיווח על אירועים חריגים. 5. לוח מפגשי צוות, מנחה (תאריך ונושא המפגש) מועדי הכשרות ומושאיום.

פעולות המוצפנות ממרכז התוכנית בבית-הספר						
משימות שלבי מלא	כדי לקדם את הנושא	מבצע	אינו מבצע	לעתים	בדרך כלל	באופן קבוע
						משתף פעולה עם צוותי הבקרה והערכתה של התוכנית - בעת הבקרה מתלווה לבקר ומאשר בחתימה את מספר התלמידים הנקחים בפועל בזמן הבקרה בכל אחת מקבוצות הפעולות
היבט רגשי - אקלים						
						בונה מערכת יחסים ותקשרות עם ההורם - קשור המבוסס על הקשבה, על אמפתיה ועל יצירת אمان. חלק מהתקשרות עימם עלוי להביא לידי uterus באופן שוטף את תוכנית הפעולות במסגרות
						מניח את תוכנית 'יעזנים' לכהילת באי הצהרון - יוצר מבנה קבוע ועקביו שבו משתף את הורים במעשה במסגרת. כיום ישן דרכיהם רבות ומגוונות להציג את העשייה, למשל: לוח קבוע או נייד בכניסה למיצעד לצהרון, עלון להורים שייפורנס אחת לתקופה, חיבורו לעיתון בית-הספר ופרסום דרכו באופן עקובי על אודוט הנעשה בצהרון והמתנהל בו
התפתחות מקצועית						
						משתתפי בפיתוח המקצועים שנקבע על-ידי משרד החינוך בהתאם לנדרש

כלי להתבוננות למובילים במסגרות *

כלי זה מאפשר לקיים התבוננות אישית או צוותית באיכות התוכניות, ניתן בזמן בוחינה של ציר הפעולה בו המוביל/ה רוצה להשתפר. מטרת הכללי היא לעודד למידה אישית, שיפור מהליכי ביצוע ושיח עמיטים הממקדים בתוצאות התבוננות.

נושא	משימות שעלי למלא כדי לקדם את	מבצע	אינו מבצע	פעולות המוצפנות מהמובילים			
				לעתים	בדרכן כלל	באופן קבוע	בדרכן כלל
היבט פדגוגי - מתוים ותוכניות							
							עובד על-פי תוכנית עבודה הכלולה פעילות בהתאם לגיל הילדים
							מכעיל תוכניות העשרה, הפנה וחוויה בהתאם להתפתחות של הילדים וצורךם
							פועל על-פי מתחווה סדר היום של משרד החינוך הכולל מבנים ברורים ותכנים נדרשים
							يוצר קשר ורץ בין פעולות הבוקר לפעילויות בצהרים - יום לימודים כיחידה הרומונית. קיום חפיפה
היבט ארגוני- סדריות							
							בודק נוכחות של הילדים - מדי יום עם תחילת הפעילויות עורך בדיקת נוכחות בעזרת יומן נוכחות
							משחרר ילדים מהמסגרת אך ורק בידי האחראי על הילדים, כפי שרשום בטופס הבאת/החזרת תלמידים על-ידי ההוראה
							אם אין שמירה, עורך סריקת מבנה בתחילת פעילות ובסיומה
							מזכיר כי מספר מנות המזון שהגיעו תואם את מספר הילדים המשתתפים
							נחת מענה לילדים אלרגיים
							מזכיר נוהלים הקשורים להיגינה אישית
							משתף את הילדים בהגשת מזון חלק מקידום כישורי חיים בחלוקת מהארוחה

פעולות המוצפנות מהמנצחים							משמעות שעלי למלא כדי לקדם את הנושא
מבצע	אין	לעתים	בדרכן כלל	כ翱וף קבוע	כ翱וף קבוע	כ翱וף קבוע	
היבט רגשי - אקלים תלמידים							
							מקדם את תחושת המוגנות של הילדים במסגרת - למשל: הילדים מרגשים שלצדיהם מבוגר שמקשיב לهم, שמבין אותם, שמנסה לסייע להם
							מקדם את תחושת השיכון של הילדים במסגרת על-ידי יצירת קשר אישי עם הילד עצמו ובין הקבוצה
							ערכי למצבים רגשיים של הילדים - במידה הצורך מערב את המוביל/ה, האם, ההורים והגורמים הRELATIONAL
							משתABCDEFGHI את הילדים בהגשת מזון חלק מקידום CISHERI חיים בחלק מהארוחה
התפתחות מקצועית							
							משתתפי בפיתוח המקצועני שנקבע על-ידי משרד החינוך בהתאם לנדרש

כלי להתבוננות לסייעות בגן הילדים *

כלי זה מאפשר לקיים התבוננות אישית או צוותית.
באמצעות התבוננות, ניתן לזמן בוחינה של ציר הפעולה בו הסיעע/ת רוצה להשתפר. מטרת הכללי היא לעודד למידה אישית, שיפור מהליכי ביצוע ושיח עמייתם הממקדש במטרות התבוננות.

וויון הסיעת לקדם את הנושא	משימות שעלה הסיעת למלא כדי לקדם את הנושא	פעולות המוצפנות מהסיעת					
		מתבצע	לא	לעתים	בדרכן כלל	באופן קבוע	
היבט פדגוגי							
							שותפה בהפעלת הפעולות בהתאם לסדר היום
היבט ארגוני							
							אחריות על יימוש נוהלי הביטחון והבטיחות במסגרת
							ערכת לקראת הארוחה: מסדרת, מנקה ומארנת את מקום הארוחה - עשוה זאת יחד עם הילדים
							במהלך הארוחה ממנה תורנים ומoadנת את התנהלותה התקינה של חלוקת המזון בהגשה עצמית של הילדים
							בסיום הארוחה מארנת לשם הפעולות הבאה
							חוاغת לסייעת למידה נקייה ומסודרת לכל אוור שעות הפעולות - לרבות חזרי השירותים בהתאם לזמנים המיעדים לכך, ולא בזמן פעילויות הילדים וינקון הגן בסוף היום
היבט רגשי							
							מבנה קשר אישי עם הילדים - היכרות אישית עם ילדים
							מנהיגת תקשורת עם הוורים - הסברות פנים

חלק ז

סדר היום בצהרונות וחשיבותו

רעיון *

תוכנית '曩נים' שמה דגש על תכנון מוקדם ועל ביצוע עקבי של סדר יום בצהרים. ההבנה מבוססת על הדרישה, שתכנון סדר היום בצהרים יערוך מבעוד מועד, כמו גם האחזקה שלו והשמירה עליו מדי יום. אלה יכולים לקדם אקלים חינוכי המאפשר שגרה נוחה ורגועה יותר לעשייה, ולטיפוח ולšíפּוֹר היכולת המקצועית של הצוותים. סדר יום מאפשר לצוותים לתכנן את מבנה היום בהתאם לנסיבות הייחודיים של מסגרות '曩נים' תוך כדי התחשבות מרובית בצריך התלמידים.

יחידת הזמן במסגרת '曩נים' היא בת 20 - 25 דקות.

פעילות הנוגעת לסדר היום יכולה לכלול עד שתי יחידות זמן.

למה צריך סדר יום בתוכנית?

- א. סדר היום יוצר תחושה של יציבות ושל קביעות לתלמידים. סדר יום מוגנה וקבוע מוקנה לילדים שגרה שיוצרת ביחסו אישי ומקדמת תחושת מוגנות.
- ב. סדר היום מאפשר ליצור איזון עבר ותלמיד בין מצבים שנדרש בהם מאבחן מוגבר לבין מצבים של הרפיה.
- ג. סדר היום מזמן פעילות בחירה ופעילות מתוכנות - נזדעת חשיבות לשילוב של כל אחד מסוגי הפעילויות להפתחותם של הילד.
- ד. סדר היום מזמן לתלמידים פעילות בקבוצות מגוונות כדי לענות על צרכים שונים. כך למשל, פעילות משותפת במלואה יוצרת תחושת 'יחד' בקרוב התלמידים הפעילים בקבוצה אחת וחווים חוויות משותפות. לעומת זאת, פעילות בקבוצה קטנה יכולה לאפשר לתלמידים למידת עמיות וטיפוח מיומנויות של שיתוף פעולה ויצירת קשר קרוב בין המבוגר ליד שהוא הכרחי בכל תהליכי צמיחה.
- ה. סדר היום מקשר בין יכולת הריכוז של התלמידים לבין משך הזמן הפעילות - בכלל רכיבי הזמן נדרש מהתלמידים מאבחן מסוג אחר ובמידה שונה.

מהו סדר יום באהרוֹן

איך הנו יכולים לארח בביתו?	מה מילאי לנו? למה הכוונה?	מי שליטה העדילות? מי שליטה היחסות?	פתייה הכטנות
איך מושב אמת: <ul style="list-style-type: none"> * אדים במלואה * מensus * טיריה * מיסיה * טהרה מורה * טהרה ותונת 	דרכאות לביאוּן: <ul style="list-style-type: none"> * לשלאל על חישוק מהבוקר שעאנך רצח * לשושן, * משען עיס שאמני לי חיים * פָּתַח דְּדַרְתִּשׁ שְׁמַתְתִּתְהַתְּהַתְּ ? * פָּתַח דְּדַרְתִּשׁ לְשַׁעַר הַחַזְקָה ? * פָּתַח דְּדַרְתִּשׁ שְׁשַׁעַר הַיָּם ? * פָּתַח דְּדַרְתִּשׁ לְרַבְבָּשָׂת הַיָּם ? * פָּתַח דְּדַרְתִּשׁ לְקַרְבָּנָת הַיָּם ? * פָּתַח דְּדַרְתִּשׁ לְקַרְבָּנָת הַיָּם ? * פָּתַח דְּדַרְתִּשׁ לְקַרְבָּנָת הַיָּם ? 	מי שליטה העדילות? <ul style="list-style-type: none"> * בדיקות נורמות * היבטים ותבונת יראים. * העצם סדרם * ההתאמות טברת * העצם סדרם וצדוק * העיטה ואישורם * היבטים ותבונת יראים. 	פתייה <ul style="list-style-type: none"> * היבטים ותבונת יראים. * העיטה ואישורם * ההתאמות טברת * העצם סדרם וצדוק * העיטה ואישורם * היבטים ותבונת יראים.
איך מושב אמת: <ul style="list-style-type: none"> * שדי שלולין * עינון * הגעת מילוי 	דרכאות לביאוּן: <ul style="list-style-type: none"> * פָּתַח תְּרַוְתִּים אֲחָתָאָתִים לְחַלְקָת הַמִּזְבֵּחַ * פָּתַח אֶתְהָרָוָתָה * פָּתַח אֶתְהָרָוָתָה לְבִיאָת כְּלֵי * פָּתַח אֶתְהָרָוָתָה בְּרִיאָת כְּלֵי וְבִיאָת כְּלֵי 	מי שליטה היחסות? <ul style="list-style-type: none"> * מזקה ישמעתית 	פתייה <ul style="list-style-type: none"> * בדיקות נורמות * היבטים ותבונת יראים. * העיטה ואישורם * ההתאמות טברת * העצם סדרם וצדוק * העיטה ואישורם * היבטים ותבונת יראים.
איך מושב אמת: <ul style="list-style-type: none"> * קדש הארון - פָּתַח הַאֲרוֹן - פָּתַח הַכְּלֵי * קדש הארון - פָּתַח הַכְּלֵי 	דרכאות לביאוּן: <ul style="list-style-type: none"> * פָּתַח אֶתְהָרָוָתָה בְּרִיאָת כְּלֵי * פָּתַח אֶתְהָרָוָתָה בְּרִיאָת כְּלֵי וְבִיאָת כְּלֵי 	מי שליטה העדילות? <ul style="list-style-type: none"> * מזקה ישמעתית 	פתייה <ul style="list-style-type: none"> * בדיקות נורמות * היבטים ותבונת יראים. * העיטה ואישורם * ההתאמות טברת * העצם סדרם וצדוק * העיטה ואישורם * היבטים ותבונת יראים.

פעולות חינוך והשכלה מוגבהת או תוג'יאן
<ul style="list-style-type: none"> * מחרת בתייה * מנגש קדאי * מנגש טרנס * משתק איש-גן- * קבוצתי * אסיכון במלחאה * משתק מקוון בטענה
<ul style="list-style-type: none"> * קראת טפוח/ שייר/ דקלים סדרי וועל * הגדחה של עקבטן * סיידה בתמורות מעוות * שליחת תברות לשאיטם ולחוועיס לתרויי * התרמיים * משתקי קפסה המותאמת לעין * משתקי כdog * משתקים 'על עוף' * שעילות נערתת תמן תומט' * פעילות ריקוד ותעשי. וכדרה.
<ul style="list-style-type: none"> * מושקעות ונעטה זמה - אפעותות לשישמע תבורת העשרה, אומנות, גופני, גשי. * בוגת התערת טיש בעננת שעורי הדינה. שלייטיע בעננתה העורית בתם 30-20 דקות * משתק תאר מCKER ומשתק צער חעפש לאזורי גונשען * מושקע תחומי ומושקע צער חעפש גונשען צוואן

דוגמא לפרסה שבועית בגין*

*יחידת הזמן במסגרת 'ניצנים' היא בת 20 עד 25 דקות

יום חמישי	יום רביעי	יום שלישי	יום שני	יום ראשון	
בדיקות נוכחות הציגת סדר ים סבב "מה נשמע"					המכנסות ופתיחה
משחקי קיבלה פנים לפי סמלילים (אימוגנים) של מחאות גוף	פעלויות עם בובות יד המצוירת לקבוצה	עם מי היה לעתים לשחק היום?	שיר שפותח את הימים (מומלץ לקיים שיש קצר סביב השיר)	משחקי קיבלה פנים לפי סמלילים (אימוגנים) של מחאות גוף	
טרום ארוחה פעילות: 'פרנמן בדקה'	טרום ארוחה מיניבוקר מעשיות ושיח על המלצותיו	טרום ארוחה שיר או דקלום	טרום ארוחה ברכה או דקלום	טרום ארוחה מיניבוקרים שהחראים לחילוקת המזון ולפיניאו ברכה או דקלום	הארוחה ההזדמנויות חינוכית
ארוחות צהוריים					
שיח חופשי	שיח חופשי	'כללים למשחק האוכל' - יהודיה עמיחי	שיח בריאות על רכבי הארוחה	מהלך הארוחה: שיח על בחירת המזון – המלצה היום חידת היום	
פעלויות לבחירה במורחבי הגן					
פעלויות סבב נושא העשרה נכחד	חוג העשרה מדוע ויצירה	פעלויות תנועה	חוג העשרה תיאטרון בובות	פעלויות סביב ספר	פעולות חינוך- העשורתית מבנה או חוג חיצוני
קיבלת שבת מצטיין שבוע/ כוכב השבוע מתן ביטוי למטופים של השבוע.	מה הוא נחנתי/ לא נחנתי היום?	מה עשה היום בבית?	מה הניתני/ לא נחנתי היום? באמצעות שיר והבעת גנטות.	מה היה לנו היום? למי אנד היום תודה? משחק 'המנהיין הקטן'	המכנסות לסיכום והיערכות לקראת פיזור

דוגמא לפרש שבועית בבית-הספר *

*יחידת הזמן במסגרת 'ניצנים' היא בת 20 עד 25 דקות

יום חמישי	יום רביעי	יום שלישי	יום שני	יום ראשון	
בדיקות נוכחות הציגת סדר ים סבב "מה נשמע"					המכנסות ופתיחה
מעשה טוב שעשיתי היום.	עם מי היה לך נעימים לשחק היום?	מהו הדבר החדש שלמדתי היום?	שיר שפותח את היום (מודלץ ל��אים) שיח סביבה השיר)	שיתוך בחוויה מהבחןך	
טרום ארוחה הכנת סלט ירקות על ידי התלמידים	טרום ארוחה מיini מבקר מסעדות ושיח על המלצות	טרום ארוחה שיר או דקלום	טרום ארוחה ברכה או דקלום	טרום ארוחה מיini תורנים שאחים חלוקת המזון ולפנינו ברכה או דקלום	הארוחה כחברה חינוךית
ארוחת צוהרים					
שיח חופשי	שיח חופשי	שיח על בחירת היום - המלצה היום	שיח בראיות על רכיבי הארוחה: מהלך הארוחה: שיח על בחירת המזון - המלצה היום חידת היום		
סיווע בהכנות שיעורי הבית					
משחקי תנעעה קובוצתיים	חוג רובוטיקה	שיח חברותי סביב ערך או מקרה שקרים	חוג מדעים צעירים	פעילות סביב ספר	פעילות חינוךית- העשרהית МОבנית או חוג חיצוני
קובלת שבת מצטיין שבועי	מתן ביטוי לתוצריו היום	מה עשה היום בבית?	מה מהניתי או לא מהניתי היום?	מה היה לנו היום? למי אגיך היום? תודה?	המכנסות לסינון והערכות לקראת פיזור

פלח פתיחה - התחנשות

דוגמאות והצעות לפתיחת היום בגן הילדיים

פיעילות של מגע ו프로그램 בעת קבלת הפנים וההכנסות

טרום פיעילות

לທלות סמלילים על קיר מתאים בגין או על לוח נייד המיועד רק לצהרון.

לפניכם מפת מקרה של סמלילים למחוות נקי:

לחיצת יד <

כיף <

אגראף לאנרגז <

חיבוק <

בעת דיבור - של מחווה ו프로그램 במילוי

וממלץ להוסיף רעונות נוספים העוסקים בתנועה שיציעו לידי הצהרון לאורך הזמן.

הצעה א

כל ילד יצביע על סמליל המחווה המתאים לו בזמן קבלת הפנים והמפגש האישי שלו עם מוביל/ת הצהרון.

הצעה ב

הילדים יעשו שימוש במפת הסמלילים בינם לבין עצמם, למשל, לדוגמה: כאשר ילד יום והולצת או כוכב השבוע של הצהרון מכנס את החברים או אחראי על הודעה ליציאה לחצר ועוד.

הצעה ג

הילדים יצרו מפת סמלילים חדשה שתכלול רעונות מקוריים שלהם. ניתן אף להכין כרטיסיות מצולמות של כל אחד מילדיו הצהרון המציג את הרעיון שגגה והחביב עליו.

פעילות להינרות וליצירת קשרים חברתיים

בובת יד מצטרפת לקבוצה

להכניס את הבובה לתוך קופסה ולעורר סקרנות בקרב הילדים – מה יש בקופסה? ניתן לנער ולהאזין לרעש, למשש ועוד. ניתן לדקלם: "בואו ילדים לזראות את קופסת ההפתרות, מי רצהה מה פה לנחש – בקופסה שלי מה יש?", ולאחר מכן לשלוחם לשער מה בקופסה.

רצוי להוציא את הבובה במשחק זרמתי (הבובה רוצה להכיר את הילדים).

כדי להציגו שם קליט לבובה ולהציגנה בפני הילדים.

ניתן לומר לילדים, כי הבובה מבקשת לבורך אותם לשלום, ולהזמין את הילדים לומר את שמו ולבורך חזרה לשלום, ובהמשך לבורך חבר/ה תוק אמרית שמו. כך שחבר מבורך חבר/ה אחר/ת לשלום.

◀ אפשר לשיר עם הילדים את השיר '**שלום לכם**', מאת דתיה בן דוד.

שלום לכם, שלום לכם, שלום לכם שלום.
ומה שלומכם, ומה שלומכם ומה שלומכם היום?
נחמד לי מאוד לפגוש אתכם,
נחמד לי מאוד לומר לכם:
שלום לכם, שלום לכם, שלום לכם שלום.

◀ למחאה בכך פעם ששותרים את המילה 'שלום'.
◀ להזמין את הילדים להציג תנופה משליהם למילה 'שלום', לשיר את השיר ולבצע תנופה שהציגו הילדים.

בסוף המפגש: הבובה תחזור לקופסה ותבורך "שלום ולהתראות".

שירו שיר

חבותי כובע

מלחין ולחן: דתייה בן-דו

חבותי כובע
הרגשתי על הגובה.
הרכבתי משקפיים
המראתי לשמיים.
פתחום, פתחום
צמה לי אף אדום.
ציירתי לי שפם ואמרתי:
"שלום!"

הצעות לפעילויות

- ◀ ניתן לדקלם את השיר במהלך צירוף תנועות מתאימות של הילדים לכל שורה.
- ◀ כדי לבקש מהילדים להציג תנועה למילה 'שלום', ובכל חזרה על הדקלום לבצע תנועה אחרת בהתאם להצעות הילדים.
- ◀ ניתן לדקלם את השיר בתורות לסירוגין – שורה אחת תדקלם המובילת ואת השורה הבאה ידקלו הילדים, בכל פעם קבוצת ילדים אחרת, אך את המילה 'שלום' יאמרו יחדיו.
- ◀ אפשר לדקלם את השיר בלבד או אביזרים להמחשה: כובע, משקפיים, אף אדום, שפם להדגשת ההוממו. הילדים ישתמשו באביזרים ידקלום בעצמם.

דוגמאות והצעות לפתיחת היום בביית-הספר

שיר של יום

התוכנית 'שיר של יום' מציעה לתלמידים להתחיל את צהורי היום במשך 15 דקות המוקדשות לחוויה מוזיקלית ולשיר והמzech את התקשרות הבין-אישית בין המוביל/ה לתלמידים. החוויה עשויה לקדם את הבנת עולם הפנימי של התלמידים ולפתח בקרבתן מימוניות של הקשבה ושל אמפתיה.

המפגש כולל:

- ▶ שיר מתוך רשימה השירים המוצעת. מומלץ לפתח באותו שיר בכל יום במהלך שבוע פעילות.
- ▶ לאחר השמעת השיר, כדי לעורר שיחת פתיחה מפגש קצרה, שתאפשר לתלמידים לבטא את מה שהשיר מעורר בהם.
- ▶ במהלך השבוע יכולו הוצאות להרחיב את העיסוק בנשים ובברים שמדובר השיר.

מטרות התוכנית:

- א. פיתוח המפגש באווירה נעימה.
- ב. זימון שיח על נושאים שונים מחיה הילדים, כמו אקטואליה, ערכיהם הנרמזים בשירים.
- ג. חשיפה ולימוד של שירים מהתרבות ומהמסורת.
- ד. זימון חוויות מוזיקליות.

חשיבות לדעת

- ניתן להשתמש בכל ההצעות וההפעלות או רק בחלקן.
- ניתן לחלק את הפעולות במהלך מפגשים אחדים במשך שבוע.
- ניתן לנונן ולהוסיף כראות עיניכם.
- ניתן להשתמש ברעיונות הפעלה ולהתאים לשירים נוספים המוצעים בהמשך וגם לשירים שאינם מצורפים לחוברת זו.
- את השירים ביצוע הזמרים ניתן למצוא באתר [YouTube](https://www.youtube.com)
- לכל שיר יוצר ה קישור המתאים.

קישור למדריך למורה <http://mag.calltext.co.il/magazine/47?article=3>

הצעות לשירים ולהפעולות *

השירים נבחרו בהתאם לערכים של תוכנית מפתח הל"ב

لتשומת לב!

בקובץ זה מובאות דוגמאות

את הקובץ המלא ניתן למצוא בפורטל

תמודז	ס' 1	ס' 2	ס' 3	ס' 4	ס' 5	ס' 6	ס' 7	ס' 8	ס' 9	ס' 10	חישון	תשורי
ביטחון ובעיהות	עבדוה בצחות	כבוד	כבוד	אחדות ושוננות	נתינה	אחריות	ניהול קונפליקטים	שונות	מעורבות חברתית	שיתוך השתתפות		
המשפחה של	אני אתה	חברים	שיר השירה	אנשים טוביים	צל ומי באר	יותר	יצוץ האהבה	חברים	יד ביד			
צל ומי באר	יד ביד	מילה טובה	שובים	חברים	אני אתה	מילה טובה	שיר ישראל'	שיר ישראל'	אני אתה	חברים טוביים		
תודה	שירו של שפשה	יותר	שיר ישראל'	צל ומי באר	שיר ירושאי	שיר ירושאי	חברים בכל מיני צבעים	יום בראש	יום בראש	יום בראש	אני אתה והתהלך באראץ	
פתחו את השער	את לא ראב	את לא	אנשים טוביים	לחת		יא ליל	שיר השירה	המשפחה של				
הלוואי	אין לי ארץ אחרת	אין לי ארץ אחרת	יא ליל	האורות			שובים	חברים בכל מיני צבעים				
								אין לי ארץ אחרת				

חודש תשרי - שיתוף והשתתפות

יד ביד

מלחין: תלמה אליגן רוז

לחן: רוני וייס

<https://www.youtube.com/watch?v=cHMHI7vT96A>

כל אחד יישא קולו,
יחד לעולם כולם.
ונשירה פה אחד,
יחד יד ביד.

יד ביד ולב אל לב...

כל אחד יתן מעט,
כל אחד יושיט רק יד.
יחד יחד לא בלבד,
אל האור נצעד.

יד ביד ולב אל לב...

את ידייך בידך,
יחד כל המשפחה.
איש אחד בלב אחד,
יחד יד ביד.

יד ביד ולב אל לב...

פה אחד שירנו רם,
יחד יחד כאן כולם.
ונשירה פה אחד,
יחד יד ביד.

יד ביד ולב אל לב
יחד כל דבר הולך.
יד ביד כך בשרשרת
והדרך מתקצרת.

יחד יחד לעולם,
ברוגז ברוגז אף פעם.
יד ביד מול כל מכשול,
יחד במחול.

יד ביד ולב אל לב...

פה אחד שירנו רם,
איש לאיש ואיש זה עם.
יד ביד שלום נאמר,
יחד למחה.

יד ביד ולב אל לב...

הצעות לשיח רגשי, עיבוד והפעלה

שיר זה מזמן שיח על אוזות הכוח והעוצמה הנובעים מהליכה יד ביד', מתוך אחדות ושיתוף פעולה, כאשר כל פרט תורם את חלקו הקטן ושותפי ליצירתו היחד.

עובדות הנווה לשיח

שחקנו עם התלמידים משחקים במעגל, שבהם התלמידים נתונים ידיים זה לזה: התלמידים יעדכו במעגל עם הפנים לתוך המעלג ויתנו ידיים זה לזה. המשימה: כל התלמידים יפנו את הגב למעגל מבלי לעזוב ידיים.

דיאון ושיח במליה

- ◀ האם היה קל/קשה לבצע את המשימה?
- ◀ איך הרגשנו כשננתנו ידיים זה לזה?
- ◀ מה היה אפשר לנו בזכות נמייתידיים?
- ◀ מה נדרש מכל אחד ואחת מאייתנו כשאנו נתונים ידיים?
- ◀ מה הרגשתם כשהצלחתם במשימה?

הפעלה

- הכינו מראש חומר יצירה: גזרי עיתונים ומגזינים, דפים צבעוניים, מדבקות, צבעים, דבק וכו'.
- ◀ כל תלמיד יקבל 1/4 בריסטול.
  - ◀ על הבריסטול יציר התלמיד את נפי ידו והזרוו שלו ויעטר אותו בעזרת חומר יצירה.
  - ◀ במקטע (טוש) בולט יכתב התלמיד על החוץ שציר מילה או ביטוי המציאים דבר-מה אשר מתאפשר בזכות נמייתידיים ותחושים היחיד.
  - ▷ דוגמאות: כוח, אכפתות, הנשחת עזורה, עצמה, חברות, שלום, ערבות, קרובה, שיתוף פעולה, תמייה, לא לבדנו, אהבה, הכל אפשרי, וכו'.
  - ◀ על בריסטול גדול הדבקו את כל הזרועות במעגל ובמרכזו כתבו כותרת כגון: "יד ביד ולב אל לב", "יחד יד ביד", "יחד כל דבר הולך" וכו'.

חודש חשון - מעורבות חברתית

חברים

מלחין: דודו ברק

לחן: יונתן רעה

<https://www.youtube.com/watch?v=RT39VXfx80o>

קיבلتني מכולם את המיטב,
את הכנות ואת מגע האושר.
קיבلتني קרן שימוש וירח וכוכב,
את קומת החוחמים, את קומת היישור.

עכשו אני פוסף לי לאט,
ומעליז זורחת לי המשמש.
חשבתי לי לחתה פה, לכלכם, אחד אחד
את מה שהבררי נתנו לי באמש.

מכל חברי שלי קיבלתי את הטוב,
את החיים נתן לי חבר הכי קרוב.

חבר אחד לימד אותי לשיר,
חבר אחד לימד אותי לשמה.
גם חברותי הציעה לי לחתת קצר אוויר,
וأت הרע מהר מאוד לשכווח.

היה מי שלימד אותי לבכות
היה מי שעזר לי גם לסלות.
מכל הלטיפות, העלבונות והמכות,
נשאר לי רק אל תוך עצמי לברווח.

מכל חברי שלי קיבלתי את הטוב,
את החיים נתן לי חבר הכי קרוב.

חביב אדם שנברא בצלם

(מסכת אבות, ג': י"ד)

הצעות לשיח רגשי, עיבוד והפעלה

שיח והפעולות בכיתה

שיר זה מזמן שיח על אוזות ערכה של החברות ועל המתנות שאנו מקבלים בזכות חברות טובות ואמיתית.

פניות הכנה לשיר

1. סקרו ללמידים שהם עומדים לעסוק בשיר שנקרא 'חברים'.
    2. קיימו דיון בכיתה:
  - < מה זאת חברות?
  - < מה היא נוחנת לנו?
  - < אילו מתנות מעיניקה לנו חברות?
  - < מה הם אוהבים לקבל מ חברים?
  - < מה הם אוהבים לתת לחבריהם?
3. רשמו על הלוח את רשימת המתנות שהתלמידים ציינו שהם אוהבים לקבל ולתת.

דיון בקבוצה

1. קראו לילדים בקול את השיר.
    תווך כדי קריאה בקשה מהילדים לשים לב לרשימת המתנות שהדובר קיבל מחבריו.
    2. שאלו את הילדים:
  - < אילו מתנות קיבל הדובר?
  - < האם אלה מתנות שכוננים בכספי?
  - < מה נדרש מהחבר הנוטן כדי לחתם מתנות כאלה?
  - < מה מעניקות המתנות הללו לחבר שמקבל אותן?
3. א. "חבר אחד לימד אותו לשיר,
    חבר אחד לימד אותו לשמו.
    גם חברתי הצעה לי לחתך קצר אוויר,
    וأت הרע מהר מאד לשכווח".

< מדוֹעַ חָשׁוֹב לְמִן לְשִׁיר?

< מדוֹעַ כְּדַאי לְשֻׁכוֹחַ אֶת הַרְעָא?

**ב. "הִיְהָ מֵי שְׁלִימָד אֹתִי לְבָכֹות,
הִיְהָ מֵי שְׁעוֹרָ לֵי גַם לְסָלוֹחַ.
מִכְלַ הַלְטִיפּוֹת הַעֲלִבּוֹנוֹת וְהַמְּכוֹת,
נְשָׁאָר לֵי רָק אֶל תּוֹךְ עַצְמֵי לְכָרוֹחַ."**

בקשו מהתלמידים להשלים את המשפטים האלה:

< נְשָׁאָר בּוּכִים אָנוּ...

< הַבְּכִי מַאֲפֵשָׂר לְמַ...

< לְאַחֲר הַבְּכִי אָנוּ מַרְגִּישִׁים...

< חָשׁוֹב לְבָכֹות לִידְ חָבֵר טָוב כֵּ...

< נְשָׁאָר רְאוּה חָבֵר בָּכוֹה אָנוּ...

ג. "הִיְהָ מֵי שְׁעוֹרָ לֵי גַם לְסָלוֹחַ"

< מדוֹעַ חָשׁוֹב לְסָלוֹחַ?

< מַתִּי קָל לְנוּ לְסָלוֹחַ וּמַתִּי קָשָׁה יוֹתֵר לְסָלוֹחַ?

< הָאָם קָל יוֹתֵר לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה אוֹ לְסָלוֹחַ?

< סְפָרוּ עַל חָווִיה שְׁבָה הַוָּה קָל לְסָלוֹחַ וְחוּווִיה שְׁבָה הַוָּה קָשָׁה לְסָלוֹחַ.

< מַה קָּל יוֹתֵר, לְסָלוֹחַ לְעַצְמָנוּ אוֹ לְאֶחָדִים?

< אַיְלָוּ וְגַשְׁוֹת אָנוּ חָשִׁים כְּעָנוּ מַבְקָשִׁים סְלִיחָה?

< אַיְלָוּ וְגַשְׁוֹת אָנוּ חָשִׁים כְּשַׁמְבָקָשִׁים מֵאַתָּנוּ סְלִיחָה?

ד. "אֲתָּה חִיּוֹן נָתַן לִי הַחֲבֵר הַכִּי קָרוֹב"

< מדוֹעַ הַחִיּוֹן נִתְן דּוֹקָא מַחְבֵּר קָרוֹב?

< אַיזָּוּ הַרְגָּשָׁה מַעֲורָר חִיּוֹן?

ה. "חָשַׁבְתִּי לִי לְתַתְּ פָּה לְכֹלֶכֶם אֶחָד אֶחָד

"אֲתָּת מִה שְׁחַבְתִּי נָתַנוּ לִי אֲמַשׁ"

בקשו מהתלמידים לציין שתי מתנות שהיה רוצה לקבל מבענין המופיעות בשיר.

מדוֹעַ דּוֹקָא מַתְנוֹת אֶלָּה מִשְׁמָעוֹת בְּעֵינֵי? מדוֹעַ הָן נִנְחָרוֹ? מַה תַּרְצֵוּ לְמַרְ לְמַי שְׁהָעַנְיךָ אָתָן?

הפעלה

"מכל החברים שלי קיבלתי את הטוב"

(הכינו מראש חומרץ יצירה: עיתונים, דפים צבעוניים, צבעים, בדים וכד').

- < חלקו לכל תלמיד פתק ובו שם של חבר מהכיתה.
- < על גבי שמנית בריסטול יכין כל תלמיד מתנה (ברוח המתנות שבשיר) שהוא רוצה להעניק לחברו ויכתוב לו הקדשה אישית.
- < התלמידים יעניקו זה לזה את המתנות.

קיטמו דיוו:

- < על-פי מה החליט כל תלמיד מה כדאי למתן?
- < מה הייתה הורגשה בשעת הענקת המתנה?
- < מה הייתה הורגשה ברגע קבלת המתנה?

חודש נסלו - טוונות

ニיצוץ האהבה

מלחין: אהוד בנאי

לחן: עממי

מה שבשבילך חלום
לי זו האימה.
מה שבשבילך חלום
לי זו האימה.
מה שבשבילי שלום
לך זו מלחמה.
מה שבשבילי שלום
לך זו מלחמה.

למקום אליו אני הולך
הן גם אתה תגיע.
למקום אליו אני הולך
הן גם אתה תגיע
כל הדריכים הררי עולות
אל אותו הרקיע.
כל הדריכים הררי עולות
אל אותו הרקיע.

אל המקום אליו אתה הולך
הן גם אני אגיע.
אל המקום אליו אתה הולך
הן גם אני אגיע.
אך בלי ניצוץ האהבה
שום דבר לא יתנייע.
אך בלי ניצוץ האהבה
שום דבר לא יתנייע.

כל אחד חי בעולם אחר,
כל כך גדול השוני.
כל אחד חי בעולם אחר,
כל כך גדול השוני.
את מה שאני מרגיש בפנים
איש לא מרגיש כמוני.
את מה שאני מרגיש בפנים
איש לא מרגיש כמוני.

את מה שאתה חושב עמוק
אני חושב שטוח.
את מה שאתה חושב עמוק
אני חושב שטוח.
מה שאתה רואה סגור
אני רואה פתוח.
מה שאתה רואה סגור
אני רואה פתוח.

את מה שאני רואה לבן
אתה רואה שחור.
את מה שאני רואה לבן
אתה רואה שחור
כשיורדת עלי החשיכה
עליך זורח אור.
כשיורדת עלי החשיכה
עליך זורח אור.

הצעות לשיח רגשי, עיבוד והפעלה

השיר 'ニイチズ' האהבה' מזמן שיח על אוזות אנשים שונים, דעתות שונות, מחשבות ועמדות שונות וניצח אחד שmagshar ומאפשר דמיון והסכמה.

שיח במליאה

"**כל אחד חי בעולם אחר כל כך גדול השוני**"

- < מדוע עולמות שונים?
- < האם העולמות של כולנו שונים/דומים?
- < באיזה עולם אני חוי?
- < מה מיוחד בעולם שלי?
- < אני מרצה מהמקום שבו אני נמצא?
- < הייתה רצחה לשנות שהוא בעולם שלי? שלנו?

"**את מיה שאני מרגייש בפנים**

איש לא מרגייש כמוני"

- < האם יש לי מחשבה על אוזות שהוא שרק אני מרגייש/ה בפנים?
- < מי יודע מה אני מרגייש/ה בפנים?
- < את מי אני בוחרת לשתחף?
- < האם מה שאני מרגייש/ה בפנים הוא רק שלו? ייחודי לי?
- < אולי ישנים עוד אנשים שמרגישיים לך? אין_Adע מה מרגישים בפנים החברים/החברות?
- < האם בחרתי לשתחף במשהו שאתה מרגייש/ה בפנים?
- < אין היהת הורנשה? היהת ל' הקלה? הקשבה? אולי חיזוק? או שהצטערתי שבחרתי לשתחף?
- < מה קורה לנו אחרי שיתוף אישי? מה קורה לנו בלב ובהורנשה שאנו מגלים שעוז מישהו מרגייש או הורנש כמונו?

"**את מיה שאני רואה לבן**

אתה רואה שחור.

כשיזורדת עלי החשיכה

עליך זורח אור.

מה שבשבילך חלום

לי זו האימה.

מה שבשבילי שלום

לך זו מלחמה"

< האם ניכר יופי בשונות בין בני האדם?

< האם שני תלמידים שחוسبים באופן שונה זה מזה יכולים להיות חברים?

< מה יכולים בני אדם לתרום זה לזה?

< מה היה מתרחש לו כולם הינם חשובים ומרגשימים אותו הדבר?

< האם אני מקבל/ת חברים וחברות שחוسبים באופן שונה ממוני?

< כמה חשוב לי לחברוי ייחשו ונהנו ממוני?

"אך בלי ניצוץ האהבה

שום דבר לא יתנייע"

< האם יש לאהבה כוח לחולל שינוי?

< מה קורה לי שני עשה משוה מתחן אהבה?

< מה קורה ליחסים שבהם יש ניצוץ של אהבה?

< האם יתכן ניצוץ של אהבה בין אנשים המחזיקים בדעות שונות? אנשים שונים?

הפעולות

ניצוץ האהבה שלנו - "אל המקום אליו אתה הולך, הנה גם אני אגיע"

כל ילד מקבל פתק "מהו ניצוץ האהבה שלך?" (מצורף בהמשך)

< בקשו מהתלמידים למלא אותו בפרטיות, מוביל לצין את שמו.

< לאחר מכן, אוספים את הפתקים לתוך שקית.

< קראו את הכתוב בקול בכיתה, ובקשו מהתלמידים להקשיב, ובהמשך לחשב מיהו או מיהי הכותב או הכותבת.

בתום המשחק שואלים את התלמידים:

< כמה תשובות אפשריות היו לכל שאלה? הרבה, מעט, דומות, שונות?

- מה אמו יכולים ללמד מכך על דעותיהם של תלמידים? לכל אחד דעתה שונה? אנחנו שונים זה מזה? כל אחד/אתה חושב/ת אחרת? או שיש דמיון בינינו?
- אילו מן האבותות שלי משותפות לאבותות של התלמידים האחרים בគיטה?
- אילו אהבות אני יכול לאמץ לעצמי בעtid?

ניצוץ אהבה שלי

- הדבר שאני הכי אוהב/ת _____ <
- התחביב האהוב עלי _____ <
- הזרמת האהוב/ה עלי _____ <
- השחקן/נית האהוב/ה עלי _____ <
- מקצוע הלימוד האהוב עלי _____ <
- הכלי האהוב עלי _____ <
- המאכל האהוב עלי _____ <

חודש טבת - ניהול קונפליקטים

יותר

מלחים: יהונתן גפן

לחן: יצחק קלפטר

<https://www.youtube.com/watch?v=aYUv0YH40xk>

נלמד לחיות עם מה שיש,
לא נחפש דבר אחר.
אבל נמשיך ונבקש
מילת תפילה אחת יותר.
מתי נהיה יותר קרובים
עד שנרגיש ונוטר?
قولם רוצחים להיות טובים,
אבל אפשר היה יותר:

יותר אהבה,
יותר הקששה,
יותר אמונה בין אדם לאדם,
יותר שלום, יותר תקווה,
פחות קנאה ושנאת חיים,
יותר נשמה,
יותר אלוהים,
יותר הבנה בין לבין,
יותר שמחה, יותר חיים,
פחות בלבד, יותר איתך.

יותר אהבה...

איזהו עשיר? השמח בחלקו

(מסכת אבות, ד': א')

הצעות לשיח רגשי, עיבוד והפעלה

שיר זה מאפשר לשוחח על ההבדל בין קבלת המציאות כפי שהיא, גם ביחס לדברים שאין בכללתנו לשנות, לבין הרצון להשתדל לשנות את מה שניתן ומלוי בכך.

דיאו במליאה

”**נלמד לחיות עם מה שיש,
לא נחפש דבר אחר.
אבל נמשיך ונבקש
מילת תפילה אחת יותר.**”.

1. שיחה עם התלמידים:

- < מהו הניגוד בין שתי השירות הראשונות לבין השירות הבאות אחריהן? (נחייה עם מה שיש אבל נמשיך לחפש).
- < אילו דוגמאות ניתן לתת למצבים שבהם אנחנו אמורים ’הסתפק במה שיש’?

”**מתי נהיה יותר קרובים?
עד שנרגיש ונוטר?
כולם רוצים להיות טובים
אבל אפשר היה יותר.**”.

2. שוחחו עם התלמידים:

- < מה علينا לעשות כדי להיות יותר קרובים זה לזה?
- < איך נרגיש כשהנעה קרובים יותר? מה נרווח?

פניות כיתתיות

הטicho על שולחנכם שתי תיבות גדולות:

- < תיבה אחת בצבע ורוד שעליה כתוב ’יותר’.
- < תיבה אחת בצבע אפור שעליה כתוב ’פחות’.

כל תלמיד יכתב פתק שבו יירשםו שני דברים שהם לדעתו כדי שיהיה ’יותר’ בoutuמה, ושני דברים שהם לדעתו כדי שיהיה ’פחות’.
חסוב להציג, שמדובר בהתנהלות, בערכים או במצבים שבין אדם לחברו.
המורה יפתח את הפטקים ויעתיק ללוח את הכתוב בהם.
לאחר הפעולות נעורז דיאו על מה שהתקבל.

חודש שבט - אחריות

צל ומי באָר

מילים: יורם טהרלב

לחן: לוי שער

פְּדוֹתָן - שיפוע, מוזר, ירידת מלאה

וְאַזִּי - ערוץ נחל

גַּתְּחוֹת - ריח טוב

בְּרִיאָה - מניעול

פָּתָח - פרוסת לחם

בָּאוֹר - בור שעומקו מושע עד שכבות מים בתמוקי האדמה

חֶרְשָׁה - בשקם

יְסֻבָּן - צטראף

בָּמְדָרְזָן מֵעַל הַנּוֹאָדי
עַז הַשְּׁקָדְּהָ פּוֹרָחָ.
בָּאֹיר נִיחֹם הַדְּסִים
זֶה הַזָּמָן לְפָנֵי הַקִּיזִּ
שְׁעָרֵיו הַלִּבְּ פּוֹתָחָ,
וְתַּمִּיד בָּרוּכִים הַגְּנָסִים.

בָּיִמִים אֲשֶׁר כָּאֵלָה
מְחַפֵּים עַד בָּא חַלְילָ.
מְחַקִּים לְצַעְדִּים קָרְבִּים,
לֹא סֹגָרים אֶת הַבְּרִיתָ,
לֹא עֹצְמִים אֶת הַעִינִים.
בָּיִמִים כָּאֵלָה מְקַשִּׁיבִים.

מֵי שְׁרָעָב יִמְצָא אֲצַלְנוּ פָת שֶׁל לְחַם,
מֵי שְׁעִירִיף יִמְצָא פָה צָל וּמַיְ בָּאָר,
מֵי שְׁסַפְתָּן נוֹפְלָת
חֶרְשָׁה יִכְנֵס בְּדָלָתָ,
וְתַּمִּיד יוּכָל להַשָּׁאָר.

זֶה הַבֵּית שְׁבִנִינוּ,
זֶה הָאָרוֹן שְׁגַטְעָנוּ,
זֶה הַשְׁבֵיל וּזְהִי הַבְּאָר.
מֵי שְׁבָא לְפָה - אֲחִינוּ.
מֵי שְׁבָא - יִסְבֵ אֲתָנוּ.
וְהַשְׁעָר שׁוֹב לֹא יִסְגָּר.

"יְהִי בִּתְחַפְתָּה לְרוֹחָה ...."
(מסכת אבות, א': ה')

הצעות לשיח רגשי, עיבוד והפעלה

השיר 'צל ומי באר' מזמן שיח על אודוט ערבות הדדית והקשבה לצרכים של עצמו ושל זולטן:

◀ מהם 'מי באר'? ומה הוא 'הצל'?

◀ מי באר - מהם מקורות הכוח שלו, התמיכה שלו?

מה מלא אותו? מה מרענן אותו?

אותם כקבוצה, ככיתה?

הצל - מי מן עלי?

איפה נוח לי לנוח?

האם אני/ אנחנו יכולים לדאוג לעצמנו לצל?

◀ איך אני/ אנחנו מרגישו כשאין במצאת מי באר או צל?

"תמיד ברוכים הננסים"

◀ מי הם הננסים?

◀ האם תמיד נוח לי להכנסים אורחים למרחב האישי שלו?

◀ האם אני תמיד פניו להכנסת אורחים?

◀ מהי חשיבותה של הכנסת אורחים?

◀ כיצד אני מרגישו כשהאני מארח בבית, בכיתה?

"לא עוצמים את העיניים, ביוםים כאלה מקשיבים"

◀ מה אני בוחר לראות וממה אני מتعلم, עוצם עניים בכך לא לראות.

◀ למה לפעם אן אנחנו בוחרים שלא לראות?

◀ באילו ימים ומצבים אנו אכן מקשיבים?

◀ יש לי חבר/ה לכיתה שקשה לו/ה - כיצד אני יכול להקשיב ולעוזר, האם אני נשוא/ת באחריות לכך?

הפעולות

משחק ערכים ומושגים

המורה תציג כרטיסיות שעלייהן מצוינים ערכים ומושגים שונים:

- < התלמידים יבחרו יחד רק את הערכים/מושגים שלהם נתן השיר ביטוי.
- < ניתן לחלק לקבוצות, וכל קבוצה תציג את הערך/מושג שבנו בחורה.
- < ניתן לעורך תחרות בין הערכים, ולבחרו את חמישת הערכים/מושגים החשובים לכיתה נתוצאה המשיח על אודוט השיר.

בנק ערכים ומושגים: ערך החברות, הנתינה, הכנסת אורחים, אדיבות.

אהבה, אהבת המולדת, אחירות, אמונה, בחירה, ביטחון, בין אדם לחברו, בריאות, הגינות, הגנה, הנשמה, הוקרת תודעה, הزادות, הישגיות, החלטות, הנאה, הסתגלות, הסתפקות במועט, הערכה, הצלחה, הקשבה, התמדה, התנדבות, ויתור, זיכרון, חופש בחירה, חריצות, חשיבה, ידע, יוזמה, יושר, ייחודיות, יסודות, יעילות, יציבות, יצירתיות, כבוד, כבוד האדם, ננות, למידה, מחויבות, מחלוקת, מנהיגות, מסורת, מסורות, מעורבות, משמעת עצמית, משפחה, נאמנות, נדיבות, נתינה, סבלנות, סובלנות, סליחה, עזרה לזולות, ענוה, עצמאות, עקיויות, פשטות, פתיחות, צדק, צניעות, קבלה, שותפות, שייכות, שלום, תמיינות, תקווה, תרומה, חברותית.

חודש אדר - נתינה

אנשים טובים

מלחין ולחן: נעמי שמר

<https://www.youtube.com/watch?v=8LcXXijEsyQ>

איש אחד יבנה לי גשר כדי לחצות נהר,
איש אחר יצמיח עיר במורדות ההר.
ויאישה טובה אחרת אם יהיה קשה
רק תציבו על האופק ותבטיח ש -

אנשים טובים...

וממש כמו צמחי הבר הבודדים,
הם עוזרים תמיד את החולות הנודדים.
הركיע מתחבר, וכבר אפשר לראות
אנשים על אם הדרך מוחכים אותה.

אנשים טובים...

תפקחו את העיניים, תסתכלו סביב,
פה ושם נגמר החורף ונכנס אביב.
בשדה ליד הדרך יש כבר דגניות,
אל תגידו לי שכל זה לא יכול להיות.

אנשים טובים באמצע הדרך,
אנשים טובים מאד.
אנשים טובים יודעים את הדורך,
ואיתם אפשר לצעד.

איש אחד קנה לי ספר בן מאה שנה,
איש אחר בנה כינור ששיש בו מנגינה.
ויאישה טובה אחרת לינתנה את שמה,
ומאו אני בדרכ שרה במקומה.

אנשים טובים...

הצעות לשיח רגשי, עיבוד והפעלה

שיר זה מזמן שיח על אוזות הスピיבת האנושית החיהית שאנו חיים בה, ומזמן אותו לפקוח עיניהם, להביס סכיב ולהנחי נאנסים הטונים שאנו פוגשים בדרכנו.

עבודת הנוה לשיר (לפוי שימושיים)

נהלו שיח במליה סכיב הנΚΚודות האלה:

- < מיהם בעיניכם 'אנשים טובים'?
- < מהו מעשה טוב?
- < האם גם אתם אנשים טובים?
- < ספרו על מעשה טוב שראותם.
- < ספרו על מעשה טוב שעשיתם.

לאחר השמעת השיר

דיון ושיח במליה

**"אָנָשִׁים טוֹבִים בְּאֶמֶץ הַדָּרֶךְ
אָנָשִׁים טוֹבִים מְאֵד.
אָנָשִׁים טוֹבִים יָדְעִים אֶת הַדָּרֶךְ
וְאַתֶּם אָפָּשֶׁר לְצַעַד."**

- < על איזו דרך מדובר המשוררת?
- < ספרו על חוויה שבה אדם טוב עזר לכם להתמודד עם קשיי שנתקלתם בו בדרך?
- < ספרו כיצד עזר אדם זה? מה נתן לכם? מה אמר לכם?
- < לו, פגשتم אותו היום מה הייתה רוחם לומר לו?

**"אִישׁ אֶחָד קָנָה לִי סִכְרָן מֵאָה שָׁנָה
אִישׁ אֶחָד בָּנָה כָּנֹר שִׁישׁ בָּו מִנְגִּינה"**

- < איזו מתנה הייתה רוצה לקבל? מדוע? (עוזדו את הילדים לחשב על מתנות שאין דזוקא חומריות).
- < כיצד תעזר לך מתנה זו לצעוד בדרך?

הפעולות

חולקו לתלמידים בריסטול/קרטון ביצוע בצורת לב.

- < בקשו מכל תלמיד לבחור שורה מהשיר שהואओהב ביותר, לנכתב אותה על הלב ולקשטו.
- < בקשו מכל תלמיד להקדיש את הלב שהכין למכר או לבן משפחחה היקר ללבו.
- < אם המדריכנה תחליט שכל תלמיד יקדש את הלב לאחד מחבריו בכיתה, יש לעורר הנרגלה כדי שכל תלמיד בכיתה יקבל לב מקושט.

חודש ניסן - אחדות ושונות

שיר השירה

מלחין: עלי מוהר

לחן: עממי יוני

<https://www.youtube.com/watch?v=qElqp7mNc8g>

מגטאות ומחנות הغانנו,
אל הביצות ואל היישימון הלכנו.
מקצתות ערבית, מרוסיה ופולניה
הדלקנו אור גם בדימונה גם בדגניה.
מקצתות ערבית, מרוסיה ופולניה,
הדלקנו אור גם בדימונה גם בדגניה.

ומכל הגלויות
עם כל הבעיות,
עם נוצר וארץ כמה
ושפה אשר נרדמה
שוב התחילתה מתעוררת
ומדברת ומדברת,
מסביב יום הסער
רב הקושי והצער,
אבל יש על מה לשמה
יש עוד אומץ, יש עוד כוח.

בלשונות רבות מספר דיברנו,
זה את זה כמעט בכלל שלא הכרנו.
וأماكنות רבים מאוד עזבנו,
ורק מקום אחד רצינו ואהנו.
וأماكنות רבים מאוד עזבנו
ואל הארץ, אל הארץ באננו.

ונמשכת שירה
מן המאה שעברה,
רוחקים כבר היוצאים
איכרים וחלוצים,
שבעמלו עבדו בפרק
בלי לראות את סוף הדרך.
ועכשיו עוברים אנחנו
לא שקטנו ולא אנחנו,
לא ימשיכו בלעדינו,
זה היא הרפתקה חיינו.

איך ישראל צומחת מסביבנו,
היא חזקה יותר מכל חסרונותינו.
וגם הנגב עוד יהיה פורה,
ועוד נדאג שהזקן יהיה שמח.
וגם הנגב עוד יהיה פורה,
ועוד נדאג שהזקן יהיה שמח.

ונמשכת שיירה
מן המאה שעברה,
רחוקים כבר היוצאים
aicrimim וחלוצים
שעמלו עבדו בפרק
בליל לראות את סוף הדרן.
ועכשו עוברים אנחנו
לא שקטנו ולא נחנו,
לא ימשיכו בלעדינו
זהי הרפתקה חיינו.

ומכל הגלויות
ועם כל הביעות,
מסביב היום הסער
רב הקושי והצער,
אבל יש על מה לשמהות
יש עוד אומץ, יש עוד כוח.

הצעות לשיח וגשי, עיבוד והפעלה

השיר מאפשר שיח על אופות השיבה לארץ ישראל מגליות רבות ושותנות, ועל ההתמודדות עם הקשיים והאתגרים שבדרך, לאורך כל דברי ימי ההתיישבות וההתבססות בארץ ועד ימינו אן.

עובדות הכנה לשיר

1. "מקומות רבים מאד עזבנו"

בקשו מהתלמידים להזכיר דגליים קטנים מקישמים וממלוני נייר. על הדגליים יכתבו התלמידים את שמות הארץ ששםם על משבצתיהם.

2. "ונמשכת שיירה מן המאה שעברה"

בקשו מהתלמידים להביא מהבית פרט לנושא המופיעים את העדה/המקום שמאנו עלתה משפחתם, (כגון: תרבות, סינר, חולצה ורकמה, גלביה, צעיף, חולפה, נעל בית, גרבים מיוחדים, מגבעת, שביס וכד...). כמו כן, ניתן להביא תמנונת של בני משפחה הלובשים בלבוש מסורתי.

- תלו עם התלמידים את כל המלבושים, התמונות והדגלים על חבל בכיתה או על לוח, וכך תתקבל תמונה סטטוגרפית המלמדת על השונות בין העדות המרכיבות את העם שלנו.
- נתן גם לעורך תערוכה מחפצים שונים האופייניים לעדות ישראל.
- הגולובס/המפה וחבל הכביסה עם אביזרי הלבוש והתמונות ישארו בכיתה במהלך השבוע וישמשו תפואורה ללימוד השיר.

דין במליאה

בשיר מצוינים מגוון קשיים שעימם התמודדו העולים לארץ בתקlein העלייה והקמת המדינה: "בלשונות רבות מספור דיברנו", "זה את זה כמעט בכלל שלא הכרנו", "מקומות רבים מאד עובנו", "עמלו עבדו בפרק, בלי לראות את סוף הדרך", "אל הביצות ואל היישמון הלכנו", "מכל הגלויות, עם כל הבעיות", "רב הקושי והצער".

הסבירו במיללים שלכם את הקשיים המתוארים.

3. "אבל יש על מה לשמה, יש עוד אומץ, יש עוד כוח"

- אילו דברים עוזו לעולם להתגבר על כל הקשיים?
- מה הם הרגישו ביחס לכוחם שלהם להתגבר על הקשיים?
- מה הם צפו לעתיד?

4. "היא חזקה יותר מכל חסרונותינו"

מי זו היא (המדינה שלנו)?

מה אתם אוהבים בארץ שלכם? בעם שלנו?

הפעולות

1. נתן להציג ילדים לציר בעקבות העיסוק בשיר.
2. בקשו מהתלמידים לבחור לעצם פריט לבוש מהתערוכה שהקימו בפעולות ההכנה לשיר ולהצלם עם פריטי הלבוש.
  - התלמידים יקבלו מסגרת לתמונה אותה יעטרו ויקשו.
  - התמונות יתלו בכיתה סביב הקורתה "לא ימשיכו בלבדם זהה הרפקת חיינו".

חודש איר - כבוד

מלֶה טֹבָה

מלחין: יעקב גלעד

לחן: יהודית רביץ

<https://www.youtube.com/watch?v=eZYRNRFr1Kk>

בשְׁרֵב - מג אויר חם ויבש. חמוץין

מִשְׁבַּב - רוח

סֻפָּה - רוח חזקה, טורה

סֹואַן - רועש מroid

טְרוּפִים - משוגעים, לא רגילים

אֲפָלוּ בְּשַׁרְבֵּב הַכִּי כְּבֵד
יְדַעַתִּי שְׁחַגְּשָׁם עַזְדִּירֵד.
רְאִיתִי בְּחַלּוֹם שְׁלִי צְפּוֹר,
אֲפָלוּ בְּמִשְׁבַּב סֻפָּה וְקוֹר.
לֹא פָעֵם זֶה קָשָׁה
אֲכֵל לְרֹוב מֶלֶה טֹבָה
מִיד עֹשֶׂה לִי טֹב.
רַק מֶלֶה טֹבָה
או שְׁתִים לֹא יוֹתֶר מֵאָה.

אֲפָלוּ בְּרַחְוֹב רְאַשִּׁי סֹואַן
רְאִיתִי אִישׁ יֹשֵׁב וּמְנַגֵּן.
פָּגַשְׁתִּי אֲנָשִׁים מְאַשְׁרִים
אֲפָלוּ בֵּין שְׁבִילֵי עַפְרָצִים.
תָּמִיד הַשְּׁאָרָתִי פָּתֵח לְתִקְוָה,
אֲפָלוּ כְּשַׁכְבָּתָה הַאֲהָבָה.
חַלְמָתִי עַל יָמִים יוֹתֶר יָפִים
אֲפָלוּ בְּלִילּוֹת שְׁנָה טְרוּפִים.

"מִזְוָת וְמִים בַּיָּד לְשׁוֹן"

(משלי, י"ח:כ"א)

לֹא פָעֵם זֶה קָשָׁה,
אֲכֵל לְרֹוב מֶלֶה טֹבָה
מִיד עֹשֶׂה לִי טֹב.
רַק מֶלֶה טֹבָה
או שְׁתִים לֹא יוֹתֶר מֵאָה.

הצעות לשיח רגשי, עיבוד והפעלה

השיר 'מילה טוביה' מזמן שיח על אוזות כוחה וחשיבותה של המילה הטובה. בשיר מושם דגש על הבחירה לראות את הטוב, גם כאשר נדרשת התמודדות עם מצבים לא נעימים, קשים או מורכבים.

”אֲפָלוּ בְּשַׁרְבֵּן כִּי כָּבֵד,
יַדְעַתִּי שֶׁהָגָשָׂם עוֹד יָרֵד.
רַאֲיתִי בְּחַלּוֹם שֶׁלִי צָפוֹר,
אֲפָלוּ בְּמַשְׁבֵּסֶת סֻמְךָ וְקָורָר.”

אפילו... ידעתני וראיתי...

אפילו שחוויתי קושי - ידעתני שיש בי היכולת להתמודד

אפילו שלא היה קל - ראייתי תקווה, כוח, התמודדתי!

השיר מדגים ומגניש לנו מצבים חיים שעימים ניתן להתמודד.

הדגש הוא בבחירה המרובה המתאפשרת לנו להתבונן באופן חיובי על כל קושי שאנט נתקלים בו.

דיון במליאה

מה 'עשה לי טוב' במצבים שבהם אני נדרשת להתמודד?

מה עוזר לנו נקבוצה/כיתה להתמודד בהצלחה ורבה יותר?

”לֹא פָעֵם זֶה קַפְשָׁה,
אֲכָל לְרֹוב מְלָה טוֹבָה
מִיד עֹזֶשֶׁה לִי טוֹב.
רַק מְלָה טוֹבָה
או שְׁתִים לֹא יוֹתֵר מִזָּה.”

נקודות לדון:

> מה קשה? متى קשה לי?

> אילו כוחות יש לי כדי להתמודד?

> מי עוזר לי?

- למי אני יכול לפנות? >
- מי יכול להקל עלי ובאיזה מצב אני מוכן לקבל עזרה? >
- מהי המילה הטובה? >
- מה 'עשה לך טוב' בלב? >
- מה עשו להכיתה 'טוב בלב'? >
- האם כש'טוב לנו בלב' נעים לנו יותר? >
- ממי אני רצחה/ אהוב לקבול מילה טובה? >
- האם כשמיشهו אומר לי מילה טובה אני מצליח להתמודד בימר-קלות? >
- מהו המועד המתאים למילה טובה? (כשטוב, כشعשית משחו טוב/ לא טוב, כשרע לנו, שעוצבים/ כshmhim, כשקועסים, כשהצלחת/ כשנכשלתי, כשאן לבדי/ כשאנחנן יחד). >
- האם מילה טובה יכולה להגיד על-ידי קרוב/מוכר או גם סתם לך, שהוא שיאנו מכירים (בחוג, במשחק, בשכונה, בסופר, ברוחן, באוטובוס)? >
- מתי יש מקום למילה הטובה ומתי היא לא מתאימה? >
- כל אחד יכול להגיד מילה טובה? >
- למה רק מילה אחת או שתיים לא יותר מזה? >
- האם כדי ' לעשות טוב' למשהו צריך לעשות 'משחו גדול', או פשוט להקדיש ונגע אחד מיוחד של תשומת לב? >

הצעות לפעילויות

מילה טובה אחת – יכולה לשנות גם את הבנתי אפשרי!

אפשרו לתלמידים לשתף במילה טובה אחת, שנאמרה להם וחוללה שינוי במחשבה, בהרגשה. כתבו על לוח הכתיבה את כל המילים הטובות שחולוו שינוי בתלמידי הклассה.

מילה טובה כתובה וגלואה לנוכם

הכינו פתקים קטנים בצבעים שונים, בשקית קטנה בפינת הכתיבה. בקשרו במהלך השבוע / התקופה בזמן פנוי, מכל תלמיד שיש לו מילה טובה לחברו או לחברתו בכתיבה, לכתוב את המילה הטובה בספונטניות ולהצמיד ללוח הקיר.

אָחִיאָרָב

מלחין: חיים חפר

לחן: מורות הירש

לקחו אותה באונייה,
לקחו אותה,לקחו אותה לכאן.
נתנו מיטה ופתיליה,
שמייכה קרוועה וגם שולחן.
לקחו אותה חביבתי'
נתנו לי בית שכלו מפה.
לקחו אותה,לקחו אותה,
מתי כבר גם אני אקח.

אָחִיאָרָב, יְאָרָב...

איך ראיינו פעמי משיח,
איך שמענו את קול השופר,
איך אמרנו אלוהים משגיח,
לא יהא חסר פה שום דבר.
במקום המשיח אני באתי,
ועכשיו אין מי שיעזר,
אין משיח, רק סלאח שבתי,
את הגב נתן כמו חמור.

אָחִיאָרָב, יְאָרָב...

מה אני עושה פה לא יודע
מה זה פה בכלל, אני שואל.
מכל הצדדים אני שומע
סאלח, פה זה ארץ ישראל.
פה זה ארץ ישראל, יא סאלח,
פה היה דוד המלך חי,
פה אתה תחיה גם כנ' אינשאלה,
באرض ציון לדבר אדוני.

אָחִיאָרָב, יְאָרָב,
אָחִיאָוָל, יְאָוָל'
אַיְפָה, אַיְפָה, אַיְפָה
ארץ ישראל.

איך עזבנו שמה את הבית,
את הכל שמננו בمزודה.
איך דיברו אלינו שמן זית,
אם תרצו או אין זו אגדה.
באו כמו ביציאת מצרים,
הילדים, המזודה, אשתי.
מן הבוקר עד הצהרים
עברנו גם את ים הדי די טי.

אָחִיאָרָב, יְאָרָב...

הצעות לשיח רגשי, עיבוד והפעלה

השיר 'אך יא רב' מזמן שיח על אודוט קשי העליה והקליטה במדינת ישראל, הנעה למקומות חדש שאינו מוכר שבו החוקים, מנהגי בני המקום, כללי ההתנהגות, התנאים החדשניים לא מוכרים, ונדרשת יכולת להסתגל ולהתמודד עימם.

**"מה אני עושה פה לא יודע,
מה זה פה בכלל, אני שואל".**

הפתיחה מזמנת שיח על אודוט המקומות החדשניים שאיליהם אנחנו מגיעים. לא תמיד אנו יודעים لأن הנעם ומה צפוי לנו בפגש עם המקום החדש. האם אנחנו מרשימים לעצמנו לברר "מה זה פה בכלל?"

מהו סגנון ההתמודדות שלי במקום חדש? אני שקטן? מבחן? מבקש לומוד? שואל? מתבונש? משמש את קולי? מבקש שלא יראו שהצטרכתי?

**"מכל הצדדים אני שומע
סאלח, פה זה ארץ ישראל,
פה זה ארץ ישראל, يا סאלח".**

כמה נעים שימושו מסביר لأن הנענו מנהה וסביר מה קיים פה. כשאני מנייע/ה למקום חדש אני זוקק/ה להסביר? האם הוא מעניק לי תחושת בטחון? או אולי אני מעדיף/ה ללמידה לבדי, לאט לאט?

**"איך עזבנו שם את הבית,
את הכול שמננו במזודה.
באו כמו ביציאת מצרים,
הילדים, המזודה, אשתי".**

מהי התחושה כאשר עוזבים מקום מוכר, עוזבים את הבית? מה השairo מאחור? זיכרונות, חוויות, חברים, משפחה, אולי בעלי חיים, בתים, מקומות העבודה, האם אפשר להשוות הכלול מאחור ולהתחליל מחדש? או שחלק רגשי וממשי נשאר איתנו גם כשהאנחנו עוזבים מקום? האם מישחו מכם עזב פעם מקום מוכר? מה לקחתם ממש פיזית ורגשית? מה קורה לנו כשהאנחנו מגיעים למקום חדש שחשבנו שהוא טוב לו יותר מאשר בקודם? או שהבטיחו לנו הבטחות ואנו מתאכזבים מן התנאים החדשניים. אילו כוחות יש לנו כדי להתמודד עם מצב חיים כאלה? מה יכול לעזור לנו להתמודד בהצלחה הרבה יותר במקום חדש? אילו כוחות אישים יש לנו כדי להתמודד? ובמי אנחנו יכולים להיעזר כשהאנחנו מגיעים למקום חדש ולא מוכר? משפחה, חברים, צוות תומך, מדריכים, שכנים.

מקרה שקרה לו – "מה אני עשו פה לא יודע – מה זה פה בכלל, אני שואל?"

קרה לכם אי-פעם שעצבתם מקום שאליו הייתם שייכים? בבחירה של ההורם או על דעת עצמכם (מעבר דירה, ארץ מגורים, בין ערים, מעבר בין בת-ספר, מקבוצת חברים אחת לאחרת, מחוג, מלאיות בן/בת יחידים לאח/אחות חדשים שמצטרפים למשפחה, מהקצתה להקבצת לימוד חדש, ממורה למורה ועוד).

חודש סיוון - עבודה בצדות

אני ואתה

מלחין: אריק איינשטיין

לחן: מיקי גבריאלוב

<https://www.youtube.com/watch?v=qP6PS-poyMg>

אני ואתה נשנה את העולם.
אני ואתה אז יבואו כבר כולם.
אמרו את זה קודם לפני,
לא משנה - אני ואתה נשנה את העולם.

אני ואתה ננסה מהתחלתה.
יהיה לנו רע, אין דבר זה לא נורא.
אמרו את זה קודם לפני,
זה לא משנה - אני ואתה נשנה את העולם.

אני ואתה נשנה את העולם.
אני ואתה אז יבואו כבר כולם.
אמרו את זה קודם לפני,
לא משנה - אני ואתה נשנה את העולם.

הצעות לשיח רגשי, עיבוד והפעלה

השיר 'אני ואתה' מזמן שיח על אודוט הכוח של ה'יחד' של אדם עם אדם נספּי שאחריהם יבואו כולם.

דיאן בקבוצה

"אני ואתה נשנה את העולם"

מה קורה לי כשאני עם עוד מישהו, יחד? אני מרגיש/ה שיש לי כוח והשפעה ובין יותר? האם שניים באמת יכולם לשנות את העולם?

"אני ואתה אז יכואו כבר כולם"

אם טוב לי ולך, אולי יראו אחרים ויצטרפו?
שניהם - אני ואתה, יכולים לסתור המונחים? את כולם?
מה צריך להתרחש כדי שכולנו יבחרו ללכת אחריו?

"אני ואתה נשנה מהתחלה"

כשאנחנו יחד, האם קל יותר להתחיל משימה חדשה? מודיע?

"יהיה לנו רע, אין דבר זה לא נורא"

אם יהיה לנו רע, מודיע זה לא נורא?

הפעלה

"אני ואתה נשנה את העולם"

(הכיננו מראש חומרו יצירה: עיתונים צבעוניים, דפים צבעוניים, צבעים, בדים וכד').

- < חלקו את התלמידים לקבוצות.
- < כל קבוצה תקבל חצי בריסטול.
- < כל חברי הקבוצה יצירו יחד 'עולם' משליהם. עולם שם וצבעים שיהיה.

ערכנו דיאן:

- < כל קבוצה תציג את העולם שציירה.
- < מה הייתה ההרגשה כשציירתם יחדיו?

יד ביד

מלחין: תלמה אליגן רוז

לחן: רוני ויסם

<https://www.youtube.com/watch?v=cHMHI7vT69A>

יד ביד ולב אל לב...

כל אחד ייתן מעט,
כל אחד יושיט רק יד.
יחד יחד לא לבד,
אל האור נצעד.

יד ביד ולב אל לב...

את ידי כך בידך,
יחד כל המשפחה.
איש אחדقلب אחד
יחד יד ביד.

יד ביד ולב אל לב...

פה אחד שירנו רם,
יחד יחד כאן כולם.
ונשירה פה אחד
יחד יד ביד.

יד ביד ולב אל לב,
יחד כל דבר הולך.
יד ביד כך בשרשרת,
והדרך מתקצתה.

יחד יחד לעולם,
ברוגו ברוגו אף פעם.
יד ביד מול כל מכשול,
יחד במחול.

יד ביד ולב אל לב...

פה אחד שירנו רם,
איש לאיש ואיש זה עם.
יד ביד שלום נאמר
יחד למחר.

יד ביד ולב אל לב...

כל אחד יישא קולו,
יחד לעולם כולם.
ונשירה פה אחד
יחד יד ביד.

הצעות לשיח רגשי, עיבוד והפעלה

שיר זה מזמן שיח על אוזות הכוח והעכמתה שיזכרת ההליכה יד ביד, מתוך אחדות ושיתוף פעולה, כאשר כל פרט תורם את חלקו הקטן ושותפי ליצירתו היחד.

עובדות הכנה לשיח

שחקו עם התלמידים משחקים במעגל, שבהם יתנו התלמידים ידיים זה לזה:

התלמידים יעדכו במעגל עם הפנים לתוכן המעלג ויתנו ידיים זה לזה.
המשימה: כל התלמידים יפנו את הגב למעלג מבלי לעזוב ידיים.

דיון ושיח במליה

- < האם היה קל/קשה לבצע את המשימה?
- < אין הרגשות נשנתרנו ידים זה לזה?
- < מה התאפשר לנו בזכות נתינת הידיים?
- < מה נדרש מכל אחד ואחת מאיינו כשם נונטים ידיים?
- < מה הרגשתם כשהצלחתם במשימה?

הפעלה

- הכינו מראש חומר יצירה: גזרי עיתונים ומגזינים, דפים צבעוניים, מדבקות, צבעים, דבק וכו'.
- < כל תלמיד קיבל 1/4 בריסבול.
  - < על הבריסבול ציר התלמיד את נף ידו ואת הזרוע שלו, ויעטר אותו בעזרת חומר יצירה.
  - < במצבע (טוש) בולט יצין התלמיד על הזרוע שציר מילה או ביטוי המבנה דבר-מה אשר מתאפשר בזכות נתינת הידיים וה'יחד'. דוגמאות: כוח, אכפתות, הנשת עזרה, עצמה, חברות, שלום, חברות הדזית, קרבנה, שיתוף פעולה, תמיכה, אינני לבדי, אהבה, הכל אפשרי, וכו'.
  - < על בריסבול גדול הודיעו את כל הזרעות במעגל, ובמוכזו נתנו כותנות כגון: יד ביד ולב אל לב, ייחד יד ביד, ייחד כל דבר הולך וכו'.

חודש תמוז - ביטחון ובטיחות

המשפחה שלי

משורר: יoram טהרלב

לחן: נורית הירש

<https://www.youtube.com/watch?v=I6eBNeA98nk>

"זֶמְפֵל הַחִי מֶפֶל בָּשָׂר שְׁנִים מֶפֶל תְּבִיא
אֶל הַתְּבָה לְהַחִית אֹתָה
זָכָר נִקְבָּה יְהִי .."
(בראשית, ז: י"ט)

סבא בא...

ואחר כך בחזר
מתוחלים הם לדבר.
מתווכחים בצעקות
וכמעט הולכים מכות.
אך כשהכבוד מוכן
הם רצים אל השולחן,
הם רצים אל השולחן:

סבא בא...

ואחריו זה מבקשים
שאני אקום לשיר.
וקוראים, כשהאני שר:
"איך שהקטן מוכשר!"
והיום למסיבה
רק תבieten מי שבא;
רק תבieten מי שבא:
סבא בא...

זה התחיל בשני הורים עלייזים
וצעירים, שהולדו בשביili
את המשפחה שלי.
וכשיש לי מסיבה
רק תבieten מי שבא;
רק תבieten מי שבא:

סבא בא, אבא בא,
אריה מכפר סבא בא,
בא ברוך, ברוך הבא,
עם דודה, דודה רבה,
סבא בא, אבא בא,
גם הסבתא יבא,
אהלן ומרחבה,
מי שבא ברוך הבא!

מבאים לי מתנות
 גם גדולות וגם קטנות.
 מניחים הם בפנים
 ויוצאים אל הגינה.
 מנשקים את אהותי
 ובאים לצבוט אותי,
 ובאים לצבוט אותי:

הצעות לשיח רגשי, עיבוד והפעלה

השיר 'המשפחה שלי' מזמן שיח על אוזות חшибתו של התא המשפחתי שהוא מקור של כוח עבור בני המשפחה.

* יש לשים לב תלמידים אשר חוותו משפחתיות פגעה או חסירה.

פעילויות הכנה לפני הדיאון בשיר

- < אספו מגוון תמונות כגון: עוגן, מצפן, קערת פירות, שמש, אניה, משקפיים, אוזזה ואפרוחים, עץ, זר פרחים, כתם, סטטוסkop, תמרור, לב, נחל, מגדלון, תווים, נורה, פנס, ארגד כלים, סלסלת לחם, שביל, ספר הוראות, צורר מפתחות, נשר, קטר, שרשרת צבעונית, שוקן, מפתח דרכים, סייר, ערסל, ועוד... מומלץ להוסף גם תמונות מופשנות. לתמונות שנבחרו הוסיףו כרטיסים ריקים אחדים.
- < הניחו את התמונות במרכז הכיתה. כל תלמיד יבחר תמונות אשר משקפות עבורי את משפחתו ויסביר, בתרור, מדוע בחר בתמונה זו.
- < תלמיד אשר לא מצא תמונה מתאימה, יוכל להביע באמצעות ציר על גבי אחד הכרטיסים הריקים אלמנט המסלל עבורי את הקשר עם משפחתי.
- < סכמו בקצחה אם שעלה מדברי התלמידים.

נקודות לדיאון ולשיח בקבוצה

"**שְׁחֹלְדֵּו בְּשִׁבְּלֵי אֶת הַפְּשָׁפָּחָה שְׁלֵי...**"

- < מה מיוחד במשפחה שלכם?
- < מה מעניקה לכם תחושת ההשתיכות למשפחה?

"**זֶכְּשִׁיֵּשׁ לֵי מְסִיבָּה רָק תְּבִיטֵּזְיַי שְׁבָא...**"

- < בשיר 'המשפחה שלי', מי בא לחוגג עם הילד את יום הולדתו?
- < האם מוכרת לכם חוות דומה שבנה כולם נאספים ובאים לכבודכם? אילו מחשבות ורגשות מעוררת בקרבכם חוות זו?
- < אילו אירועים שמחים מתרכים במסיבה המתוירת בשיר?

הפעלה

בקשו מהתלמידים לבחור מישחו מבני המשפחה שהם מבקשים להזdot לו על המקום החשוב שהוא מלא בחייהם.
התלמידים יכתבו לבן או לבת המשפחה שבחור כרטיס תודה.

תודה

מלחין: עוזי חיטמן

לחן: יורנו דלאורס

<https://www.youtube.com/watch?v=B7Ax5Fu90do>

תודה על כל מה שבראת,
תודה על מה שליל נתת,
על אוד עינים,
חבר או שניים,
על מה שייש לי בעולם,
על שיר קולח,
וילב סולח,
שבזוכותם אני קים.

תודה על כל מה שבראת,
תודה על מה שליל נתת,
על צחוק של יلد,
ושמי התכלת,
על אדמה ובית חם,
פנה לשכחת,
אשה אהבת,
שבזוכותם אני קים.

תודה על כל מה שבראת,
תודה על מה שליל נתת,
על יום של אשר,
תמיםות וישראל
על يوم עצוב שנעולם,
תשואות אלפיים
ובכפים
שבזוכותם אני קים.

...”שלא חסר בעולמו כלום,
ונראה בו בריות טובות ואילנות טובות,
להנות בהן בני אדם”
(ברכת האילנות)

הפעולות

1. מזודת 'הכרת תודה'

- העירכו לפעילויות: הביאו לכיתה קרטון בתבנית של מזודה וקרטונים להכנת מזודות (לשיקול המדריכה בהתאם בזמן העומד לרשותה), ניירות צבעוניים ופלסטילינה בצבעים שונים.
- בקשו מהתלמידים ליצור מזודה מקרטון (ממולץ גודל 8X8X15), שאותה יקשטו עליו יכתבו 'הכרת תודה'.
- בקשו מהם ליצור מפלסטילינה דברים שונים בחיהם - חומריים, רוחניים, וגישהם קטנים או גדולים - שעלייהם הם רצים להזות.
- ניתן להוסיף פתקים מניר לצורך כתיבת דברים שהילדים יתקשו לפסל מפלסטילינה.
- בסיום העבודה בקשו מהתלמידים לשתחן במליהה במה שהיכין, ולספר למי ברצונם לומר מודה על כל אחד מהדברים (אנשים, טבע, מקום, בעל חיים, חפץ ועוד).
- מה אתם מרגשים כשאתם נשאים מזודה זו?
- אילו תחושות ומחשבות מתעוררות בהם על כל מה שזכיתם בו בחיים? (דברים פשוטים וסגורתיים ודרכים מיוחדות יותר).

2. פנקס 'הכרת תודה'

חלקו לתלמידים פנקסים אישיים שאותם יעתפו ויקשטו. על כריכת הפנקסים יכתבו 'הכרת תודה'.

- בכל דף בחלקו העליון יذביקו התלמידים ציר של שעון ועליו יסמןנו 3 - 4 שעות במהלך היממה (למשל: 07:30 בבוקר, 13:00 בצהרים, 17:00 אחרי הצהרים, 20:00 בערב).
- בכל שעה שסומנה יכתבו למי/למה הם רצים להזות בשעה זו ביום.
- כשתגיע השעה ינדו תודה למי שכתבו (בפנינה, בשיחת טלפון, בכתביה, בשיחת דמיונית ועוד).
- בחלק התחתון של הדף יכתבו בכמה מילים מי הוזן ומה היה תוכן השיחחה.
- כך יעשו במשך שלושה ימים.

הנחו את התלמידים כיצד לנצל את השיחחה ומהם מרכיביה:

- אני רוצה להזות לך על...
- העזרה/הדבר שמתת/שאתה נותן לי גורם לי להרניש...
- בזכות העזרה/הנתינה זו...

זה משפיע עלי בכך ש... <

חשוב לו שתדע ש... <

בקשו מהתלמידים לשחק זה את זה בחוויה אישיות, ולטפור במה תרומה להם העצורה מהעשייה היום-יומית ואמירות המודה.

פלח הארוחה כהזרמנויות חינוכיות

קידום אורח חיים פעיל ובריא בצהرون *

בתקופת הילדות מונחת אבן היסוד לרכישת הרגלים נכונים ולאימוץ אורח חיים פעיל ובריא, שמלבד הרגלי האכילה הנכונים כולל פעילות גופנית ושמירה על הבריאות. הקניית הרגלים נכונים בגין צער יש בה כדי לסלול דפוסים של אורח חיים המקדם בריאות.

השהיה בצהרון הכללת אורחות צהרים מזמנת הקניית יסודות ערכיים וחינוכיים בנושא תזונה ובריאות הגוף והנפש. תוכנית 'פיצטים' שמה לה למטרה לקדם אורח חיים בריא ופעיל. תוכנית זו כוללת ארבעה תחומיים עיקריים:

1. תזונה
2. שגרה פעולה
3. היגיינה אישית וסביבתית
4. רוחה וגישה ומניעת סיכונים

תזונה - למזונה תפקיד מרכזי בהתפתחות הילד ובשמירה על בריאותו.

בצהרון מספקים לצד אורחה חמה במשך שעوت הצהרים בכל ימות השבוע.

הארוחה מזמנת חשיפה לאוכל בריא, לעידוד אכילת פירות וירקות, להעדפה של שתיית מים על פני משקאות מותקים, להפחtha עד כדי הימנעות ממאכלים עתירי שומן וסוכר.

בתחילת שנת הלימודים יש לפנות להורים ולבורר אם ישנים בצהרון ילדים אלרגיים או ילדים המגלים רגשות כלשי למזון מסוימים (ගלוטן, לקטוז, אגוזים, בוטנים וכו'). יש לנלות אחריות ולהעיר בהתאם עם ספק המזון.

במסגרת הארוחה - יש להקפיד על כללי היגיינה אישית: רחיצת ידיים במים ובסבון לפני הארוחה ואחריה. יש לעודד כישורי חיים שפטיות זו מזמנת: עירcit שולחן, הגשה עצמית, פינוי השולחן.

יש לאפשר שיח בין-אישית סביב השולחן, חשוב שהארוחה תתקיים באווירה שקטה ו נעימה.

שגרה פעולה - הצורך בתנועה אצל ילדים בגין הצעיר והוא בסיסי וטبيعي. הילדים לומדים על עצמם ועל סביבתם תוך כדי תנועה. ההשתתפות בפעילויות גופניות יש בה כדי לנורם הנהאה, לתמוך לשיפור הדמיី העצמי והביטחון העצמי, לקדם מיזוג נוירולוגי חברתיות ותקשורות בין-אישית ולסייע בהצבת כללים וגבולים.

המטרה המרכזית של הפעילויות גופניות בגין הצעיר היא לאפשר לילדים להגיע לשכלול יוצרים וליצול מרבי של הפטונציגיאל שלהם, במהלך התנסות שמוסם בה דגש על הייחודיות של כל אחד ואחת בהתאם לשלב ההתפתחות שבו הם נמצאים.

במסגרת הצהרון יש לקדם פעילויות המאפשרות לצד להיות שותף פעיל בהן.

הgingina אישית וסביבה אסתטית ונקייה - חשוב להקפיד לדרוש מהילדים רוחצת ידיים בסבון ושםירה על נקיון הגוף. במידה שאותם חשופים למידע מטריד הקשור למצbow הביראיות של היד, יש לידע את הוריו. חשוב לשמר על סביבה נקייה, מסודרת ואסתטית: נקיון תוךן וסדיור של השירותים, אספקה סדירה של סבון, ניירות טואלט ומוגנות נגוב בשירותיהם.

אקלים מיטבי, מניעה והפחטה של מצבי סיכון

חשוב לחתת את הדעת לטיפוח אקלים יציב ורנווע, מכבד, מכיל ואMPIטי בצהרון:

1. קבוע נחלים וכליי שגרה, להקפיד על סדר יום קבוע ולארכן סביבה חינוכית המתאימה לצהרון. נחלים והרגלים אלה יוצרים אצל הילד גבולות ברורים שיש בהם כדי לקדם תחושת ביטחון, מוגנות ותפקיד מיטבי.
2. לפתח קשר בין-אישית קרוב, אMPIטי ומכל עם ילדי הצהרון והוריהם. חשוב לחתם תחושה שמקשבים להם, שמבניים אותם ושמנסים לסייע להם בעת הצורך.
3. נאשמי מקצוע תפkidim להרגיע את הילדים ואת ההורים גם יחד. זכרו, אם ההורים יהיו רנוועים ושביעי רצון אזי גם הילדים שלהם, ומכאן שוגם אתם. להקשבה ולאמפתייה השפעה על הריפוי. חשוב שלא להתווכח ולנהל מאבקי כוחות עם הילדים או עם ההורים. אין זה אומר שאתם אמרויים להתנהל נרצונם. יש לכוון להכלה המקצועית גבולות ברורים.
4. אם נחשפטם למידע מדויג ומטריד הקשור לעולמו הפנימי-רגשי של הילד (למשל, ליד המרבה לבכות, עצוב, מכונם, בעצמו, מגלה התפרצויות זעם, חסר שקט, מודאג וכו') יש לידע גורמים נוספים במערכת (צוות הבוקר, יועצת חינוכית, הורי הילד וכו'). אל תישארו לבדכם עם המידע. חשוב לשתף גמורים ולוונתיים.

"**הואיל והיות הגוף בריא ושלם - מדרכי ה' הוא... לפיך צריך להרחיק אדם עצמו מדברים המאבדים את הגוף, ולהנהיג עצמו בדברים המבריאים והמלחילמים**"
(הרמב"ם, יד החזקה, הלכות דעתות, ד')

שילובת אמות הצהורים

- ⇨ **כישורי חיים** שנימן לפמח באחרחה: עצמאות, התנסות, בחירה, שיתוף פעולה, שיפור מוטוריקה, נימוסי שלוחן, שיום מאכלים - העשרה אוצר מילים, אחריות, התחשבות באחרים, מימניות קריאה, כתיבה, מתמטיקה, התאמת חד-חד ערכית ועוד.
- ⇨ **הרגלים חברתיים** - בישיבה ליד השולחן מתפתחת שיחת נעימה בין הילדים, קיימת הקשבה האחד לדברי الآخر.
- ⇨ **תכנון** - מה אני בוחר לאכול? כמה מההתוסף ומהירוקות אני מבקש להוציא לצלחת? האם אני מסוגל לסיים את מה שלקחת ולא לזרוק?
- ⇨ **הארוכה נהזהמנות חינוכית** - מרחב למידה ממשמעותית.

הארוכה כהזדמנות לחינוך אסתטטי - פיתוח טעם אישי ואסתטטי באופן ערכית השולחן, העיצוב, בחירת הכלים, המצע והצבעים.

הארוכה מציעה ההזדמנויות למעורבות הילדים

ההזדמנות לארון ולהתארכן יחד לפני ארוחת הצהרים.

ההזדמנות ליהנות יחד במהלך הארוחה המשותפת.

ההזדמנות להתארכן ולארון את המרחב לאחר הארוחה.

כל אלה מאפשרים את טיפוח מיומנויות המאה ה-21: יוזמה ויצירתיות, שיתוף פעולה ועבודת צוות, גמישות בסביבה משתנה, טיפוח אינטלקטואלית ורגשית (בין-אישית ותוך אישית).

הארוכה נארוע חברותי

הארוכה מוגדרת נארוע חברותי ומשמשת מסגרת לספק צורך ביולוגי. אוכל הוא אחד הצרכים החשובים ביותר לקיום האנושי. סבב אכילה והאכלה נבנה הקשר הראשוני בין האני לזרות שהוא בתשתית הקיום החברתי. ספק צורך אינדיבידואלי/ ביולוגי הופך לאמצעי לייצור קשרים בתוך משפחות, בין חברים, בקבוצה ובקהילה. בראיה מעגלית ניתן לומר, שהקשרים שנרכמים סבב ארוחות מסוות ממלאים פונקציות שימושיות עבור היחיד (פאסיק, 1997).

בראש ובראשונה הארוחה היא נארוע חברותי המספק מענה לצורך בסיסי קיומי, מלבד העובדה פעילות עתירת קלט חשוי ומוטיבציה רגשית.

הארוכה היא נארוע לימודי חינוכי שבאמצעותו ווכשים הילדים הרגלי למדיה, ערכיהם, בנית ידע על העולם ועל עצמם, בניהת ייצוגים פיזיים של חומרים, פיתוח אינטלקטואליות חברתיות, פיתוח עצמאות וascalול מיומנויות ופועלות (גביש, 2005).

תפקידו הצעות החינוכי

למבוגר תפקיד חשוב ומהותי - הוא מעבבי לילדים מסרים, ערכים ואיך משתמש מודל לחיקוי לישיבה ליד שולחן.

מודול, שצורת הצהرون ישמש דוגמה ויסיע לילדים ליהנות מהאוכל. חשוב ביותר לשבת עם הילדים בזמן הארוחה.

חשוב לבנות שפה מתאימה שתתיחס לתחושים הרעב והשווע של הילדים ולשליטה הפנימית שלהם בתחום האכילה.

כדי להקדיש זמן ומחשבה לטעינה - ילדים נרתעים מאוכל חדש. הדבר שבה נציג להם את האוכל תשפיע על בחירת המזון שלהם.

רצוי לארון ולהתארכן יחד לפני ארוחת הצהרים.

חשוב לנצל את ההזדמנות בארוחה כדי **ללמד מיומנויות וליצור תרבות אכילה**.

ניתן לעשות שימוש בארוחה להפקת מידע, ליצירת ייצוגים, לפעולה על-פיים ולפיתוחם בהמשך. במסגרת ה策הן יש לפחות פעלויות המאפשרות לצד להיות שותף פעיל בהן.

לפני הארוחה

ניתן להציג לילדים להכין יחד את התפריט השבועי על מצע שיבחו (לכתב, לאייר ולקשען). לשוחח על הנזון בסוגי המזון לאורך השבוע, על מרכיביו הארוחה: עיקריות, תוספת, ירקות. לאפשר לתורני השבוע לבחור איך להגיש את התוספת: סלט ירקות חתוכ דק או ירקות מסודרים בצלחת, סלט פירות. לפני כל ארוחה יכולים תורני השבוע להזכיר על המנות המוגשות, להציג ולחולק את התפריטים.

דוגמאות לתפריט שבועי: *

חמי	רביעי	שלישי	שני	ראשון	
שעונית לבנה ברוטב	רצועות נתתי עוף ברוטב	עדשים	שוקיים	שניצל	منה עיקרית
שעונית לבנה ברוטב	קציצות כתניות	עדשים	המבוגר מהצומח	שניצל מהצומח	منה לצמחוניים
אורז 30% מלא	תפוחי אדמה אפויים	קוסקוס 50% מלא	בורגון	פסטה 50% מלאה	פחימות
מארז ירקות	שעונית יוקה	ירק לקוסקוס ללא חומוס	גזר גמדי	אפונה ברוטב	תוספת חמה
מארז ירקות	מארז ירקות	מארז ירקות	מארז ירקות	ירק טרי	ירק טרי
פרי העונה	פרי העונה	פרי העונה	פרי העונה	פרי טרי	פרי טרי
שעונית לבנה ברוטב		שוקיים	שוקיים	שניצל	מנות ללא אלרגניים
לחם מלא		לחם מלא		לחם מלא	לחם מלא

חמי	רביעי	שלישי	שני	ראשון	
שוקיים	תבשיל עדשים	רצועות הודי גומי	תבשיל שעונית לבנה	שניצל	منה עיקרית
בולונץ צמח	תבשיל עדשים	רצועות תעשייתית בתיבול עוף	תבשיל שעונית לבנה	שניצל צמחי	منה לצמחוניים
קוסקוס מלא 50%	אורז מלא 30%	פטיטים מלאים 30%	אורז צהוב מלא 30%	פסטה מלאה 50%	פחימות
ירק לקוסקוס	גזר גמדי	שעונית צהובה	קוביות גזר	תריס	תוספת חמה
שקיית ירקות/ מארז ירקות/ שלמים לגנים	ירק טרי				
נקטרינה	תפוז גנים/ בננה לביה"ס	מלון גנים/ בננה לביה"ס	תפוח עץ אדום	אפרסק	פרי טרי
שוקיים	רצועות עוף סיני	קציצות ברוטב	שעונית לבנה ברוטב	שניצל	מנות ללא אלרגניים

תורנים

- < ניתן להחליט יחד עם הילדים על תדירות החלפת התורנים מדי יום, שבוע ועוד.
- < ניתן לסמך על לוח אט שמות התורנים ופירוט התפקידים שלהם בתורות.
- < כדאי לבחור פריט אשר יציג את התורן כמו למשל: סרט על הציור, כובע מיוחד שנכין עם הילדים, סינרים מתאימים ועוד.

הצעות לתפקידי תורנים:

- < ביום ראשון של השבוע ניתן התורנים את התפקיד לכל השבוע.
- < ניתן להצעיר לילדים לציר על המצעית (mat-place) החד-פעמית – לקשט או לנכתב ברכה או מחמאה, אמירת תודה לכל יلد.
- < ניתן להצעיר לילדים לעצב את שולחנות האוכל בהקשר לנושא שבו עוסקים בצהרן או לפי הצעות חופשיות שלהם ועוד.
- < ביום התורות ישתתפו הילדים בהכנות הסביבה לארוחת הארוחה יחד עם הצעות החינוכי: כיסא לכל טוען, בחירת כלים להגשת, הנחת מצעיות לכל טוען.
- < בסיום הארוחה יפנה כל ילד את הכלים שלו. התורנים יסייעו בפינוי הכלים המרכזיים ובארגון הסביבה לאחר הארוחה.

ארגון הסביבה לארוחת הארוחה

- < מומלץ לארגן את השולחנות בהתאם לשינה בקבוצות קטנות באופן שבו יוכל כל איש צוות להציגו לקבוצת ילדים.
- < חשוב לאפשר לילדים לשאת את הכמות המתאימה של הצלחות לכל שולחן, על מנת שימנו באופן מסודר את הכלים בהתאם למספר הטועדים.
- < התורנים אשר עורכים את השולחן יתאימו לכל טוען ספל וסכום - סכין, מזלג וכח.
- < כדאי להצעיר לילדים להמציא דקלומים שונים שיאמרו לפני הארוחה, ובכל שבוע ניתן להחליף את הדקלום לפי בחירת הילדים.
- < במסגרת הממ"ד והמיחוז החורדי יש להקפיד על הברכות המקבילות לפני ואחרי הארוחה בנוסף לדקלומי הילדים.
- < ניתן להכין קובץ ברכות המרכז בתוך את הברכות לשימוש הילדים.

כללים למשחק האוכל

יהודית עמייחי

מי שאוכל קציצה
ישיג בכל ריצה.
ומי שאוכל תפוז ותפוח
יהיה מהיר כמו הרוח.
ומי שאוכל לחם בחמאה
ירוץ מהר אפילו מלטהה.

ומי שששותה חלב, ערב, בוקר וצהריים
אף פעם לא יلد לרופא שניים.
חסה ועגבנייה ומלפפון
נותנים כוח שימוש.
ומי שששותה מיץ, כוס ועוד כוס
יהיה חזק ויטוס כמטוס.
ומי שאוכל גור גדול וכותום,
עיניו יראו הכל בכל מקום.

ומי שלא יאכל תפוז ותפוח
יעופ כמו נייר ברוח.
ומי שלא יאכל חסה וצנון
לא יאכל גם שוקולד ושלגון.
ומי שלא ישתה חלב ומיץ
לא יאכל קציצה ואפילו לא קציצ
כל היום يتלונן ויבכה:
מדוע אני חלש כזה.

בזמן הארוחה

- < חשוב לאפשר לילדים למזוג מרק, לצקת את האוכל בעצמם מתוך כל הגשה מרכזית שיעמדו במרכז כל שולחן.
- < חשוב למד אותם ולעודד אותם להשתמש במזלג ובסכין. ילדים צעירים לומדים לחותם, והדבר תורם לרבות גם להתרפתחות המוטורית שלהם.
- < לשוחח על הטעמים של המאכלים השונים.
- < כדי לנצל את זמן הארוחה לשיחות חולין עם הילדים. להקשיב להם, להתעניין בנושאים מעניינים אותם.
- < '**שיר של יום'** - ניתן להשמעו שירים שהילדים אוהבים ובכל יום לבחורו שיר אחד שנתקשיב לו יחד.
- < '**הסיפורי השבועי**' - ניתן להאזין לסיפור מוקלט אחד לשבוע במהלך הארוחה.
- < '**פרגון בדקה'** - בכל ארוחה כדי לעודד את הילדים לומר מילים טובות ולפרגון לחברו בפני כולם על מעשה טוב, התנהגות חברותית, עזרה ועוד.
- < '**במה לכל ילד/ה'** - אפשר שבכל ארוחה יספר ילד אחר על החוגנים שלו, תחומי העניין שלו, ספרים שהוא אוהב ועוד.
- < '**חידה של יום'** - רואו נספח בסוף העלון הנוגע לחידות על תוספות המזון הבראיות. הציגות החינוכי ישמש מודל וינהל שיח רגוע וינוח עם הילדים.

לאחר הארוחה

- < פינוי וארנון השולחות לאחר הארוחה.
- < הילדים יהיו שותפים בפינוי הצלחות האישיות שלהם, ובמידת הצורך ימיינו כלים.
- < ארנון וניקיון הסביבה - כדי לאפשר לילדים להשתמש במטאטא ויעה ולסייע בניקיון.
- < ניתן להצעיר לילדים לנகוט את השולחות ו לנגבם.
- < לארנן את התפריט ליום למחרות יחד עם הילדים.

כיצד ניתן לשלב אורך חיים בראיה? *

< קריית סיפורים וספרים העוסקים בנושא.

< יהוד מקום בספרייה לספרים העוסקים בנושא.

< עירכת תצוגה - אפשר למיין את הספרים בנושא על-פי קритריונים:

< ספרי קראיה/ ספרי מידע/ ספרי מתכנים

< דיוור למשפחה בנושאי בריאות בלוח הורים, בן או בדוא"ל:

< שיר / ספר / כתבה מעיתון החדש העוסק בתחום הבריאות.

< שילוב מוטיבים מתוך הבריאות במרקזים השונים, כגון:

مسעדת בגין, מתכונים בריאים, אבצרי הייננה, כרזות ואמרות בנושא.

< עירכת ארוחות בריאות וחגיגות בגין ראש חדש, בחגים ובחגיגות.

< התנסות בביישול בריא בגין.

< הכנות ספר מתכונים של בגין: בעקבות פעילותם הבישול.

< הקמת גינת ירק, גינת תבלינים, חמאמה.

< ניסויים מדעיים במטון לשם היכרות ולמידה.

הזדמנויות לשחק ולchodח חידות *

עדשים

- < מי אני?
- < ניתן למצוא אותו בארבעה צבעים (כתום, ירוק, שחור, חום)
- < אוכלים אותו בעודז זרע.
- < מבשלים אותו!
- < אני תורם לתחושת שובע.

בורגול

- < מי אני?
- < אני עשוי מגנגי חיטה מבושלת שיבשה ונגרסה לחתיכות קטנות.
- < מכינים אותו סלט ידוע בשם "טבולה".
- < קוראים לי בעברית ריפות.
- < אני משפר את תפקוד מערכת העיכול.

גדיר גמדדי

- < מי אני?
- < אני שורש.
- < צבעי כתום.
- < אני גם גדול וגם ננסי.
- < אפשר לאכול אותו חרי, מאודה, מבושל, מטוגן, אפי וצלוי.
- < ניתן לשותות את המיץ שלו.

אפונה

- < מי אני?

הצורה שלי עגולה אבל תמיד מגיעה בחבורה.

הזרעים שלי עגולים וירוקים וגדלים בתוך תרミיל.

ניתן לאכול אותם בתבשיל, משומרת, וחיה.

תירס

מי אני?

הצמח שעליו אני גדל מגע לנובה של שנים וחצי מטר.

אוכלים אותי בכל מיני צורות: פופקורן, קורנפלקם, בקלאים, בתפוזות.

שעועית

מי אני?

צורתני מורכבת מכך עוקם סגור אבל אני לא עיגול.

אני גדלה בתוך....

יש לי נקודה שחורה אחת על....

אני מופיעה חמישה צבעים – יוקה, צהובה, לבנה, שחורה ואדומה.

הצעות נוספת:

כתבו עלי סיפור ילדים מוכרז

המציאו חידות בעצמכם על הירקות, על הפירות ועל המאכלים על-פי התפריט השבועי.

האכילה במסגרת בית-הספר וכן הילדים היא אירע חברות. הארוחה מזמנת שעת כושר להקניית הרגלי התנהגות בראים ולהקניית מסרים חינוכיים משמעותיים. היערכות לקרהת הארוחה, שיש חינוכי על בריאות, התנהגות בעת האכילה, עמידה על יישוםם של כלליigiינה, נימום, ניקיון ופינוי שאריות מזון, מצ祖ם הפסולת ופינוי בתום הארוחה, שילוב הילד הארגני בזמן הארוחה.

כל אלו מזמנים הקנית יסודות ערכי-חינוכיים בתחום תזונה, בריאות הגוף והנפש.

הארוחה מציבה אתגרים ורבים שנדרשת להם אכפתיות, יצירתיות וחשיבה מחושלת לקומסה.

במסגרת ההזנה נהנים התלמידים מארוחה חמה ובריאה בהתאם להמלצות משרד הבריאות.

לצוט החינוכי תפקיד משמעותי בהזנת הילדים ובחינוך לקידום בריאות

על מנת לסייע בידכם להיות שותפים בקיום בריאות הילדים, דאגה לביטחון המזונתי שלהם, מניעת השמנה והקניית הרגלים נכונים, אנו ממליצים:

לייצור אווירה של 'ארוחה מזינה ובראה' בעזרת עזות אלן:

שיתפו את הילדים בהרכבת הארוחה, ספרו להם מה בתפריט, מה אוכלים היום.	הקצו זמן לארוחה (30 דקות לפחות).
דאגו לשכבה נקייה. נקו את השולחנות לפני הגשת האוכל.	דאגו לשטיפת הידיים לפני הארוחה במים ובסבון – היגיינה
עוזדו טעםם והתנסות במוצר חדש, הצימם בפני הילדים את האוכל החדש.	ברכות או דקלום לפני ואחרי הארוחה.
הגיעו בתפזרות (הגשה מרכזית). דאגו שילד יבחר מזון לפי העדפותיו, שעודדו בחירה באופן עצמאי של המזון.	שוחחו על יתרונות המזון הבריאות המוגש, העבירו מסר על חשיבות המזונה הבריאות ומקדמת הבריאות.
עוזדו אכילה בסיכון ובמצלג.	הציגו שתיית מים בזמן הארוחה.
שלבו את נושאי הבריאות במהלך היום ברצף התכנים החינוכיים.	בימים מיוחדים (ראש חודש, ציון אירוע) דאגו לנונן ולארון את הארוחה באופן שונה.
שיתפו את הילדים בעריכת השולחן, בחלוקת כל האוכל והמזון, בפני השולחן והפסולת ובשטיפת הכלים אם היא מלומסית.	שוחחו על ערכים חברתיים, על חברות, על הכללה והתחשבות בפרט בלבד האלוני.
אכלו יחד עם הילדים מהמזון המוגש. תנו דוגמה אישית.	למדו מהי משמעותה של אלרגניה – אם הנושא רלוונטי.
הגיעו את הפירות באופן ראוי לאכילה, חיתכו את הפירות והנפלו לאחר הארוחה או בשך היום.	חיתכו את הירקות והגיעו בזמן הארוחה.

פלח פעילות חינוכית-העשרהית מובנית

דוגמאות לפעילויות סביב ספרים ושירים בגן הילדים

1. מהו הספר?

שם הספר: **ילד קטן הלך לגן**

	 <p>כרכרה</p> <p>שם הספר: י"ד קמצון שם המאייר: ה' הנטקופף מטרות: העשרה שפטית וטיפוח אהבת הספר והקריאה משך הפעילויות: כ-20 דקות ציוויליזציה: אביזרים המסמלים את בעלי החיים המשתתפים בספר (אווזניים, זנבות, ננסים ועוד). תקציר הספר: ספר מסופר על ילד קטן שהלך לנן וכל בעלי החיים שהוא פוגש בדרך מתחלים לו שלום וברכה ודרך צלחנה.</p>
---	---

מהלן הפעולות

- ▶ ניתן לקרוא את הספרו במהלך התבוננות באירורים שבספר.
- ▶ אפשר לקרוא את הספר בלבד המכחשה, תוך התיחסות ושיום בעלי החיים שאוותם פוגש הילד: תרנגול, ציפור, חתול, פרופר, כלבלב ועוד.
- ▶ אפשרים לילדים להפיק קולות של בעלי החיים המשתתפים בספרו.
- ▶ מזמינים ילדים לחקוך ולהתקדם בתנועה למרחב המאפיינת את בעלי החיים.
- ▶ מציעים לילדים להתחפש ולהתאפר על-פי מאפייני הדמויות.
- ▶ הילדים ידקלמו את המשפטים החוזרים בספרו:

„**ילד קטן החל לגן...**“

„**שלום, שלום וברכה ודרך צלהה**“

2. משחקים במי אני ומה שמי?

בוגת יד מצטרפת לקובזה

- ▶ כדי לפתח בשיר המוכר לילדים: 'שלום לכם' מאות דתיה בין דור. אפשר:
  - ▶ להמציא תנועות לכל שורה בשיר.
  - ▶ להזמין את הילדים למצוא תנועה המתאימה למילה 'שלום' ולבצע אותה בכל פעם שהוא חזרה בשיר.
- ▶ כדי להעביר את הבובה בין הילדים. בכל פעם ילד יאמר שלום ויציג את שמו לבובה ולבובזה ויעביר אותה לידי שלציה).

3. משחקי שםות

בכל משחק רצוי להציג את המשחק באמצעות הבובה, אז להזמין את הילדים להចטרף.

- ▶ כל אחד יאמר את שמו, ושאר הילדים ייחזו אחריו באותו האופן שבו השם נאמר (לאט, מהר, חזק, חלש, קטוע, עם חוזרות וכו').
- ▶ כל אחד יאמר את שמו בתוספת תנועה דרמטית. שאר הילדים יתבוננו בו או ייחקו אותו.
- ▶ מזמינים לモזיקה שקטה ורגועה. מעבירים סרט ארוך בין הילדים, כל ילד שהסרט גיע אליו יאמר את שמו וימשיך להעבירו הלאה.

כל אחד יאמר את שמו בצורה מיוחדת. כל ילד קול שונה. מקליטים את קולות הילדים ומאזינים להם.

לכל ילד זוג מקלות הקשה (או פקקים, קוביית עץ וכו'). כל אחד יקיש את שמו בצורה מיוחדת (מקל במקל, מקלות על הרעפה, על הכסא) ושאר הילדים יחקו אותו. אפשר להחליט מראש על האופן שבו אנחנו מקישים את השם: לאט מאוד, מהר, עם הפסקות, עם חזרות, ועוד ועוד.

'רץ - רץ שב': כל הילדים ישבו במעגל ואחד מהם יזמין לצאת מהמעגל. הילד שהזמין ירץ מסביב לקבוצה, אך על-פי סימן מסוים עליו לשבת מהר בין שני חברים ולומר את שם בקול רם.

בסוף המפגש: הבוגה תחזור לקופה ותברך את הילדים "שלום ולהתראות". כדאי להזמין את הילדים לברכנה חזרה.

4. משחק התקבצות לקבוצות

מטרות המשחק: התארגנות בזריזות – מתאים לתחילה פעילות ולחימום האווירה.

מטרות לימודיות: שיטות פעולה, עבודה צוות.

תנאים ואביירים נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר).

מהלך הפעולות

הילדים ינווּ במרחב התקבוצי בצורה חופשית (הליכה, ריצה, דילוג, דירה וכו'). המובילה תכריז על מספר. על כל הילדים להתקבץ בקבוצות בהתאם למספר שהוכרז על-ידי המובילה.

פעילותות אפשריות

1. כשהmobilia מכריזה על המספר 2 – על הילדים למצוא בן זוג, לעמוד פנים אל פנים ולתת ידיים לבן הזוג. אפשר גם לעמוד נב אל נב ולנסות לרדת ולקיים יחד מבלי לנתק את אחיזת הילדים של בן הזוג.
2. כשהmobilia מכריזה על המספר 3 – יצרו הילדים קבוצות בנויות שלושה משתתפים שעלייהם להסתדר בטוטו, כאשר השני אוחז במותני הראשון, והשלישי במותני השני. לחולפני, ניתן להניע ידיים על כתפי החבר מלפנים ולנען כרכבת. עליהם לנוע ייחידי מבלי לעזוב איש את רעהו.
3. כשהmobilia מכריזה על המספר 4 ומעלה, יצירו ארבעה ילדים מעגל כשבינהם למרცז. הילדים ינווּ יחדיו עם כיוון השעון, ולאחר כך ננד השעון (לצד אחד ולאחר מכן לצד השני).

הנחיות למובילה

1. כדי להקל על הילדים להתකבץ ורצוי להכריז במחילה המשחק על שניים או על שלושה מספרים שיש ביניהם זיקה והם יכולים ל"התחבר" ו"התפרק" בצורה פשוטה כמו: 2, 4, 6, 8 או 3, 6, 9.
2. יש להנחות את הילדים ליזום פעילותות בתוך הקבוצה.

שם השיר: 'גינת נעלים' (מתוך הספר 'בובות על חוט', עמוד 9)

גינת נעלים

בגינה שלי
צמחו נעלים,
אדמות, ירקות וכחלות.
נעליים מעור,
נעליים מבד,
נעליים קטנות וגדולות.

עדרתי סבין, צחצתי אותן,
השקייתי כל יום פעמים
היהתי הכי מאושר בעולם
כ噫 יש לי גנת נעלים.

כל ערבי בחرت זרעים ושתلت
כל בקר קטפה עוד זוג - ונעלת!

פעריות סביב השיר 'גינוח נעלים'

פעריות ראשונה

נשאל שאלות כגון:

1. מה אהבתם ביותר בשיר?
2. מה יש לכם לומר עליו?
3. למה לדעתכם הילד שמל נעלים?
4. האם הייתם רוצה גינה צאת בנן?
5. מה אתם היו שותלים בגינה?

* פעריות הבאה הביאו לנו נעלים ישנות או אלה שאין בהן שימוש.

הצעה לפעריות שנייה

נוצר את הנעלים במרקח. ניתן לילדים למיין לפי צבעים, גודל וכל סוג שיציעו. נמחייב לשחק במשחק התאמות: מזמן כל פעם שיש להדיאו למרקח. כל ילד יבחר נעל, ובהתאם האות/הסימן עליו למצואו בנתת זוג שיש מן המשותף בנעלים שהם בחרו. למשל נעלים עם שרוכים/עמדן (סקופ')/אותו צבע ועוד.

הצעה לפעריות שלישיית

"בניה של צמחו נעלים...." מה צמיח בניה שלנו בגן? הילדים מוזמנים לציר/ לנזר/ להניח את הרעינות/להדביק/לבנות בחומרים בשימוש נסמי וחוזר. ניצור את הגינה של ילדי הגן באמצעות הצגת מנגנון הרעינות שביטהו באמצעות דברים שונים.

הצעה לפעריות רביעית

בואו נזכיר בכניסה לנו שلونו את שביל הנעלים. בעבודת צוות בקבוצות קטנות יבחרו הילדים את הנעלים, יملאו באדמה, יזרעו או ישתלו/ זרעים אמיתיים ויטפחו את הכניסה לנו, או יצמינו פרחים, שתילים מעשה ידייהם מהדמוי.

שם השיר: 'מכחול פלאים' (מתוך הספר 'זועה על חוש', עמ' 44)

מכחול פלאים

מכחול פלאים, מכחול פלאים,
רוזק סבבי, אוסף צבעים.

לוקח תכלת ממשמים,
לוקח חוםAADמה,
שחור מתוך החושר,
לבן מהלבנה.

מניח צבע על הדף, בוחש ומערבב,
טובל עצמו בים וממשיך להסתובב.

ירוק אוסף מהעצים,
זהוב מהזריחה,
שקרופ מהאוויר,
סגול מהפריחה,

נגש אליו בשקט, עושה דגדוג נעים,
 מביט בי ולוקח - עוד ארבעה צבעים

כתום מהשער שלי,
אדום מהלחאים,
כחול מהמבט שלי,
ורוד מהשפטים.

מורח צבע על הדף, עוזר ומתבונן,
בודק אם זה דומה לי, אני חושב שכן.

פְּעִילוֹת סֻבֵּב הַשִּׁיר 'מַנְחָול פְּלָאיִם'

פְּעִילוֹת רָאשׂוֹנוֹה

מה אהבתם ביותר בשיר?

מה יש לכם לומר עליו?

נשחק בambilim של השיר - המוביילה תחוד חדות והילדים ימשיכו, למשל: ל��חתי תכלת מ... ל��חתי חום מ... ל��חתי ירוק מ.....
וכן הלאה.

ולהכל

מה הם קחחתי את הצבע? מה אדמתה ל��חתי את הצבע?

פְּעִילוֹת שְׁנִיָּה

הילדים ימצאו בית לשיר משליהם.

הmobilia תהאל את הילדים אילו צבעים הם רוצים להוסיף לשיר ומהיכן נלקחו.

הmobilia תכתב והילדים יארו את הבית/הבתים הנוספים לשיר.

פְּעִילוֹת שְׁלִישִׁית

נתן ליצור פתקה (פלטה) מרוחב של הגן באמצעות סימון של חפצים / שאירות טקסטיל (בדים, מטבחות, סרטיים, חוטים).
באמצעות מכחול אמיתי / דמיוני יובלו הילדים כל אחד בתורה את המכחול בצבע שבחרו ולאחר מכן יזמין הילד/ה שלושה
ילדים לצאת לחפש למרחב גן חפצים בצבע הנבחר שיונחו לצד הצבע בפטקה.

שם השיר: 'חיקיתי את אמא'

חיקיתי את אמא

חיקיתי את אמא,
הייא הלכה מהר - הלכתי מהר,
הייא הלכה לאט - הלכתי לאט,
הייא חרימיה יד - הרמתי את היד,
הייא הוושיטה רגל - הוושטתי מיד.

חיקיתי את אמא
הייא צחקה בקoil - גם אני צחקי,
הייא הסטרקה - גם אני הסטרקי,
הייא אכללה תפוח - אכלתי לצדה,
הייא שכבה לנוח - שכבתי לידה.

חיקיתי את אמא
הייא אמרה לי די - אני אמרתاي די,
אמרה זה לא כדאי - אמרתاي לא כדאי,
או אמא לקרה מחברות וספרים,
וישבה במחירות להכין שיעורים.

ואני?
אני הלכתי לשחק עם חברים.

פעילותות סביב השיר 'חיקתי את אמא'

פעילותות ראשונה

- ◀ מה אהבتم במיוחד בשיר?
- ◀ מה יש לכם לומר עליו?
- ◀ מה קרה בשיר?

בואו נshall במשחק החיקויים - מי רוצה להיות האמא וממי רוצה להיות הילד/ה?
כל פעם נזמין שלושה זוגות למליה שיבחרו מי יעשה את התנועה מי יחקה אותה אחר כך ימחלף.
כל פעם נזמין ילד/ה שימציאו תנועה וכל החברים בגין יחקקו אותה.

פעילותות שנייה

נשאל את הילדים:

- ◀ למה הילד הלך לשחק עם חברים ולא המשיך לחקות את אימו?
- ◀ אילו דברים נוספים היו יכולים שאימה תעשה והילד/הילדה לא ירצו לעשות?
- המציאו סוף חדש לשיר.

פעלות סביב הספר 'שלושה דוביים בחרוזים'

שם הספר   שלושה דוביים בחרוזים

שם המחבר   רפאל ספורטה

שם המאייר/ת   איזה

תקציר הספר   בהשראת המשיחיה זהבה ושלושת הדוביים

מטרות   טיפוח השפה והדמיון

משך הפעולות   15 דקות

פריטים   לכל אחד מהם בשלושה גודלים שונים כגון: כוסות, צלחות,
קערות, כפות, כיסאות, וניתן גם ליצור מיטות. נאסוף את כלם אל
תוך תיבה/ארז/מזוודה של הסיפורה.

פעלות ראשונה

נשאל שאלות כמו:

מה אהבתם בספר?

במה תרצו לשתף אותנו?

איזה סיפור הוא מזכיר לכם?

פעילות שנייה

באו נציג את הסיפור באמצעות חפצים שנמצא בגן.

נשאל את הילדים למה אנו צריכים?

(פריטים בשלושה גדלים שונים כגון: כוסות, צלחות, קערות, כפות, כיסאות ונitin ליצור את המיתות) נאוסף את כולם אל תוך תיבה/ארון/מזוזה של הספרו

ומשיך למחרת היום....

פעילות שלישית

כל פעם יונש ילד אחר להוציא חפץ מתוך ארון הספרו שלנו.

נציג את כל החפצים שאספנו הילדים ונאפשר לכל ילד לבחור חפץ שאיתו ירצה לשחק ולהמחיש את עלילת הספרו.

אפשר בשתי קבוצות ואפשר לשחק בקבוצות קטנות.

אם ממליצים לחלק את הספרו והמחשתו לשני חלקים (חלק ראשון עד שלחדר ננסת זהבית).

המובילה תקרה בכוון את הספרו ותוך כדי הקראה יניחו הילדים את החפצים המתאים למרחב.

פעילות רביעית

ונ瘋ן לדמויות מתוך הספרו

מי הן הדמויות?

ניתן לילדים לבחור דמות כלשהי כרצונם, והם ימחלקו על-פי הבחירה לקבוצות.

המובילה תזמן כל פעם קבוצת ילדים אחרת המגולמת דמות כלשהי לנوع מרוחב בתנועות הגוף המאפיינות אותה בתוספת قول מתאים. בהמשך יוסיפו משפט קצר המאפיין את משפחת הדובים "על כסאי מי זה ישב?" "מי מדיסטי טעם?".

משפט המאפיין את זהבית "כמה עיפה אני, כמה רעה אני".

פיעליות סביב הספר 'אונגו'

שם הספר אונגו

שם הסופרת אורחה אייל

שם המאיירת אורחה אייל

תקציר הספר נועה כל נרצתה שייה לה כלב. בוקר אחד אמרה נועה תראו יש לי כלב קוראים לו אונגו.

מטרות טיפוח השפה והדמיון

משך הפעילות 15 דקות

ציוד וابיזרים כיסאות

פעילות ראשונה

קראו את הסיפור בקול מבלי להציג את האיורים, והזמין את הילדים לתאר את הכלב של נועה.

פעילות שנייה

קראו את הסיפור בקול תוך כדי הצנת האיורים לילדיים.

NESSAL OTTEM:

< מה אהבו ביותר בסיפור?

< למה היו רוצים להפוך את הכסא?

פעילות שלישיית

נzieb כיסא במרכז הגן וכל פעם נזמין ליד אחר שיופיע את השימוש בכיסא בפנטומימה למשהו אחר והילדים ינסו לנגלות.

פעילות רביעית

הילדים יבחרו חפצים נוספים וישחקו במשחק... ומה אפשר ב'כיאל' להפוך אותם?

פעילות חמישית

הילדים יאספו לגן כיסאות ישנים שאין להם שימוש ויחליטו יחד למה אפשר להפוך אותם. יחפשו את הciesאות באמצעות אביזרים שונים.

דוגמאות לפעילויות סביב ספרים בבית-הספר

אסופה זו עוסקת במפגש של הילדים עם ספרי קריאה. לכל ספר מציעות פעילות קצרה שמטרתן להעניק את הנהה של התלמידים מהסיפורים ולעודד אותם לשוחח ולהציג בעקבותיהם.

הספרים:

- 'נורילקה'** / אנטוני בראו
- 'נמה אני אוהב'** / סם מקברטני
- 'על מה הסתיפור'** / מיריק שניר
- 'נמר בפייג' מה של זהב'** / נורית זרחי
- 'נובע קסמים'** / לאה גולדברג
- 'שמוליקיפוד'** / ט' כרמי ושותנה היימן
- 'אליעזר והגזר'** / ליאו קיפניס
- 'המטרייה הגדולה של אבא'** / ליאו קיפניס
- 'האריה שאהב תות'** / מרצחה אתר
- 'ארץ יצורי הפרא'** / מורייס סנדק
- 'המלחמה האדרואה'** / אורוה אייל
- 'טרופוטי הבית'** / ג'וליה דונלסון
- 'חנן הגנן'** / רינת הופר

לאסופה מצורפים דפי פעילות שאוותם ניתן לצלם או לגזר עבורה התלמידים.

דףים אלו מסומנים בסימנים הבאים:

גורילה

שם הספר 'גורילה'

שם הספר והמאייר אנTHONI BRAUN

תקציר הספר
בספר מסופר על ילדה בשם חנה שאוהבת מאוד גורילות. אבא שלה עסוק מאוד ואין לו פנאי לחת את חנה לראות גורילות בנין החיים. ביום הולדתה של חנה מצפה לה הפתעה, היא פונשת גורילה.

- מטרות
1. הרחבת ההיכרות עם ספרים וסיפורים.
2. הבעת רshimaים אישיים בעקבות האזנה לסיפור.

משך הפעולות כ 40 דקות

ציוד ואביזרים דפים, צבעים וצ"ב הצעה לדף כתיבה

מהלך הפעולות

1. קראת הספר בפני התלמידים תוך הצגת האירום. ניתן להשמיע באוזני התלמידים את הספר במרשתת (אינטראנס)

באמצעות הקישור.

2. שיחה קצרה בעקבות הספר – ניתן לשאול שאלות כגון:

< מה אהבתם בספר?

< מה אתם חושבים על אבא של חנה? על חנה?

< האם ראתם פעם גוריולוג? היכן?

< האם יש איור שאהבתם במיוחד? מהו? מדווקא דזונקה אותו?

< חנה אהבה גוריולוג, איזה בעלי חיים אתםओhbim? מדווקא?

3. עבודה יצירתיות בעקבות הספר – בעל החיים שניי אהוב ביותר. מבקשים מהתלמידים לצייר את החיה שהם אהובים ביותר ולכתוב את שמה. את ציורי התלמידים כדאי לתלות בתערוכת 'חיות שאנו אהבים'. **בעמוד הבא** נמצאת העזה לדף מעוצב עבור התלמידים. לתלמידים המעניינים בכך ניתן לחתם דף חלק שאוותם יעצבו כרצונם.

שם:

בעל-החיים אהוב עלי הווא:

תנחש כמה אני אוהב אותך

	
שם הספר	'תנחש כמה אני אוהב אותך'
שם הסופר	סם מקברטני
שם המאיירת	אניטה ג'ראם
תקציר הספר	בספר מסופר על הארנבן אגוזיני הקטן והארנבן אגוזי הגדל, שמנסים למדוד עד כמה הם אוהבים זה את זה ומגלים עד כמה זה לא פשוט למדוד אהבה.
מטרות	1. הרחבת היכרותם עם ספרים וסיפורים. 2. הבנת הקשר בין הכלוב בספר לחיה המזינים.
משך הפעולות	כ-40 דקות
ציוד ואביזרים	דף, צבעים רצ"ב הצעה לדף כתיבה

מהלך הפעולות

1. קריית הספר בפני התלמידים תוך הצגת האיורים. כדי לאפשר לתלמידים לצפות בсрוטון המציג את עלילת הספרו במרשתת (אינטראקטיב) באמצעות הקישור.
2. הדגמה באמצעות תנועות עד כמה אוהבים –
  - א. קוראים באוזני התלמידים את המשפט מתוך הספר "כמה אני אוהב אותך אמר אגוזיני הקטן ופרש את שתי כפות ידו הכי רחוק שהצליח להגע". חשוב להראות גם את האיור.
  - ב. מבקשים מהתלמידים לחשב על מישחו/מישחי שהם אוהבים מאד וմבקשים מהם להראות בתנועות עד כמה הם אוהבים.
  - ג. מבקשים מכל ילד/ה להסביר את התנועה שיצר/ה.

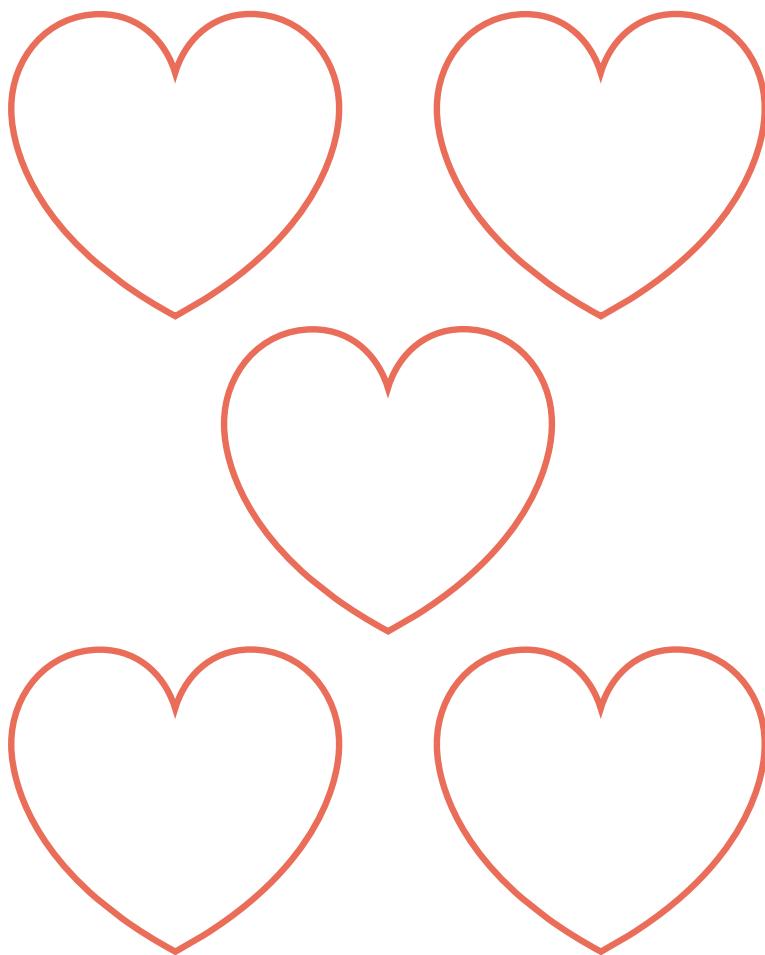
מה אנחנו אוהבים לעשות עם מי שאנו אוהבים? –אפשרותם לתלמידים לתאר בכתביהם או בציור מה הם אוהבים לעשות עם מי שהם אוהבים. ניתן להיעזר بذلك המופיע הנמצא [\[עמוד זה\]](#).

שם: _____

מה אני אוהב/ת לעשות

עם _____

על מה הספר

שם הספר 'על מה הספר'

שם הסופרת מיריק שניר

שם המאיירת חנה נגער

תקציר הספר

ילד מבקש מבוגר לספר לו סיפורו. המבוגר שבסיפורו לא קורא באוזני הילד ספר ולא מציאו לו סיפור, אלא אמר "בסדר גמור, על מה הסיפור?". הילד מופתע לרגע, ואז מבין שהפעם הוא יכול להחליט על מה יהיה הסיפור ועונה "סיפור על צפרדע קטנה יrokeה". המבוגר ממשיך "איך מתחילה הסיפור?" והילד מגיב "פעם אחת...". ונך נולד לו הסיפור שבספר שהוא הסיפור שאותו מספר הילד.

מטרות 1. הרחבת היכרותם עם ספרים ועם סיפורים.

2. כמיבת סיפור קבוצתי בעקבות האזנה למספר.

משך הפעולות כ-40 דקות

ציוד ואבייזרים ◀ דפי A3 כמספר הקבוצות וחלקי הספר – לכל קבוצה ארבעה (4) דפים.

◀ מספר גלילים של סרט דבק (סלונייפ).

מהלך הפעילות

1. צפיה במיריק שני ובסופה ממחיזות את הספר בפני ילדי כיתה א' במרשתת (איינטראקט) באמצעות הקישו. ניתן לאפשר לתלמידים לצפות כמה פעמים בסרטון ואך להציג להם לפחות כמו התלמידים בסרטון. במידה שאנו אפשרה להציג את הספר באמצעות טכנולוגיים כדי לקרוא אותו באוזני התלמידים ותוך כדי קריאה להציג את האורים.
2. על מה הספר? מבקשים מהתלמידים לשחזר את הספר שנבנה בתוך הספר ומתחילה "פעם אחת הייתה צפראע קטינה וירקה" מי יכול להמשיך?
3. מציריים יחד את הספר – הספר מחולק לארבעה חלקים:
  - א. באנם כחול גודול חיה לה צפראע קטינה וירקה.
  - ב. יומ אחד באה חסידה לבנה עם מקור אדם וחיפשה אוכל.
  - ג. הצפראע ננהלה וצילה לתוכה מי האנים.
  - ד. החסידה התייאש, עפה לאגם אחר והצפראע נצלה.

מחלקים את התלמידים לארבע קבוצות לפי חלקו הספר. כל קבוצה תקבל דף בוגר A3 ותציג את אחד מחלקי הספר. בסוף העבודה מחברים בעזרת סרט דיביק (סלוטיפ) את כל חלקו הספר ייחד לפי הסדר הנכון.

ומהו הספר שלכם? מציעים לתלמידים לספר ספר קבוצתי בעזרת תיוק ושאלות כפי שעשו המבוגר בספריו.

רצוי לעובד בקבוצות קטנות עד שישה (6) תלמידים בקבוצה, ואת הספר שנוצר לכתוב על גילוון ניר גודל או על-פי דפי הכתיבה המוצבים בעמודים 188-189.

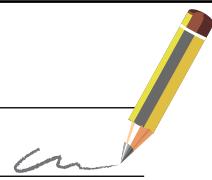
יש לשאול את התלמידים שאלות שייעודו אותם לספר סיפור ולכתב לעיניהם את הספר שנוצר.

לפניכם דוגמאות לשאלות שניתן לשאול כדי לעודד תלמידים לספר סיפור:

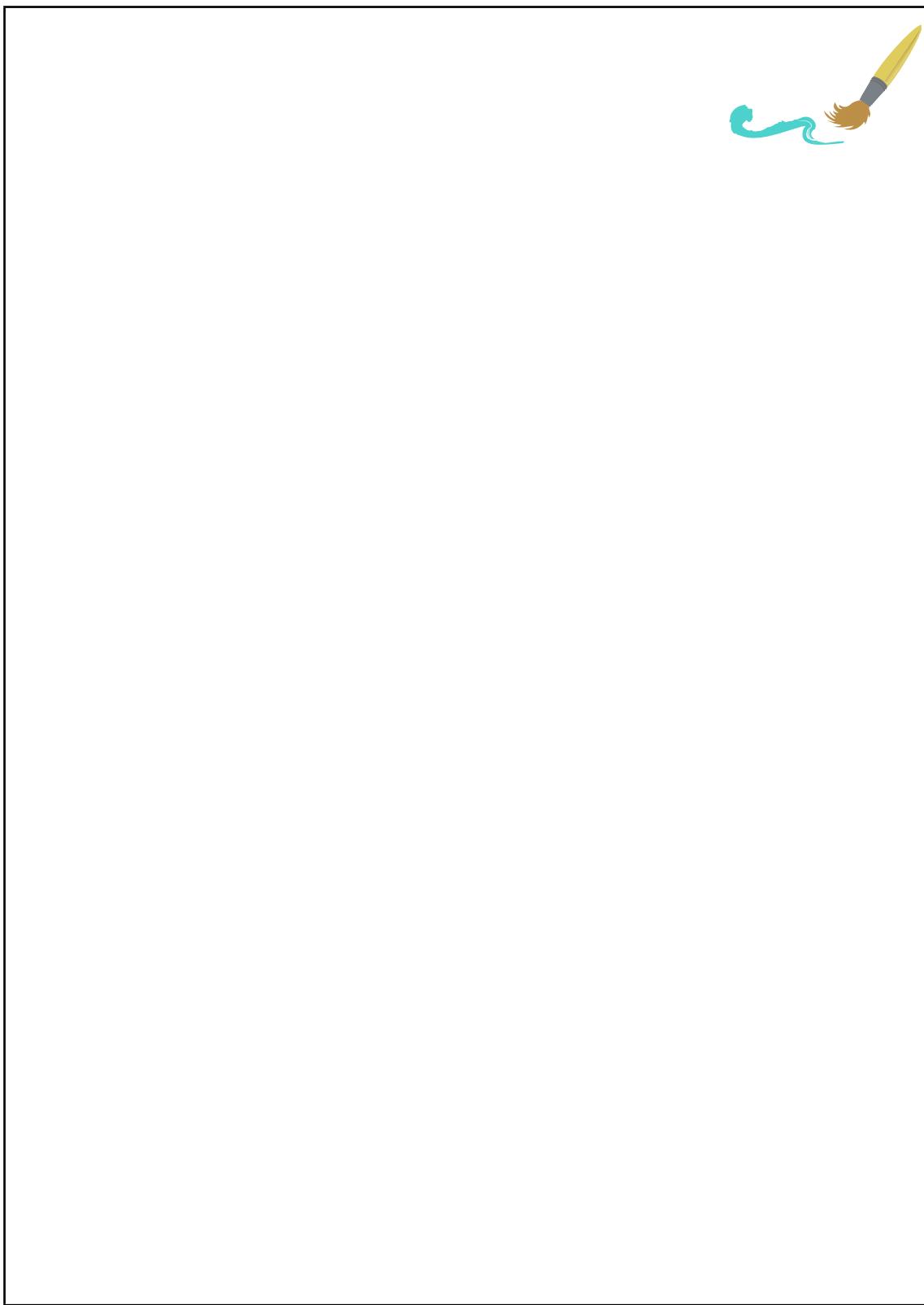
על מה/מי הספר שלכם? איפה הספר התרחש? מה קראה שם? איך הספר נמשך? איך הספר מסתיים?

לאחר סיום הספר רצוי לקרוא אותו בפני התלמידים שיצרו אותו ולהתכנס להציגו בפני תלמידים אחרים.

Handwriting practice lines (18 rows).

נמר בפייג' מה של ז'הוב

clip

כriciaת הספר

שם הספר: נמר בפייג' מה של ז'הוב'

שם הסופרת: נורית זרחי

שם המאיירת: אורה אייל

תקציר הספר: בספר מסופר על ילד בשם יוני החלם להיות נמר. הוא נכנס לדמותו של נמר ומשתולל בביתו. אבא שלו מנסה להרגיעו אותו אך לא מצליח. בסופה של הספר אבא של יוני כועם מאד והופך לנמר בעצמו. יוני נבhall מאד וחוזר להיות ליד קtan.

מטרות:

1. הרחבת היכרותם עם ספרים ועם סיפורים.
2. הבנה של גיבור הספר לצורך יצירת הזדהות.

משך הפעולות: כ-40 דקות

ציוד ואביזרים: < דפים חלקים וצלום הדפים הרצ"ב.

מהלך הפעולות

1. קריאת הספר בפני התלמידים תוך הצגת האירום. ניתן להציג את הספר גם במרשתת (אינטראקט) באמצעות הקישור. בקישור קיימת המחברה מרתתקת של דפי הספר.
2. שיחת קצרה בעקבות הספר – שאלות כגון:

< איזו חיה יוני רצה להיות? מדוע אתם חושבים שהוא רוצה דזוקא להיות נמר ולא חיה אחרת?

- מה עשו יוני ומה נמר בסיפור? (משתול, אוכל עם הידיים, מורה את האוכל על השולחן, מושך לתינוק בשיעור, צועק בקול רם, רוצה לטרוף את אבא).
- האם **באמת** כך מתנהגים נמרים בטבע? כדאי להציג בפני התלמידים את הסרטון על אודוט הנמר במרשתת (אינטראקטיב) באמצעות הקישור.
- למה אתם חושבים שיוני מתנהג כך? (יש להפנות את תשומת לב התלמידים לעובדה **שליוני נולד** **את קטן והוא مكان**, עובדה שאינה מופיעה בכתביהם אלא רק באior). מה הייתם מציעים לו לעשות במקום להשתול נמר נמר?
3. עוזרים לioni מהסיפור – ממליצים לתלמידים להציג לioni הצעות בכתביה / ציור / שיר / הצגה – מה כדאי לו לעשות בעקבות הולצת אחיו.
4. מדמיינים – איזה בעל חיים הייתם אתם רציתם להיות? מהו והוכנות של אותו בעל חיים? משימה לתלמידים להכין המחזזה של בעל החיים אותו הוא רצים להיות ולשחק עם התלמידים האחרים ב nichush. כל תלמיד או זוג תלמידים יציג את בעל החיים שבחרו להיות, וחבריו ינחשו מהו בעל החיים.

וְנִי כָּדָא לְ...

כַּשְׁאָנִי אֲהֵינוֹ,
אַנִּי אֲהֵיה֙ נָמֵר
זְוֻלּוֹת
בְּפִיגְ'מָה שֶׁל זָהָב.

כובע קסמים

	שם הספר 'כובע קסמים' שם הסופרת לאה גולדברג שם המאיירת רינת הופר תקציר הספר הילדה בסיפורה מדמינת שיש ברשותה כובע קסמים שבאזורתו היא מגשימה את חלומותיה ומצילהה להטגבר על הקשיים שלה. מטרות 1. הרחבת היכרותם עם ספרים ועם סיפוריים. 2. זיהוי מילים חוזרות באמצעות סימות זהות. משך הפעולות כ-40 דקות
ציד ואביזרים < ניירות צבעוניים חתוכים לנוגול המתאים להכנת כובע. < לודדים/טושים/פנדזה < קעריות פיטיטים < קעריות נצנצים < קעריות עם קרעי ניר צבעוניים לקישוט	

מהלך הפעולות

1. קוריאת הספרו בפני התלמידים תוך הצגת האוריות. ניתן להציג את הספרו בפני התלמידים במורשתת (אינטראקט) באמצעות הקישור, ולאפשר להם להצטרף לפזמון החוזר.
2. בעקבות הספר – "כובע עשה כל מה שאני רוצה" מה ביקשה הילדה מהכובע?
3. משחק החזרות – הספר כתוב בחזרות. כדאי לקרוא שוב את הספר ולבקש מהתלמידים להשלים את החריזה הנמצאת בשורות צמודות כנון:

**"כל הימים כל הימים
חולמת אני על כובע..."** (על התלמידים להשלים בהתאם לחוץ).

לאחר שהתלמידים חזרו על החוץם אפשר להציג להם לשחק במשחק לוטו התאמת החוץם מתוך הסיפור. על התלמידים למצוא את הקלפים החוץם ולהשמע בקול את החוץם.

הצעה לקלפי משחק

קסמים

ימים

רזה

נזה

אגדל

למשל

המשר לקלפי משחק

אדזֶלְדָה

עוזֶלְדָה

מְאוֹד

פְבּוֹד

פְלִם

עוזֶלְם

המשן לקלפי משחק

לְבָדַת

יְדֵעַ

מִתְגֻּנוֹת

מִדְיָנוֹת

סְפֹוּרִים

חֲבָרִים

שניהם א נִיְהָ

4. יוצרים כובע קסמים – מציעים לתלמידים ליצור את כובע הקסמים שלהם.

המשימה לתלמידים

- בחרו נייר בצבע האהוב עליהם.
- היכנו מקיפול נייר את הכובע שלהם.
- כתבו בשולי הכובע מה היו עושים אילו היה להם כובע קסמים.
- קשטו כרצונכם והציגו בפני תלמידי הinctה.

לפניכם שני קישורים לסרטוני ידאו וביהם הדוגמה כיצד מכינים כובע מוחומרים שונים:

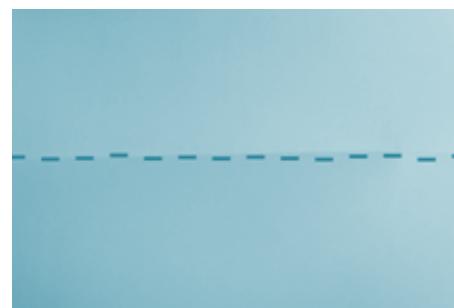
[הכנת כובע מניר](#)

[הכנת כובע בקיפול אוריגמי](#)

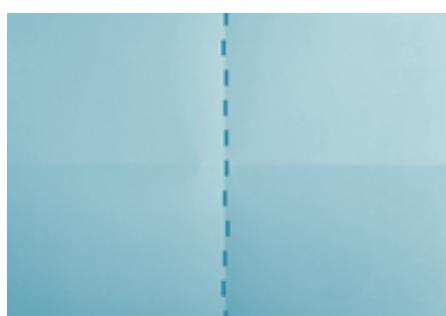
בעמוך הבא תמצאו תמונות הממחישות כיצד ניתן ליצור כובע מניר.

הכנת כובע מנייר

צעד אחר צעד להכנת כובע

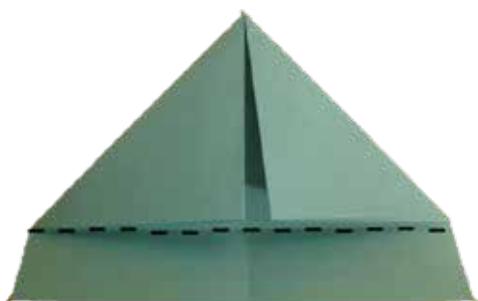
1 מקפלים לאורך גלilon נייר.

2 מקפלים שוב והפעם לרוחב.

3 מניחים את הנייר כשחלקו הפתוח מפנה כלפי מטה ומקפלים את שתי הפינות כלפי מטה עד הקפל המרכזי.

4 מקפלים את השכבה העליונה בחלק המתיכון כלפי מעלה - מהיכן שמתחילה המשולשים וחוזרים על התהילה גם בצד השני.

5 יוצרים בעצמן כובע מנייר עכשווי הניע הזמן לקשט אותו.

שְׁמוּלִיקְפּוֹד

שְׁמוּלִיקְפּוֹד

שם הספר

ט' כרמי ואשתו דאץ' שושנה היימן בשם העט 'קוש'
(ראשי תיבות של כרמי ושותה).

שם הספרים והמאמרים

בסיפור מסופר על ילד בשם גדי שחלוה ונותר לבדו בביתו. קיפוד
נחמד בשם שמוליק בא לבקר אותו והם מתידדים. בסוף הסיפור
שמוליק צריך לחזור למשפחהו ונדי נפרד ממנו.

תקציר הספר

מטרות

1. הרחבת היחסות עם ספרים ועם סיפורים.
2. חיבור לחוויה החברותית בחיה הילדים.

משך הפעולות

ציוויליזציה

גילדות של עיתונים/ירוחמים.
כמה זוגות של מספרים.
בקבוקוי דברך.
דף לבנים ליצירת קהקדקה (קולאז').
ציירם של האירור הרצ"ב.

מהלך הפעולות

1. הצגת הספר במרשתת (אינטראקט) באמצעות הקישור. במידה שאין נגישות לאמצעים טכנולוגיים קוראים את הספר באוזני התלמידים ומציאים את האירורים.
2. שיחת קצרה בעקבות הספר – שאלות כגון:

◀ מה אהבتم בסיפור?

◀ שמליך שימח את גדי החולה – מה משמח אתכם כאשר אתם חולים?

3. יצרים **קָזְבָּק** (**קָלוֹאֶז**) "אנחנו חברים טובים" – שמליך הפל להיות חברו של גדי. הם בילו יחד ואכלו תותים. מה אתם אוהבים לעשות עם חברים? בעקבות השיחה עם התלמידים אפשריים להם בזנות או בקבוצה קטנה, ליצור **קָזְבָּק** (**קָלוֹאֶז**) מתחומות נזירות מתוך ירחונים המבנאות את החברות שלהם.

כדי להציג את ההדבקים בתרבותו כתתית.

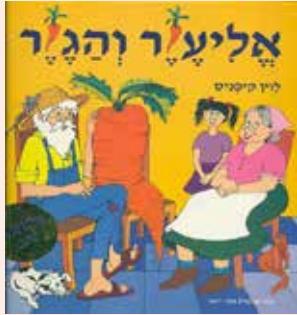
4. מקשיים קיפודים באמצעות עליים – כל ילד יקבל איור של קיפוד. עליו לאסוף עליים, להדביק אותם כקוץים ולצבעו את הקיפוד.

ניתן לשימוש באירור הנמצא **בעמוד הבא**.

אליעזר והגזר

	
שם הספר	'אליעזר והגזר'
שם הסופר	ליין קיפניס
שם המאיית	פזית מלר-דושי
תקציר הספר	סבא אליעזר זרע גזר בנית הירק שלו ושל סבתא אלישבע. באחד הימים ניסה סבא אליעזר להוציא את הגזר מהאדמה, אבל הוא לא צ. אף שהפעיל כוח רב במשיכה מן אדמה הגזר לא נעה ממקומו... סבתא אלישבע הגיעה לעזורו ומשכה גם כן, אך הגזר לא צ. הגיעו בזה אחר זה הנכדה אביגיל, הב בת הכלבלב, ומיאו החתול ועוזו למשוך, אך הוא עדין לא צ. רק כאשר ה策ר המשיכה העכבר האפור נעה הגזר ממקומו, וכולם שמחו מאוד ואכלו אותו יחד.
מטרות	1. הרחבות ההיכרות עם ספרים ועם סיפורים. 2. הבנת חשיבות שיטור הפעולה.
משך הפעולות	C-40 דקות
ציד ואביזרים	< חבילות פלסטילינה כמספר הקבוצות הצפוי. < קופסאות נעלים כמספר הקבוצות הצפוי.

מהלך הפעולות

1. הצגת הספר במרשתת (אינטראקט) באמצעות הקישור. במידה שאין נגישות לאמצעים טכנולוגיים קוראים את הספר.
באזור התלמידים מוצאים בפניהם את האיורים.
2. שיחת קצרה בעקבות הספר. שאלות כגון:
  - < מי עזר לסבא אליעזר? מדוע כולם שיתפנו פעולה?
  - < מה היה קורה אם אחת מהדמויות לא הייתה מוכנה לעזור?
  - < האם יצא לכם לעבוד בשיתוף פעולה? מה עשיתם כיצד הרגשתם?
3. המחזת הספר – מחולקים את התפקידים בין התלמידים (סבא אליעזר, סבתא אלישבע, הנכדה אביגיל, הכלב, החתול והעכבר). כל תלמיד יגלה דמות אחרת בספר, ושני תלמידים יהיו בתפקיד של מחזיקי הגז. מספרים שוב את הספר. כל תלמיד במרקם יgom ויצטרף למושכים בוגר, עד לסופה של הספר. ניתן להמחיז את הספר כמה וכמה פעמים כדי שכמה שיותר תלמידים יוכל לשתחת ולחלין את בעלי התפקידים בכל הקריאה.
4. עובדים בשיתוף פעולה ובונם בפלסטילינה – מחולקים את התלמידים לקבוצות נעות ארבעה (4) תלמידים. כל קבוצה קיבל חבילת פלסטילינה. התלמידים יתבקשו לפצל בתוך קופסת נעלים סיטואציה אחת מתוך הספר. בסוף העבודה תציג כל קבוצה את הייצירה שלה ותציג כיצד התנהלה העבודה המשותפת ומה הייתה רמת שיתוף הפעולה.

דוגמאות לדמויות שניתן לייצור מפלסטילינה

המטרייה הנגדולה של אבא

	 כריכת הספר
שם הספר	'המטרייה הנגדולה של אבא'
שם המחבר	לוני קיפניס
שם המאייר	פזית מלר-דושי
תקציר הספר	על תלמל רוצה לילכת לנן, אבל בחוץ יורד גשם זלופות. הוא מחליט לשתחמש במטרייה הנגדולה של אבא. בדרך אל הגן הוא אוסף אותו עד עוד חברים וכולם מצטרפים לתלמל מתהמת למטרייה הנגדולה של אבא.
מטרות	1. הרחבת ההיכרות עם ספרים ועם סיורים. 2. הבנת חשיבות שיתוף הפעולה.
משך הפעולות	כ-40 דקות
צידואביזרים	< צילום קלפי המילים החורזות. < צילום איור של המטרייה הרצ"ב.

מהלך הפעולות

- לפני הקריאה – חשוב לשאול את התלמידים מה הם עושים כאשר יורד גשם חזק עליהם ללכת לבית-הספר או לחוג.
- הצנת הספר במרשתת (איןורנרט) באמצעות הקישור. במידה שאין נגישות לאמצעים טכנולוגיים קוראים את הספר באוזני התלמידים ומציגים את האירוס מתוכו הספר. לאחר ההיכרות עם הספר כדאי לשוחח עם התלמידים ולגלוות אם קיימים הבדלים בין דרכי ההתנהגות שלהם לעומת אלה של תלמל מתהמת בספר.

3. משחקים במשחק 'רצף של חזרזים' – מה שמיוחד בסיפור הוא שהרבה מילים מתחברות להן ייחדי לחזרזים, לדוגמה: גנון-חלון-אדון-רין.

בשלב הראשון כל תלמיד קיבל מילה אחת מתוך הסיפור ומשמעויות אותה.
בשלב השני מבקשים מהתלמידים למצוא את התלמידים שיכולים ליצור איתם רצף של חזרזים ונעים ייחד. כדי להקל על התלמידים צbowות מסגרות המילים החוזרות בצבועים זוהים. במידה שרווצים להעלות את רמת הקושי ניתן להדפיס את המילים במסגרת בצבע זהה.

בשלב השלישי כל קבוצה ממשמיעת בקול את כל המילים החוזרות שלה.
בעמודים 209-207 נמצאים לפני המילים החוזרות.

4. צbowים מטריה ומزمינים חברים להצטרכו אליה – לו הייתם טל תמלל את מי הייתם מצרפים למטריה שלכם? כתבו שמות של חברים וקשו את הדף.

דף הצבועה נמצא [בעמוד 210](#)

הצעה לקלפי משחק

חלוץ

גנוץ

רוץ

אדוץ

צוצלת

שזרקת

המשר קלפי משחק

.aspur

.dror

chmor

kr

lachayim

aperim

המשר לקלפי משחק

בְּיַנְתִּים

יָדִים

מֵיִם

מָגָפִים

עִינִים

שָׁמִים

המטריה הגדולה של

האריה שאהב תות

	
שם הספר	'האריה שאהב תות'
שם הסופר	תרצה אתר
שם המאייר	Dani Korman
תקציר הספר	בסיפור מופיע על אריה שרוצה לאכול רק תותים, אבל בעיר שבו הוא גור אין תותים. אימו הלביאה מנסה לשכנע אותו לאכול מאכלים אחרים, אבל הוא לא מסכים. כאשר תלמידים מטילים בירר והם נשאים בתיקים תותים, מבקש האריה לטעום, אבל התלמידים נבhalim ובורחים מהמקום. האריה אוכל את כל התותים שהם השאירו, וכתוצאה לכך הוא החליט שהוא לא אהוב תותים. מאותו יום והלאה הוא אוכל בתיאבון את האוכל שנזנחה לו אימו.
מטרות	1. הרחבת ההיכרות עם ספרים ועם סיפורים. 2. ביטוי עמדת אישיות כלפי גיבור הספר.
משך הפעולות	כ-40 דקות
ציוד ואביזרים	צלום תמונה של האריה רצ"ב.

מהלך הפעולות

1. קריית הספר באוזן התלמידים תוך הצגת האיורים. ניתן להיעזר בסרטון המציג את הספר במרשתת (אינטרנט) באמצעות הקישור.
2. שיחה קצרה בעקבות הספר. ניתן לשאל שאלות כגון:

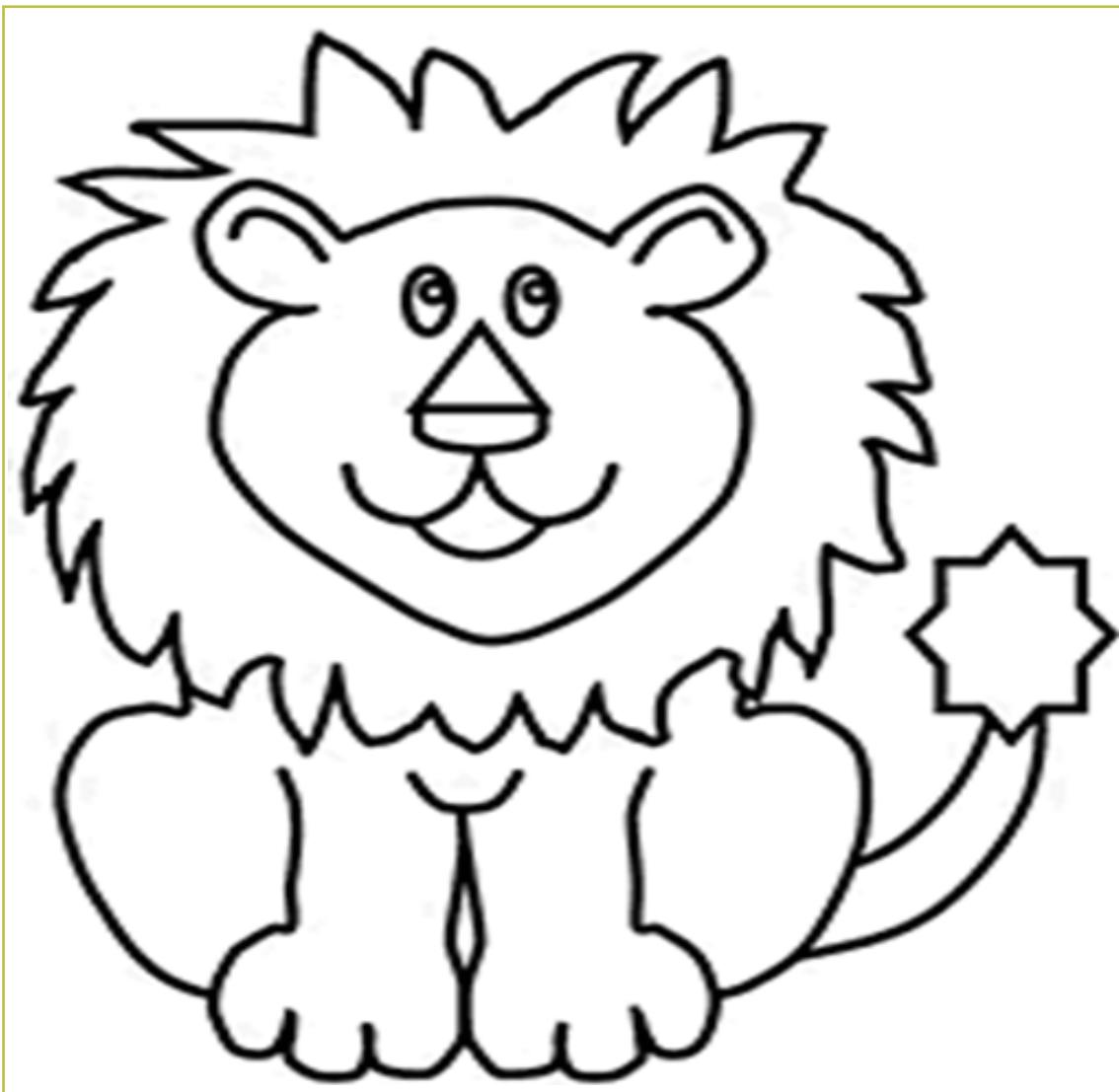

- מה ה策יך אתכם בסיפור? >
- למה לדעתכם רצה האריה לאכול רק תותים אם מעולם לא טעם אותם? >
- מה גורם לאריה להבין שהוא לא אוהב תותים? >
- האם קרה לכם פעם שרצוים מאד משהו, וכשקיבלתם אותו לא אהבתם? איך הרגשתם? >
3. האריה בתחילת הסיפור ובסיומו - מצינים בפניהם תלמידים שתי תמונות זהות של אריה.
4. בתמונה הראשונה מבקשים מהם להסביר לאריה פרטיו לבוש מוקשטים בתותים, רקע של תותים, תכשיטים בדמות תותים ועוד.
5. בתמונה השנייה מבקשים מהם להסביר מאכלים שהאריה אכל בסוף הסיפור.
- את היצירות של התלמידים כדאי להציג בתערוכה ולדון בהבדלים בין שתי התמונות. הצעה לדף מעצב נמצאת בעמוד הבא.

האריה בתחילת הסיפור

האריה בסוף הספר

ארץ יצורי הפֶּרָא

שם הספר

מוריס סנדק

שם הספר והמאייר

תקציר הספר

בסיפור מסופר על ילד בשם מקם, שעرب אחד החל להשתולל בביתו. אימא שלו שלחה אותו למיטהו מבלי לאכול ארוחת ערב. בחדרו, מפלג מקום בדמיון ל'ארץ יצורי הפֶּרָא', שם הוא פוגש במפלצות גדולות ומפחידות, ששואגות עליו. מקום מתבונן בהן במבט מיוחד והן משתתקות. בעקבות כך הוא מוכתר למלך המקום. למרות היומו המלהן, עם הזמן מרגיש מקום בודד ומתגעגע לביתו. הוא חוזר לחדרו, שם הוא מוצא את ארוחת הערב שלו מהנה לו 'עדין חמה'.

מטרות

1. הרחבת היכרותם עם ספרים ועם סיפורים.

2. יצירת קשר בין האיורים לנarration בסיפור.

משך הפעולות

כ-40 דקות

ציוויליזציה

ציולם אוור המפלצת רצ"ב.

מהלך הפעולות

1. קריאת הספר באוזני התלמידים תוך הצנת האיורים. ניתן להיעזר בסרטון המציג את הספר במרשתת (אינטרנט) באמצעות הקישור.

2. שיחה קצרה בעקבות הספרו. ניתן לשאול שאלות כגון:

מה אהבתם בספר? <

אם קרה לכם שפחתם פעם ממשהו והצלחתם להתגבר על הפחד? כיצד עשיתם זאת? <

3. מתבוננים באירועים של המפלצות המפחידות - כאשר מקום הנגיעה לארץ יצורי הפרה הם שאנו את השאנות המפחידות שליהם וניסו להפחיד אותם. הספר ציר את המפלצות בצורה מיוחדת כדי שהן תיראננה מפחידות. נ התבונן באחת מהמפלצות מתוך הספר ונראה כיצד בחר הספר לציר אותה:

ניתן להציג את האיור מתוך הספר עצמו, או להציג את האיור המוצג **בעמוד הבא** בהנדלה (ניתן לצלם עבור כל אחד מהתלמידים את האיור המקורי).

רצוי לתאר בעל-פה את הפרטים נציגו והופכים את המפלצת ל'מפחדה':

קרנלים <

שיניים מחודדות <

ציפוריים חdots <

קשהים <

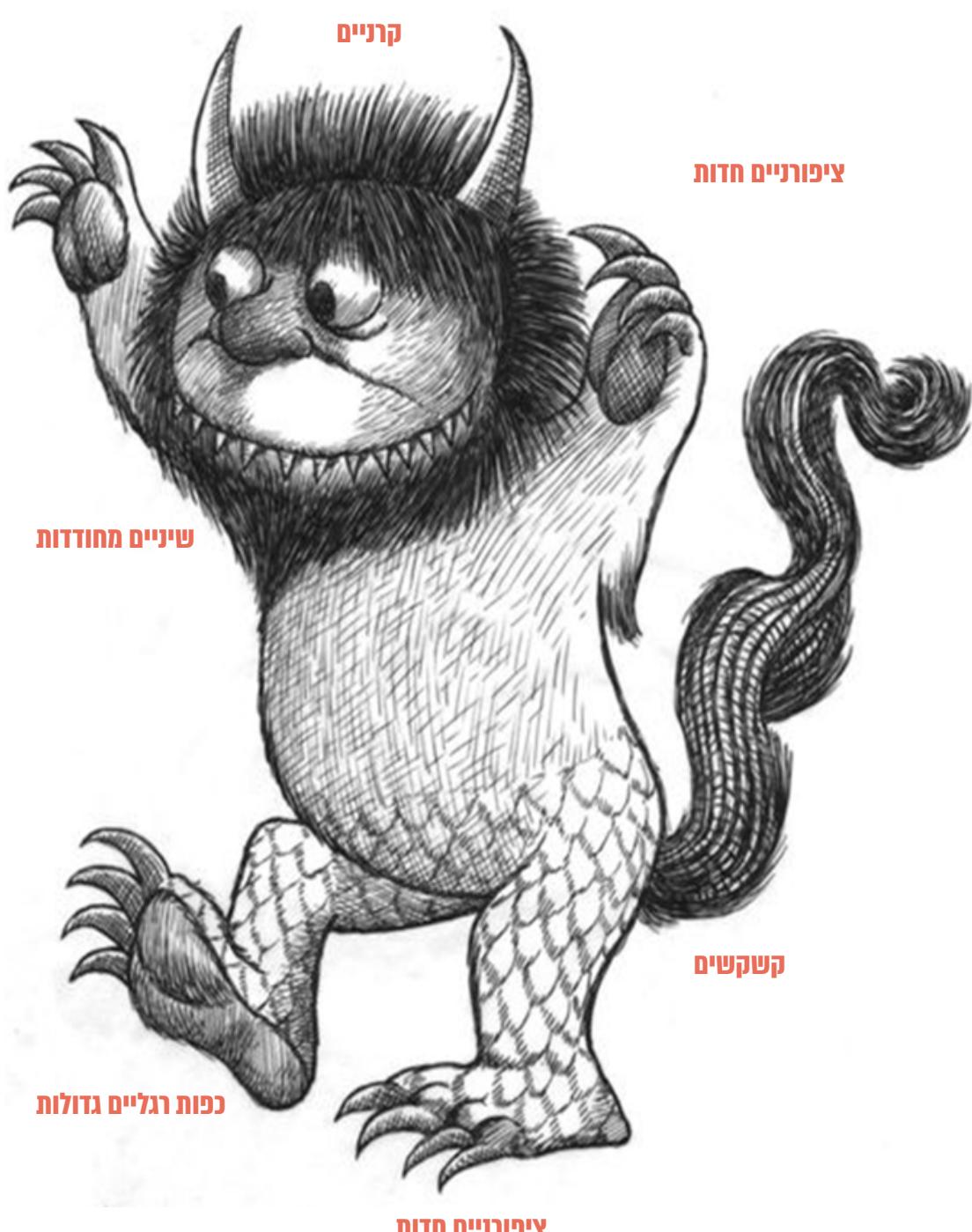
עיניים חזקות <

כפות ורגליים גדלות <

וכל מה שהתלמידים מוצאים 'מפחד'.

4. מתנסים בציור 'מפלצת מפחידה' – מציעים לתלמידים לצייר ציור של מפלצת שיכולה להפחיד, ומאפשרים להם להיעזר בפריטים שזיהו כמפחדים.

5. אם ברשותכם אביזרים ניתן לבקש מהתלמידים שיתחפשו למפלצת מפחידה, ישמעו קולות מתאימים, ילכו בצוואר מתאימה וכך. ניתן לשחק במשחק 'מייה המפלצת המפחידה ביותר'. בוחרים מי מהילדים הצלlich להיות המפחיד ביותר.

המלחמה האדרה

	
שם הספר	'המלחמה האדרה'
שם הסופרת והמאיירת	אורנה אייל
תקציר הספר	בסיפור מסופר על הילדים דין ואלון שמתהילים לרוב זה עם זה בשעת משחק. המריבה הופכת למלחמה ענקים של מפלצות יורקות אש ומלכימים דמיוניים. ואולם, כמו שהמריבה התחליה כך היא הסתימה, ושני 'האויבים' הלכו לחפש חיפושים ושוב הפגנו חברים טובים.
מטרות	1. הרחבת ההיכרות עם ספרים ועם סיפורים. 2. חיבור לחווית החברות בחיי הילדים.
משך הפעילות	כ-40 דקות
ציוד ואביזרים	דף לבנים, עיתונים.

מהלך הפעולות

1. קריאת הספר באוזן התלמידים. ניתן להיעזר בסרטון המציג את הספר במרשתת (אינטרנט) באמצעות [ה קישור](#).
2. שיחה קצרה בעקבות הספר. ניתן לשאול שאלות כגון:
  - דין ואלון הם חברים טובים מודיעם מה תחתilo לריבן?
  - אין הסתימה המריבה בין דין ואלון?
  - למה לדעתכם קוראים בספר 'המלחמה האדרה'?

מה אתם אוהבים לעשות עם החברים שלכם? <

היזנו במריבה עם חבר/ה? איך היא התמילה ואיך היא הסתימה? <

3. חברים טובים נחיה – מה אפשר לעשות יחד עם חברים?

מבקשים מהתלמידים לספר על דברים שאפשר לעשות יחד עם חברים
כגון: לשחק, לרוקן, לצויר, לטיל, ליצור, לצפות בסרט וכד'.

4. בזוגות – מה אני יודע היטב יוכל ללמד חבר/ה? כל תלמיד בתווך לימד תלמיד אחד דבר-מה שהוא טוב בו.

5. מציגים מה חברים יכולים לעשות יחד – התלמידים יצרו (בזוגות/קבוצות קטנות) יצירות בנושא חברות. אפשר ליצור **הזבק** (קולאז') של תמונות גזרות מתוק עיתונים שמציגות ל懂得ם חברות טובה, אפשר לפסל או לצייר, לצלם
וכד'.

בסוף יוצרים תערוכת 'חברות שלנו'.

טרופוטי הבית

שם הספר 'טרופוטי הבית'

שם הסופרת ג'יליה דונלדסון

שם המאייר אקסל שפלר

תקציר הספר

טרופוטי הבית היא ביתו של טרופוטי. היא דומה מאוד במרקאה שלה לאביה. אבא שלה מזahir אותה שלא יצאת אל העיר, כדי שלא תיתקל בעכבר הגדל והנורא. הבית הסקרנית איננה חוששת, יוצאת אל הלילה החשוך והקר והולכת לחפש את העכבר. היא מאמין שהוא לא קיים. אך לבסוף היא פגש את העכבר קטע וחכם. טרופוטי הבית מסתכלת עליו ואומרת: "האם זהה העכבר הגדל והנורא? העכבר, המפעיל את מוחו ומוכיח שהגדל והគות הם יחשים". טרופוטי הבית ננהלת מאד ובורת אל אבא טרופוטי הנמצא במערה. אבא מחבק חזק, מנחם ומרגיע אותה.

מטרות

1. הרחבת ההיכרות עם ספרים ועם סיפורים.

2. הבחנה בהומור העולה מתחם הספר.

משך הפעולות כ-40 דקות

ציוויליזציית אובייקטים צילום דף איורים רצ"ב, עיתונים ניירות צבעוניים.

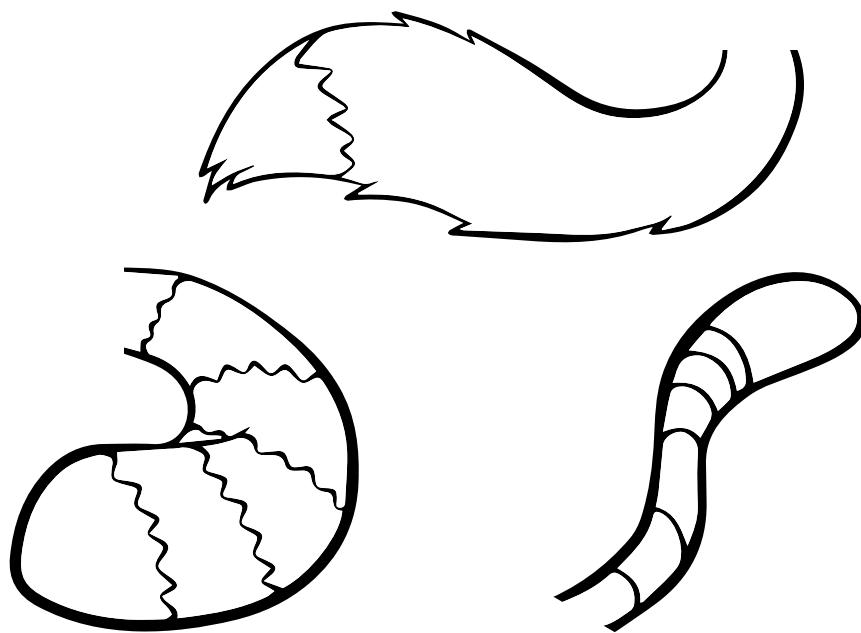

מהלך הפעולות

1. קריאת הספר באוזני התלמידים. ניתן להיעזר בספרון המציג את הספר במרשתת (אינטראקטן) באמצעות [הקישור](#).
ניתן להציג בפני התלמידים גם את הספר הראשון בסדרה 'טרופוט' באמצעות [הקישור](#).
  2. שיחה קצרה בעקבות הספר. ניתן לשאול שאלות כגון:
    - < האם הספר מצא חן בעינכם? מודיע? האם הוא מצחיק? הפחד?
    - < האם אפשר לומר שהעכבר חכם, למה?
    - < לו הייתם פונשים את טרופוטי הבנת מה הייתם אומרים לה?
  3. גם אנחנו ממצאים חיים - מבקשים מהתלמידים לחשב על חייה שלא קיימת ושם הם היו רצים 'יצור אותה', אין היא הייתה נראית? אפשר לעזור לתלמידים לפרט איזה זנב היה לה? אילו עיניים? פרווה וכו'.
- מבקשים מהם ליצור את החיים הדמיונית שלהם ולתת לה שם. התלמידים יכולים לבחור מבין כל חומרי היצירה או תמןנות מירוחונים וליצור את החיים הדמיוניים שלהם.
- תלמידים שייצרו בכך יוכלו להציג בפני חבריהם את החיים הדמיונית שיצרו.
- תלמידים המעניינים יכולים להיעזר בדף הגזירה הנמצא בהמשך בדף ניתן למצוא מגוון של פריטים לעיצוב חיים דמיוניים.

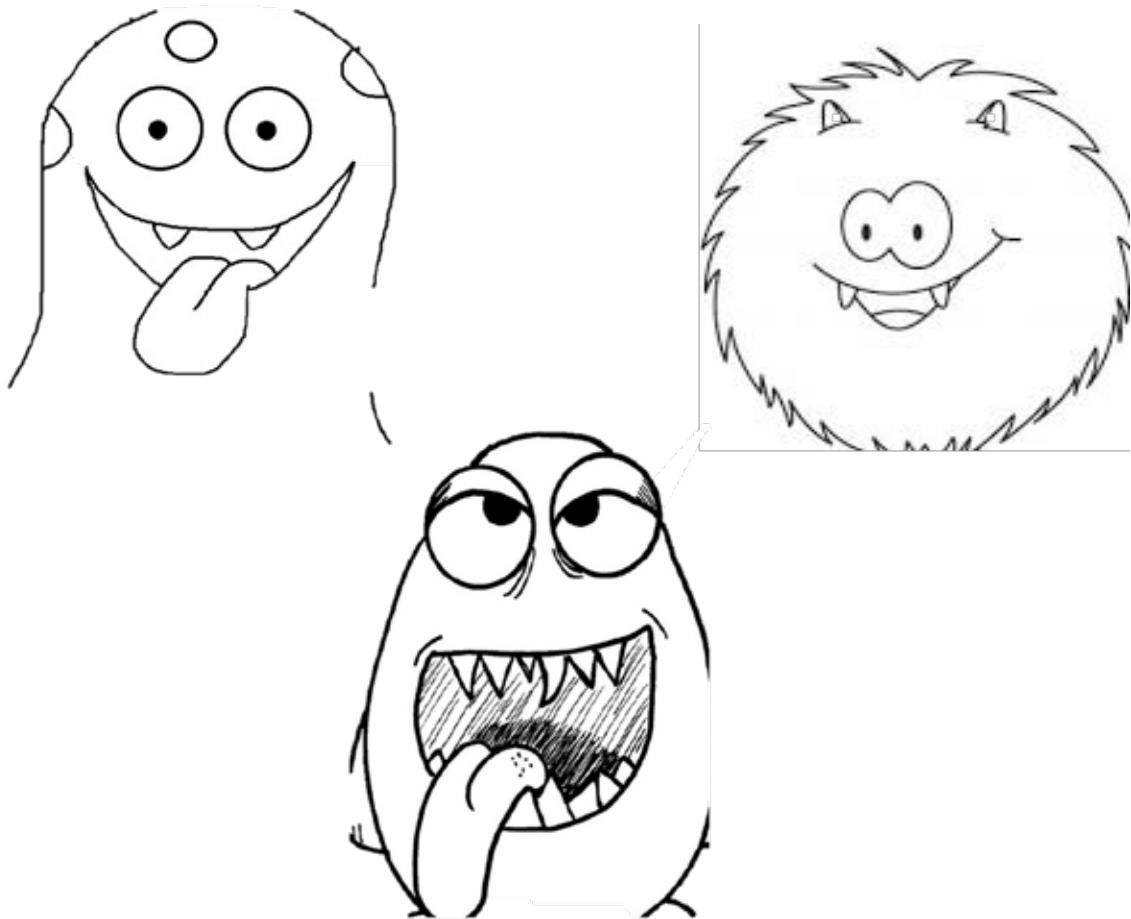

דבבות לבחירה וגזרה

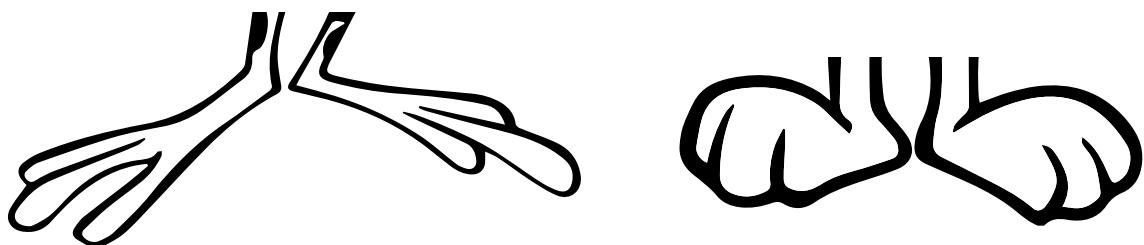
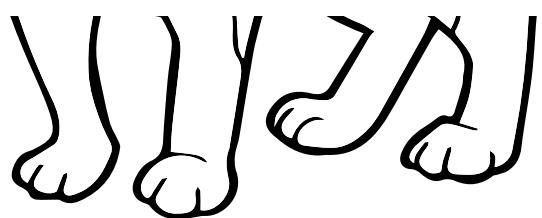

פנים לבחירה ולגזירה

רגליים לבחירה ולגזירה

חנן הגן

שם הספר

רינת הופר

מטרות

1. הרחבות ההיכרות עם ספרים ועם סיפורים.
2. מסיפור לחיים - התנסות בזרעה ובנהננה וניהול תכנית בעקבות ההתנסות.

תקציר הספר

בסיפור מסופר על חנן הגן שנוטן לילדים פירות ומבטיח שחבוי בהם מטען (אוצר). אבל הילדים מצאים בתוכם רק חריצים. הם מתאכזבים אבל חנן הגן מבקש מהם ליצור את החרצנים באדמה ולראות מה יקרה.

משך הפעולות

C-40 דקות

ציוויליזציה

< כלים חד-פעמיים עמוקים (כדמת מקלות) כמסוף
התלמידים.

< חבית צמר גפן

< מים

< זרעים להננתה - ניתן לשימוש בזרעים הבאים: חומוס, פול,
אפונה, שעועית.

< צילום דף התיעוד.

מהלך הפעולות

1. קריית הסיפור באוזני התלמידים. ניתן להיעזר בסרטון המציג את הסיפור במרשתת (אינטראקט) באמצעות הקישור.
2. שיחת קצחה בעקבות הספרו. ניתן לשאול שאלות כגון:
  - ▶ מה אהבتم בספר?
  - ▶ מה היה המטען שחנן נתן לילד?
  - ▶ באירום בספר מסתתרים דברים מצחיקים האם תוכלו למצאו אותם? מה מצחיק בהם? (הפירות על העצים, חיות מסתתרות, ילדים שודדים לעצם).
3. הגנים העזיריים – התלמידים ינבטו זרעים ויצפו במהלך הנביעה.

אופן ההנבטה

1. נותנים בידי כל תלמיד כלי להנבטה וחתיכת צמר גפן.
2. משטחים את הצמר גפן בעובי של כס"מ אחד בתוך הכל.
3. מפזרים את הזרעים על גבי צמר הגפן.
4. משקקים במעט מים – עד שהצמר גפן יהיה לח וממתינים במשך שלושה ימים.
5. לאחר שלושה ימים יתחילה הגדלה ריקה של גבינה.
6. לאחר הנביעה כדי להציג לתלמידים להעביר את הנבט לנכלי בשימוש חוזר (נדוגמת קופסה ריקה של גבינה) למלא באדמה ולהמשיך ולגדל את הנבט בית.

דוגמא להנבטה של
זרעים על מצע של
צמר גפן רטוב

כדי להציג לתלמידים לעוקב במשך כמה ימים אחר תהליך ההנבטה. ניתן להיעזר בדף הרצף הנמצא [עליד זהה](#).

צופים ומתעדים את תהליכי הנבίתו

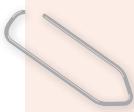
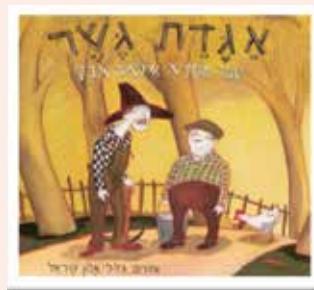
יום חמישי	יום רביעי	יום שלישי	יום שני	יום ראשון
מקום לציר				
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____

פעריות המזמנות דרמה ויצירה לתלמידי בתיכון הספר

אגדת גשר / מחדר הספר – שלמה אבם

'אגדת גשר'

שם הספר

שלמה אבם

גיל - לי אלון קורייאל

מטרות

1. התלמידים ישפרו את יכולת ההבעה בעל-פה.
2. התלמידים ישטמשו בשיח מגשר ובמונחים מעולם הגישור.
3. התלמידים יגלו זויות התבוננות שונות על קונפליקט.
4. התלמידים ימצאו פתרונות מנוגנים לביעות.

משך הפעולות כ-40 דקות

ציוויליזציות

בד כחול, מקלות ארטיקים, קוביית, לגו, אטבים, מנקי מקטרות,
תלבושים.

תקציר

מתן וnoch הם חברים מילודת. הם עוזרים זה לזה בכל: - לגוז את הצמר, לחלב את הפירות, לקטוף את הפירות. אחר הצהריים הם נפגשים, שותים יחד כוס תה ומדברים. באחד הימים פרצה מריבה בין השניים בגלל עגל שמצא בדרכו. רק אליו הנגר היה יכול לעזור להם להשלים. הוא בנה גשר במקום חומה, וכן החזיר את החברות למקוםה.

דגשים

- < חברות יכולות להפוך לריב בغالל שנות.
- < גם במצבם משבר אפשר תמיד למצוא דרך להחזיר את החברות.
- < ובכוחו של המגשר לבנות גשר בין הניצים. בכוחו לבנות גשר במקום חומה.

מהלך הפעולות

- < נשיב את הילדים במעגל ונפרום בד כחול ("ים") במרכז. נניח שהיינו רצים להניע מצד אחד לצד השני כשים מפheid ביןיהם.
- < נשוחת: מה היינו יכולים לעשות כדי להגיע לחברינו הצד الآخر?
- < מה היינו יכולים לעשות יחד עם חברינו אחריו שהיינו מגעים אליהם?
- < נקרא בקהל את הסיפור.
- < נקרא את הסיפור על-פי התפקידים: נבחר עם הילדים מי הם הדמויות, נחלק תפקידים ונקרא שוב את הסיפור. בזמן הקראיה אפשר לנוכח ילדים ידדים להמחיז את הקטעים שכוראים.
- < נציג ילדים לבנות גשר (או חומה...) ניתן להם מקלות ארטיקים, קוביית, לגנו, אטבים, מנקי מקרות.
- < נחלק את הילדים לקבוצות, נציג להם תלבושות ואביזרים להמחיז הסיפור ולהכנתו לקראת הפעם.

בָּקָר טֹוב גָּדְלֵיָהוּ / שלומית כהן אסיף

בָּקָר טֹוב גָּדְלֵיָהוּ
שלומית כהן אסיף
יוסי אבולעפיה
1. התלמידים יתרגלו את יכולת הבהעה בעל-פה.
2. התלמידים יוחיבו את אוצר המילים בתחום הצרכנות.
3. התלמידים ימצאו פתרונות לביעות בתחום הצרכנות.
כ-40 דקוט
ציד ו Abedirim
אריזות ריקות של מוצרים צריכה.

פעילות להרחבה ולהעשרה

שיר עם הילדים את שירו של ר' נחמן מברסלב – 'כל העולם כולו גשר צר מאד'. אפשר לשיר עם הזמר דודו פישר. [ל קישור](#).

תקציר

סיפור מחורז, על חנות קטנה ועל מר גדליהו החנון שידוע לחלו...

אדון גדליהו נפגש בחלומו עם דמויות צבעוניות, הנותנות לו עצות רבות וטבות ומלמדות כל אחת לקח חשוב.

דגשים

1. צרכנות נבונה - "אל תמכור לי מה שלא נחוץ" אומרים בעלי החיים לאדם.
2. חלומות - גדליה פוגש בחלומו את בעלי החיים אשר מייצים לו ומלמדים אותו.

מהלך הפעילות

צרכנות נבונה: נעודד את הילדים לדzon בסוגיות הצרכנות המושכלת ונקשר אותה לסייעו.

נשאל: האם אתם קונים תמיד רק דברים שאתם צריכים? האם לפעמים אתם מתפתלים לקנות משהו שלא באמת נדרש?
בעקבות השיפור נשוחח עם הילדים על הרגמי צרכנות, על ההבדל בין דבר צורך לדברים שאינם צריכים.
נקים מרכול בפינת הכתיבה, כדי לדמות תהליך רכישה.

הילדים ימימנו ויסדרו את המוצרים שהביאו מהבית (אריזות ריקות של מוצרים לציננה) לפי נושאים, יוספכו שילוט אוירום מתאים.
כל אחד יוכל רשם קניות הכללות חמישה מוצרים. הילדים יתאנדו לאربع קבוצות וירכשו יחדיו עשרה פריטים, לאחר
שהחליטו החלטה משותפת ומושכלת אילו מוצרים יקנו ועל מה יוציאו.

לסיקום הפעולות, כל קבוצה תציג את מרכולתה ואת השיקולים לבחירה ולקניה של המוצרים. נדוז עם הילדים על חווית
הקנייה המתוכננת. האם היה קשה להתאפק ולקנות רק מה שכלול ברשימה? מהם היתרונות שבקנייה המתוכננת?
פעילות תנועה ומודיקה: נשמע את השיר ' יצא ל' השוקה' ונערכ פעלויות בקהל ובתנועה בעקבות החיות שנרכשות בשוק,
הילדים יאזורו תחילת לשיר, בכל פעם שיזכירו בשיר בעל חיים ינועו הילדים וישמעו קול. קישור לשיר ' יצא ל' השוקה' באדיבות
'הופ' שירי ילדים ישראליות.

קָרְמָר הַחֲתּוֹל יִשְׁן כֹּל הַזָּמֵן

		שם הספר
		מאיר שלון
		יוסי אבולעפיה
	<ol style="list-style-type: none"> התלמידים יתרגלו את יכולת ההבעה בעל-פה. התלמידים ירחבו את אוצר המילים בתחום השינה והחלומות. התלמידים יטאו רגשות ופחדים הנוגעים לשינה וחלימה.	מטרות
	כ-40 דקוט	משך הפעולות
	דפים חלקיים, תלבושות.	ציוד ואביירים

לאחר הפעולות נשוחח עם הילדים ונשאל: לו היו מctrופים היום להוריכם לckenיות, מה סביר להניח שהיה בסל הקניות שלכם?

תקציר

"קָרְמָר הַחֲתּוֹל יִשְׁן כֹּל הַזָּמֵן", קָרְמָר הַחֲתּוֹל הוּא חֲתּוֹל יִשְׁנָן". שום דבר לא מפריע לו. הוא ישן מול המאוחר בקץ, על התנור בחווית, בין דפי העיתון ועל קלידי הפסנתר (גם כשבטהובן חתול משוכם נתן בו מבט חמוץ). קָרְמָר מבין שעליו להצדיק את תאות השינה שלו, ומסביר כי כלל אין ישן. הוא חולם בעניינים עצומות כמו בני משפחת החתולים. הוא מתאר מה עשה עם כל אחד מהם – בחלום, ואז הוא שב ונרדם.

המשפחה האנושית, חסרת הזיהוי המڌיק שואלה – איזה מין חתול אתה? אך משפטתו של קרמר מופיעה בפרק ו. ב. זהה משפחת החתולים המפוארת: נמר, אריה, טיגריס, צ'יטה, פומה, פנתר. קרמר מספר מה הוא עשה עם כל אחד מבני משפטתו. כך, בניגוד מוחלט לשינה הבלתי ננמרת של קרמר, מופיעים כל הדברים שעשו בחלומות הלילה עם בני משפטתו – שאגות, ציד, הסתערויות, זינוקים, מארבים. מכל אלה גוברת עיפותו של קרמר והוא שב להניח ואשו על הנכד, וממשיך לישון כל הזמן. (על-פי אתר דף זח).

דגשיהם

משפחת החתולים, דמיות ופעולותיהם, חלומות בלילה.

ערכים ורעיונות

א. חייו של החתול שונים מחיהם של שאר בני משפחתו החתוליים.

ב. חלומותם הם לעיתים 'מציאותיים' יותר ממה שקרה בחי הימים-יום.

מהלך הפעילותיות

1. נסה לחקות את החתול. אין הוא ישן, אין מנוחות רגלו, על מה הוא מניח את הראש. נשמע מוזיקה שקטה וננסה 'ליישן' בדומה לחתול.
2. ניתן לילדיים למספר את הסיפור במילים שלהם. הילדים יתחפשו בהתאם לסיפור ויציגו בפניו שאר חברותיהם. תבחר איזה חלק של הספר הם רוצים להמחיז. הילדים יתחפשו בהתאם לסיפור ויציגו בפניו שאר חברותיהם.
3. נזמין את הילדים לציר חתול. אפשר להזכיר את הסרטון המלמד איך לציר חתול באמצעות הספרה 8.

המעיל המפלא של יוסף / סימס טבק

המעיל המפלא של יוסף

שם הספר

סימס טבק
שם המחברת והמאיירת

תתקציר

ליוסף היה מעיל חרוף חם. ככל שעובר הזמן התיישן המעיל והפך לשוחק ובלוי. יוסף לא התיאש, קיצר את המעיל... ומכאן וק מתחילה גלגולו של המעיל הישן. יוסף שלא יותר על שום אפשרות, ניצל עד תום את בד המעיל ויצנן את הצורך להשתמש במשabeiים הקיימים בתבוננה ובחסכנותה. הסיפור מלא הפתעות בזכות השינוי וחווש ההומו של הספר והמאייר.

מטרות

1. התלמידים יתכונו את מראה היצירה שיוכין.
2. התלמידים ינקטו צעד פעיל למיחוזר.
3. התלמידים יצרו חיבורים חדשים ולא שגרתיים בין חומריהם.
4. התלמידים ישתמשו במנוען מכשירים לגזירה ולחיתון.

משך הפעולות

- כ-40 דקות
- חומרiy מיחוזר כמפורט בהמשך במהלך הפעולות.

ציוויליזרים

ונשאים מרכזיים:

1. כבוד למשאבים הקיימים - מצוות 'כל תשחית' המופיעת בתורה בדברים, פרק כ', פסוק י"ט, העוסקת בכךן לנצל את הקיים בתבונה ובאיסור השחתת עץ מאכל ועוד. הסיפור שלנו משקף מציאות דלת משאבים ובצורך לנצל את המשאבים עד תום. ביעדר השפעתו שבו אנו חיים היום מתחזקת מנגנת ניצול המשאבים על מנת לחסוך ולעוצם את הפגיעה בסביבה.
  2. ישן מול חדש - סוגיות בתחום הקיימה והטכנולוגיה בימינו, יתרונות וחסרונות (הפגיעה בסביבה).
  3. מהי בזבזנות? מה ניתן לעשות כדי להימנע מבזבוז? הילדים יתנו דוגמאות לבזבוז המשאבים.
- המושג מיחזור: מה פירושו, מהי חשיבותו ומה אנו נהנים למיחזור? מיחזור הוא תהליך שבו מפרקם פסולת ומחזירים אותה למצב של חומר גלם, אשר ישמש לייצור מוצרים חדשים. המיחזור מאפשר חיסכון ומצמצם את כמות הפסולת והזיהום (מתוך ויקפדייה). ניתן להציג לילדים את סמל המיחזור הבין-לאומי המופיע על בקבוקים (רצוי להיכנס מריאון שבסמל עדין לא מופיע על כל האrizות למיחזור).

מהלך הפעולות

ניתן לבצע את אחת או שתים מבין היצירות או לחלק את העבודה לתחנות, על-פי בחירה. מומלץ להתנסות באופן אישי בהכנות היצירות הנבחרות. לפניכם כמה הצעות ליצירה ממוחזרת:

פרפר מגיל נייר טואלט / מעמדים מניר טואלט לנילי כתיבה

חומרים נדרשים: גילי נייר טואלט משומשים, ניירות צבעוניים, מדבקות עיניים, מנקי מקרחות צבעוניים, מספריים, דבק, שמייניות בריסטול/شمיניות קרטון ביצוע.

אופן הכנה

1. הכנת הכנפיים: אפשר להכין שבلونה של כנפיים או לחת לילדים לציר כנפיים באופן חופשי, לגזר, לצבע ולקשטן.
  2. ציפוי וקישוט גיליל הנייר: בהתאם לכנפיים או ביצירה חופשית, יש לצפות את גיליל הנייר ולהדביק עיניים.
  3. הדבקת מחושים מנקי מקרחות. ניתן להדבק באמצעות דבק חם או לננק שני חורים בקצתה הגיליל, להכניס את מנקי המקרחות דרך החורים וללפוף סביב החור.
  4. הדבקה לבסיס/מעמד – כל ילד יוכל שמייניות בריסטול לבסיס. הילדים יקשטו את הבסיס וידבקו את גיליל הנייר לבסיס באמצעות דבק פלסטי או סרט הדבקה (סלוליפט).
- חשוב: יש להדבק את הכנפיים לגיליל הנייר בחלקו העליון, ולא מתחתלו לו התחתון, כדי שלא יפריע להעמדת הגיליל.

מרצדות (מוניילים) מתקליטורים (דיסקים) ישנים או מתחתיות לכוסות

חומרים נדרשים:

תקליטורים (דיסקים), טפטים צבעוניים, ניירות צבעוניים עם דוגמאות, מדבקות, טושים לא מחיקים, זכוכית, עיניים, חוטים צבעוניים או שקופים, פעmons.

עלילותות הרשל"ה / עטרא אופק וריה בן נו

שם הספר	'עלילותות הרשל'ה'
שם המחברות	עטרא אופק וריה בן נו
שם המאיירת	שירלי ייסמן
מטרות	1. התלמידים ישפרו את יכולת הבהעה בעל-פה. 2. התלמידים ישתמשו בשיח בדעת על דיאלוג / דו-שיח. 3. התלמידים ישפרו בדיחות לחבריהם. 4. התלמידים ימצאו חידות ובדיחות. 5. התלמידים ישכלו יכולות מוטוריות כמו גיראה, חיתוך והדבקה.
משך הפעולות	כ-40 דקות
ציוד ואביזרים	בריסטיולים (10X10), מקלות ארטיק, צבעים ספרי בדיחות.

תקציר

הרשל"ה הוא הבחן הנודע, שהצליח לשזרן הוודאות לפקחות ולש niונטו, ולייעטים גם הוודאות לחסוך הבושא שלו. סיפורי הרשל"ה מלוחים את עולם ההומו היהודי כבר שנים ארוכות. דמותו הספרותית מבוססת על דמות אמיתית. הרשל"ה, שעיל-פי דמותנו חוברו לסיפורים, חי לפני למעלה ממאהים וחמשים שנה באוקראינה, בחצרו של הרב ממזיבוץ', שהיה נכדו של הבעל שם טוב. הרשל"ה נודע כאדם ערומי, פיקח, שופע חוכמת חיים, שידע בספר בדיחות בצורה מיוחדת והוא מעולל תעלולים שניים משאירים את הסובבים אותו פעוריו פה.

זה אוסף הסיפורים שלפנינו מאפשר לחוש את אווירת העירה היהודית, החיים בה, הדמיות, היחיד והחברה. הסיפורים מלאי הומור שנון.

ונשאים מרכזים: הומור, מעשיות עמימות, חוכמתו של הבדיקה בסביבתו הקרובה.

ערכים ורעיונות

א. הרשל"ה הבודח הצליח להסתדר גם במצבים מביצים הוודת לחוכמתו, לשניינתו ולחוש ההומור שלו.

ב. עלילות הרשל"ה מבוססות על דמות אמיתית.

ג. הומור וצחוק נבעים לעיתים מכאב וממצקה.

מהלך הפעולות

נתמקד בספר אחד ונמחץ אותו בתיאטרון דמיות. נחלק את הילדים לקבוצות ונעבד על-פי ההנחיות האלה: יוצרים דמיות

- מצירים כל דמות מהסיפור על גבי בריסטול קטן (10X10). גוזרים את הדמות מסביב. מדביקים את הדמות לראשו של מקל ארטיק וכך שניתן יהיה להחזיק את המקל בקצחו התחתון.

כל ילד יחזק דמות אחת. מציגים את הסיפור הנבחר בפני כל הקבוצה.

הנה דוגמה לדמיות בעלי חיים על מקל ארטיק:

בנוסף, אפשר להמחיז / ליצור סיטואציה מתוך אחד הסיפורים באמצעות דמיות ואביזרים אחרים. את הדמיות אפשר לצייר אך גם אפשר לצלם מהספר, לנזר ולהדביק.

הנה דוגמה

עולם הבדיקות - ניצור הדמיות להיכנס למצו רוח שטוח ו לספר בדיחות. הנה כמה אפשרויות:

ילדיים יביאו ספרי בדיחות ויקראו מהם בפני הקבוצה. <

ילדיים יספרו בדיחות בפני כל הקבוצה (אפשר להציג את הבדיקות תוך שימוש בתלבושים ובאביזרים).

- ילדיים יכתבו בדיחות שהם מכירים וכן ייחד את 'קופסת הבדיקות שלנו'. הקופסה תתמלא בדיחות ונוכל להמשיך ווללא אותה עד שנמצא לחופשת הקיץ.
- ונכל להביא לפני הילדים בדיחות כתובות והם יקראו ו'צבעו' איזו בדיחה היא מצחיקה ביותר בעינייהם. הנה בדיחות לדוגמה: (כל הבדיקות לקוחות מאטר מעריב לילדים) לקישור.

דוגמאות לפעילויות לטיפוח ערכיים ומיניות בנויית-הספר

לפעמים אני דומה, לפעמים אני שונה

מטרות הפעילויות

1. העמקת ההיכרות בין הלומדים בהתייחס לשונה בינם ולדומה להם.
2. שיח והתרנסות בחיבור לערכי 'פתח הל"ב': כבוד, אחידות ושותפות, שיתוף והשתתפות.

מהלך הפעילויות

1. משחקים 'ים-יבשה' – המשתתפים יעדכו במעגל ויקבעו שטח שהוא מוגדר 'ים' ושטח שיוגדר 'יבשה' (ניתן ליטמן את השטחים באמצעות חבל או גיר).
2. המנחה יצין מאפיינים שונים, כמו:
מי שנולד בכור יקפוץ ל'ים/יבשה'
בעלי עיניים נחלות יקפצו ל'ים/יבשה'
מי שמנגד בעל חיים...
מי שאוהב ללמידה מתמטיקה...
מי שלא נולד/ה בארץ.../ אחד מהוריו לא נולד בארץ...
משתתפים שיעונים על המאפיינים שציין המנחה יקפיצו ל'ים' או ל'יבשה' בהתאם להנחה.
3. מדי פעם במהלך המשחק יפנה המנחה לאחת הקבוצות (קבוצת 'ים' או 'יבשה') וישאל את חברי הקבוצה על השונה והדומה ביניהם או על השונה בין חברי הקבוצה השנייה, או על הדמיון להם.

לדוגמה:

כלכם נכנסתם ל'ים/יבשה' מכיוון שוכلونם בכורים. ומה אתם שונים?
אתם נמצאים ב'יבשה' מכיוון שוכلونם מגזרים חיות מחרמד. ומה אתם דומים לקבוצה שביהם?

* אחרי המשחק במליהה ניתן להתחלק לקבוצות ולאפשר לכל קבוצה לשחק 'ים-יבשה' בהנחיית אחד המשתתפים.

שאלות לשיח בעקבות הפעולות:

1. מה למדתם על עצמכם? (במה אתם שונים מאחרים ובמה אתם דומים להם?)
2. אילו דברים חדשים גיליתם על חבריכם?
3. מתי אתם מרגישים שונים מאחרים? מודיע? (אפשר להתייחס למצבים במהלך פעילות לימודית או חברתית שבבם הילדים מרגישים שונים מאחרים) האם זו הרגשה נעימה? מודיע?
אין תוכלן להרגיש נעים במצבים כאלה?
4. מודיע חשוב שנקבץ את חברינו גם אם הם שונים מאייתנו?

מסרים מרכזיים לדין:

1. חשוב לכבד את השונות (במראה, בתכונות, בהתנהגות, בהעדפות אישיות, במנגנים, במשפחה).
2. במצבים מסוימים היחיד מרגיש דומה לחבריו לקבוצה ובמקומות אחרים הוא מרגיש שונה מהם.

קצרים

רמזור בפועל התנהגות מכבדת והתנהגות פוגעת

המשתתפים ישבו במעגל. המנחה יתן שני משתתפים היושבים זה לצד זה במעגל שני בלונים בצבעים אדום וירוק. הבלונים יערכו בין יושבי המعالג בכיוונים הפוכים. משתתף שקיבל בלון אדום, יצין התנהגות שעוללה לפגוע בחבר ושכדי להימנע ממנה, ומשתתף שקיבל בלון י록, יצין התנהגות מכבדת שגורמת לחבר הרגשה טובה. הסבב מסתיים כאשר המשתתף הראשון שקיבל בלון אדום יקבל בלון י록.

שאלות להתייחסות בשיחה משותפת

1. מה נעים ומכבד אותו ב'יצנים'?
2. מהן דרכי ההתנהגות שנרצה לראות ב'יצנים'?
3. מה נעדיף שלא יקרה בין חברי הקבוצה שלנו?

משפחה מטילת

המשתתפים יספרו על חוות חיובית הזוכה להם ממוקם שבו ביקרו עם בן משפחה. ניתן להתייחס לשאלות ולנקודות אלו:

- ◀ מהו שם המקום שבו ביקרתם עם המשפחה שלכם? סקרו עם מי ביקרתם בו?
  - ◀ מהי חוות הזוכה לכם ממוקם זה?
  - ◀ ממה נהניתם במיוחד?
1. המשתתפים יצירו את חוותה שעליה סיפר.
  2. ויצרו יחד אלבום תמונות של חוותות מיוחדות עם בני המשפחה.
  3. האלבום יוצג בתערוכה בכתה ובבית-הספר.

מסר בעקבות שיר

גברת עם סלים

א. האזינו לשיר 'גברת עם סלים', מילים: חיה שנגב, לחן: יוני רכטר.
(ניתן לצפות בסרטון [גברת עם סלים](#)).

ב. שוחחו:

1. מה דעתכם על התנהוגותה של הגברת עם הסלים? מדוע?
2. מה הייתם אומרים לה?
3. אין אפשר היה להפוך את הנסעה המשותפת לנעימה יותר? מי אחראי לכך?
4. סקרו על מקרה שבו הצלחתם לחת מענה לצורך שלכם ועדין להתחשב באחרים.

אליעזר והגזר

א. האזינו לשיר 'אליעזר והגזר', מילים: ליאן קיפניס, לחן: משה רבינא.
(ניתן לצפות בסרטון [אליעזר והגזר](#)).

ב. שוחחו:

1. מי השתתף במשימת הוצאה הגזר? האם הוא בא ביוזמתו או שקראו לו?
2. מה אפשר ללמוד מהשיר על שיטות פעולה, על עבודות צוות?
3. סקרו על מקרה שבו סייעתם למישהו אחר ביוזמתם. איך הרגשתם?
4. אין הרגישו האחרים בסביבתכם כשותפותם להם? מדוע?
5. מה גורם לנו לסייע לאחרים? (תחושת אכפתנות, אחריות, מעורבות)

'ניצנים' של תנועה ומשחק **בגן הילדים**

לפניכם מגוון פעילויות ורעיונות לשילוב תנועה ופעריות גופנית בסדר היום של הצהرون, החל ממשחקי תנועה מגוונים שנעuden להתקשרות חברתיות ולגיבוש, דרך רעיונות ליצירת מסלולים בעלי אופי תנועתי ועד לארון סביבה מעודדת תנועה. לשילוב הפעולות הגוףנית, והתנוועה תוך כדי משחק בסדר היום של הצהרון תרומה ובה להתפתחות ילדים בנילן וליצירת אקלים צהרון חיובי המקדם קשרים חברתיים ומוטיב אורה חיים בריא.

מטרות מרכזיות לשילוב פעילות גופנית ותנוועה בצהרון

- > הפגנה
- > פורקן מתח ורשי
- > טיפוח ויצירת קשרים חברתיים חיוביים
- > גיבוש קבוצת הצהרון
- > פיתוח יצירתיות
- > טיפוח תנוועות בסיסיות ושכלול היכולות התנוועתיות של הילדים
- > רכישת הרגלי תקשורת והתנהגות הוגנת
- > ביסוס תחושת הביטחון וההערכה עצמית

עקרונות להפעלת פעילות תנועתית במסגרת הצהרון

בבואנו לשלב תנוועה בסדר היום של הצהרון חשוב שנקפיד על העקרונות הבאים:

1. שמירת ההגינות ועל כללי הפעולות לשם האצלהה ולהפקת הנאה ולמידה מיטבית ממנה.
2. ניהול משחקי תנוועה על בסיס יומי-יומי ליצירת הרגלים ואקלים צהרון מיטבי.
3. יצירת מרחב מתאים ובטוח לפעילויות בתנוועה והאפשרה ל虧וקה של אנרגיה ותנוועה זורמת.
4. הדגשת ה联系方式 החברתיים במהלך הפעילויות, כמו שיתוף פעולה, התחשבות בזולת ועזרה הדדית.
5. ליווי במשוב ובשיח של המתלהין המשחקי שחוות הילדים.

משמעות תנועה מקרבות חברתיות ומפרגנות במהלך המעברים

במהלך צוורי היום מתרכחים מעברים רבים של ילדים ממוקם למקום אחר. על מנת להפוך מעברים אלו לנעים וזרמים, מומלץ לשלב בהם משחק ותנועה שלצדיהם עורך מוסף המתאים לתפיסה חיינית רחבה, כמו:

- ▶ רעיונות שמת憂רים בקרוב הילדים.
  - ▶ הילדים מעורבים בפעולות התנועתית.
  - ▶ במהלך התנועה והמשחק נוצרת התקabbrות חברתיות בין הילדים.
  - ▶ במהלך המעברים התנועתיים נערכ שיח ותוכנן משותף של הילדים.
  - ▶ לפעילויות עורך של הפגנה והנאה, ולפיכך הילדים שמחים לקרהתה ולומדים לשכללה מדי יום.
- עודדו משחק בתנועה מדי יום חדש וחלוקת הזמן בחזרה.**

עקרונות ודגשין

- ▶ מומלץ לעורך רישום מסודר של הילדים הממצאים והאחראים על המשימה הימית.
  - ▶ לאפשר לילדים לבחור את דרך ההתקדמות בעצמם.
  - ▶ חשוב להכיר את הילדים ולזהות מי מהם מעדיפים ליצור מגע פיזי עם האخر וממי שלא, בהתאם לכך לאפשר מגון לבחירת הילדים וכובד את העדפתם.
- משמעות תנועה, מגע ופרגנו – בעת מעברים ממוקם למקום או מפעילות לפעילויות**

יציאה וחזרה מהחצר החזרון

'צמד מנהי התנועה' – זוג ילדים העומדים ביציאה / חזרה מהחצר ויוצרים תנועה, מגע או מחאות גוף עם החברים העוברים על פניהם, למשל:

- ▶ יצירת גשר מחיבור ידיים של צמד מנהי הגן, שתחתיו עונרים החברים
- ▶ מתן מחיאת כף מאחורי הבן לכלILD שעובר
- ▶ מסירות כדור וקבלתו בחזרה.
- ▶ הפגנת שני איברי גוף זחים (גב לבב, מרפק למפרק, כף רגל לנכף רגל, זרוע לזרוע...).
- ▶ הפגנת שני איברי גוף שונים (מרפק לנכף יד, אמה לירך, ראש לנכף...).

שיטיפת ידיים

הזמןה מפרגנת לנשת לשטוף ידיים יחד לפני ארוחת הצהרים:
הזמןה כל פעםילד אחר שמביע רצון לבחרו כיצד להתקדם במרחב, להזמין שלושה חברים להתקדם אליו באותו אופן כדי לשטוף ידיים ולהזור ולהתיישב יחד סביב השולחן.
ניתן להציג לילדים המזמינים שיעסיפו בהמשך משפט מפרגן לכל אחד משלושת החברים שהוא מזמין.

מעבר למוחבי המשחק בין

"פעם אני מזמין ופעם אני מוזמן" - בטור חישוק במרכזו הגן יונחו פריטים או סמלים מייצגים, למשל פרח, לב, מחשבה, כדור ... כל ילד בתווך יבחר את מה ולמי להעניק לאחד מחבריו ובאיזה אופן או תנועה, ושניהם ישיבו את החפש אל תוך החישוק ויונשו למרחב המשחקים, כל אחד למרחב שיבחר.

מעבר למקדי הייצירה

מעבר תוך כדי התקדמות בזוגות מקום המפגש / ארוחת הצהרים למקדי המשחק והיצירה שבחרו

- < קופיצה על רגל אחת בתוספת הפקת צליל.
- < הליכה אחורה בזיהירות בתוספת השמעת קול של בעל חיים.
- < בזוג, האחד עצם עיניים (לא כייסוי) והשני מוביל אותו בהנחיות מילוליות ובמגע עדין.
- < נב לבב, נטה לכתף וכדומה...

שלבים ליישום

- < במחילה יש להציג לילדים משימה 'סגורה' רעיון של איש הצוות
- < בשלב הבא לאפשר לילדים את בחירת הפעולות / המשימה וארגון מתן היציע של הצוות.
- < בשלב מתקדם לאפשר לילדים להעלות ולבצע הצעות למשימות ייחודיות משליהם.

כיצד לעשות זאת

- < ליצור רשימה מסודרת עד לאחרון הילדים המתעדת מי ביצע תפקיד ומהו.
- < המפקיד יבצע רק מתן בחירה ובקבב האישוי של הילדים.
- < כל ילד יבחר את בן הזוג שnoch ונעים לו לפעול ולתכנן אותו.

משחקים תנועתיים קבוצתיים

משחק תנועתי במליאה

משחק תנועתי במליאה מאפשר ליצור מצד אחד הפגנה בדרישות הקשב והריכוז, פורקן ותנחתא הדורשים להם בשעות הצהרים, ומצד אחר ניתן לחתם באמצעותו ביטוי נושא המועלה במליאה כמו: עונה, חג, חברות, משפחה, מגז אוווי ועוד.

כל המשחקים המוצגים בחלק זהה נבחרו והוועתקו כלשונם מתחום החוגרת לא נפסיק לשחק בנן הילדים' (2016). משרד החינוך, ירושלים.

משחק 1: גשר מצהוב

מטרות המשחק: פעילות בריקוד ובתנועה בהתאם להנחיות.

מטרות לימודיות: הקשבה להוראות במהלך תנועה, שיתוף פעולה, קואורדינציה.

תנאים ואביזרים נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר).

מהלך פעילות

- ◀ שני ילדים ייצרים גשר על-ידי פשיטת ידיים לפנים באלאנסון כלפי מעלה כשיידיהם חוברות זו לזו.
- ◀ שאר הילדים עומדים בטור מולם ומתחילהם לשיר "בנו גשר, בנו גשר, בנו גשר מצהוב", כולם עוברים, כולם עוברים ואחרון נשאר".
- ◀ בזמן השירה עובר טור הילדים מתחת לגשר. כשאומרים את המילים "ואחרון נשאר", שני הילדים שייצרו את הגשר מורידים אותו. הילד שננטפס מתחת לגשר הופך להיות חלק מהגשר, יחד עם חבר.

משחק 2: התקבצות לקבוצות

מטרות המשחק: התארגנות בזריזות – מתאים לתחילה פעילות וחימום האוורה.

מטרות לימודיות: שיתוף פעולה, עבודה צוות.

תנאים ואביזרים נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר).

מהלך הפעולות

הילדים נעים במורחב התנועתי בצורה חופשית (הליכה, ריצה, דילוג, דירה וכו'). המוביילה מכונזה על מספר. על כל הילדים להתקבץ בקבוצות בהתאם למספר שהונצח על ידי המוביילה.

פעולות אפשריות

1. כשהmobilia מכונזה על המספר 2 – על הילדים למצוא בזוג, לעומת פנים אל פנים ולמת ידיים לבן הזוג. אפשר גם לעמוד נג אל גב ולנסות לזרת ולקום יחד מבלי לנתק את אחיזתידיים של בן הזוג.
2. כשהmobilia מכונזה על המספר 3 – יצרו הילדים קבוצות בנות שלושה משתתפים ועליהם להסתדר בטoor, כאשר השני אוחז במותני הראשוני והשלישי במותני השני. לחולופין, ניתן להניח ידיים על כתפי החבר מלפנים ולטוע כרכבת. עליהם לנען יחדיו מבלתי לעזוב איש את רעהו.
3. כשהmobilia מכונזה על המספר 4 ומעלה, יצחו ארבעה ילדים מעגל כשפניהם למרכז. הילדים ימכוו יחדיו עם כיוון השעון, ולאחר כך ננד השעון (לצד אחד ולאחר כך לצד השני).

הנחיות למוביילה

1. כדי להקל על הילדים להתקבץ רצוי להזכיר בתחילת המשחק על 2 או על 3 מספרים שיש בינם זיקה והם יכולים להתחבר ולהתפרק' בצורה פשוטה כמו: 2, 4, 6, 8 או 3, 6, 9.
2. יש להנחות את הילדים ליזום פעילויות בתחום הקבוצה.

משחק 3: מרביה ורגליים

מטרות המשחק: התקדמות בקבוצות תוך כדי ישיבה.

מטרות לימודיות: שיתוף פעולה, קואורדינציה.

תנאים ואביזרים נלווים: חדר נקי ממפגעים.

מהלך הפעולות

- הילדים מחולקים לקבוצות בנות 4-5 משתתפים.
- כל קבוצה ישכבה בטoor בפיישוק ורגליים.
- כל ילד אוחז במותני הילץ שישוב לפניו.
- על יידי הקבוצה להתקדם יחד על היישוב ברגליים פשכות עבר מטרה מסומנת מבלי שהטור 'יתפרק' במהלך המשימה.

משחק 4: הקבוצה הזריזה

מטרות המשחק: החלפת מקומות מהירה מוביל להתנגש בחברים.

מטרות למידות: זריזות, מהירות, שיטוף פעולה.

תנאים ו Abedirim נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר).

מהלך הפעולות

- ◀ לארון את הילדים לשתי קבוצות שוות בגודל.
- ◀ כל קבוצה עומדת בצד אחד של החדר בשורה ישורה מול הקבוצה האחרת.
- ◀ להוראה "החלף מקומות" שתי הקבוצות מחליפות ביניהן מקום. מטרת כל קבוצה – להסתדר במהירות קבוצה בצד השני של החדר או של החצר.
- ◀ ניתן לבקש מהילדים לנוע באופן שונה בכל פעם – בניתורים בשתי רגליים, בקפיצות צפראדע, בקפיצות על רגל אחת, בהתקדמות על ידיים ועל רגליים, בזחילה ועוד.

הורה על המובילה להציג בפני הילדים שלא להתנגש זה זה.

משחק 5: עמדן לפני

מטרות המשחק: המארנות בזריזות למרחב במטרה להימצא תמיד מול המובילה.

מטרות למידות: סדר והתחממות למרחב התנועתי, מהירות.

תנאים ו Abedirim נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר).

מהלך הפעולות

- ◀ הילדים עומדים לפני המובילה בטוחו וראייתה.
- ◀ המובילה משנה מדי כמה שניות את מיקומה – על הילדים לנוע במהירות ולהישאר תמיד לפניה.
- ◀ המובילה תפנה לילדים 'הנעימים' מטוח וראייתה וمبקש מהם להצעורי לחביריהם.
- ◀ ניתן להוסיף הוראות: "עמדן אחריו", "עמדן בצדדו" – כאשר המובילה מרימה את ידה לצדדים והילדים נדרשים לבצע את ההוראות בזריזות מוביל לגעת בה.

הורה יש לשמר על תנועה מסודרת של הילדים ולא לאפשר להם לדוחף זה את זה.

משחק 6: המנהיג הקטן

מטרות המשחק: תנועה מוסדרת אחר ה'מנהיג'.

מטרות למידות: תנועה למרחב, שיטוף פעולה.

תנאים ואביזרים נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר), מזיקה עליזה וקצתית או כל הנותן קצב לתנועה.

מהלך הפעולות

- ◀ הילדים עומדים בטורים בני ארבעה עד חמישה משתתפים בכל טור (אינם נוגעים זה לזה).
- ◀ הילדים נעים למרחב בטורים, כשהראשון בכל טור הוא ה'מנהיג'.
- ◀ ה'מנהיג' מוביל את טרו בمسלולים שונים, וילדי קבוצתו נעים אחריו בטוטו, תוך שמירה קפדנית על המסלול ועל סדר הטוטו.
- ◀ בהינתן אותן על-ידי המוביל, על ה'מנהיג' לנקת לסופי הטוטו, והשני בטוטו הופך להיות ה'מנהיג' החדש. אפשר שהטוטו יתקדם בהליכה, בריצה, בדילוג, בניתו, בzychילה, ברקיעות ברגליים, בטפיחות על הכתפיים וכו'. שאר הילדים נעים בחיקוי מנהיגם.

הערות

- ◀ ניתן להשתמש במזיקה כאות לתחילה ההתקדמות וכאות לעצירתה.
- ◀ במהלך המשחק נדרשת מהילדים התחשבות באחרים והתאמת תנועתם לקבוצה ולקבוצות האחרות הנעות במקביל אליהם.

משחק 7: ים-יבשה

מטרות המשחק: התמדה והישארות במהלך המשחק עד סוףו.

מטרות למידות: שיפור הניתור, ריכוז והקשבה להויראות, מהירות תנובה.

תנאים ואביזרים נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר), חישוקים או גיר לציר מעגלים על הרצפה.

מהלך הפעולות

- ◀ מניחים חישוקים או מציריים מעגלים על הרצפה כמספר המשתתפים.
- ◀ להכרזת המובילה "ים" – על הילדים ל קופץ לתוך החישוק. עם הכרזתמה "בשה" – עליהם ל קופץ ולעמד מחוץ לחישוק.

הmobilia מנסה לבלבל את המשתתפים בקירות מהירות, ועל המשתתפים לקפוץ למקום הנכון לתוך החישוק או העיגול או החוצה ממנו.

משחק 8: הרמזוֹר

מטרות המשחק: ציות להוואות בלתי מילוליות.

מטרות למידות: מהירות, זמן תגובה, זיהוי יסוד ותגובה בהתאם, בלייה, קשר עין והתחזויות למרוחך.

תנאים ואביזרים נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר), פריטים בצבעים אדום, צהוב, ירוק.

מהלך הפעולות

- הmobilia אוחזת בידיה שלושה פריטים בצבעי הרמזוֹר: אדום, צהוב וירוק.
- הילדים נעים למרוחך על-פי הוואות mobilia בהתאם לאופנים שונים: דחרות, ריצה, דילוגים וכדומה. עם הרמת פריט צבעוני אחד – על-ידי mobilia, על הילדים להגיב בהתאם להנחות הבאות:
  - בהרמת פריט בצבע אדום – יש לבلوم ולהיעזר במקום.
  - בהרמת פריט בצבע צהוב – יש לבצע ריצה קלה במקום.
  - בהרמת פריט ירוק – יש לנוע על-פי הוואות mobilia.

משחק 9: הקטר והקרונוז

מטרות המשחק: היכרות עם חברי הקבוצה, ארגון וסדר.

מטרות למידות: התמצאות למרוחך, זיכרון.

תנאים ואביזרים נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר), סרטי סימון בצבעים שונים, תוף תיבה סינית.

מהלך הפעולות

- הילדים מאורגנים בטורים (ידיו של כל אחד על כתפי החבר שלפניו).
- בכל טור חמישה ילדים.
- כל טור הוא 'רכבת'. העומד בראש ה'רכבת' הוא ה'קטר' ושאר המשחקים בתפקיד 'קרונות'.

ה'קטר' מוביל את הרכבת בהליכה במרוחב. בהינמן האות נעצרת ה'רכבת' לפרק זמן כלשהו, והילד האחרון בטror נתקם מ'הרכבת' ונותר עומד במקומו.

מיד אחר כך ממשיכת ה'רכבת' לנסוע, ובהינמן האות נתקם 'קרון' נוספת.

משיכים בפעולות עד שלל ה'קרונות' וגם ה'קטר' נעמדים.

לסיון של המובילה – מתחילה ה'קטר' לנסוע שוב ואסופה את ה'קרונות' שניתקנו לפני הסדר שנייתקנו ממנה. המשחק מתנהל עד אשר כל הקרונות מצטרפים אל ה'רכבת', והוא שוב נסעת.

משחק 10: הארנבות הצבעוניות

מטרות המשחק: לתפוס את הילד שמחוץ למעגל.

מטרות לימודיות: זריזות, מהירות, ריכוז.

תנאים ו Abedirim נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר).

מהלך הפעולות

הילדים יושבים במעגל ופניהם למרכז.

הובילה בחורת הילד שעומד מחוץ למעגל.

הילד שנבחר הולך סביב המمعال ונוגע בגבם של כל אחד מהיושבים בו, ובכל נגעה קורא בקול "ארנבת לבנה" או "ארנבת אדומה" או ארנבת בכל צבע שנבחר.

הילד, שבעת הנגעה בגבו נשמעה הקריאה "ארנבת שחורה", קם ורודף אחרי הנוגע בגבו, ומשתדל לגעת בוטרם יגעו הילץ הנוגע למקום שהתפנה במעגל ויתישב בו.

אם 'הארנבת השחורה' לא הצליחה לגעת בברוח – היא זו שסובבת סביב המمعال ונוגעת בגבם של הילדים.

אם 'הארנבת השחורה' לא הצליחה לגעת בברוח – הבורח ממשיך בתפקידו ונוגע שוב בגבם של הילדים.

הערה על המובילה לוודא החלפת תפקידים.

משחק תנועתי בקבוצה קטנה

המשחק במסגרת הקבוצה הקטנה מאפשר לילדים לבטא את עצמם ביותר קלות ולהתנסות פעמים רבות יותר. ביחס למסגרת גדרה ולצאות ה策הרן - הוא מאפשר לילדים ה策הרן מזויניות וראייה נוספת הננתנת מידע ובעל הדורך שבה הילד מקבל על עצמו כללים ונוהלים, שומר על חוקים, מתארגן עם גופו, משתחף את חבירו, חולק ציוד או רעיון, מתמודד עם משימה ועוד.

משחק 1: רוקנו את הסל

מטרת הפעילות: לרוקן את הסל מהכדרים שבנו, ولو לשנייה אחת. ומטרת הקבוצה לא לאפשר זאת.

מטרות לימודיות: זריזות, מהירות תגובה ותיאום עין-יד.

תנאים ואביזרים נלווים: חדר נקי ממפגעים. סל ובו כדרים בגודלים ובמרקם שונים.

מהלך הפעולות

- < הסל מלא כדרים.
- < יlez אחד מרוקן את סל הכדרים והוא קם לכל הצדדים.
- < שאר הילדים מזדרזים לאסוף את הכדרים ולהחזירם לסל (האם הסל יתרוקן?).
- < על המובייל להחליף מדי פעם את הילד שמרוקן את הסל.

משחק 2: בלון באוויר

מטרת הפעילות: לשמר את הבלון זמן רב ככל האפשר באוויר.

מטרות לימודיות: שיתוך פועלה, תיאום עין-יד/רגל.

תנאים ואביזרים נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר), בלוניים.

מהלך הפעולות

- < ארגנון לקבוצות בננות ארבעה עד חמישה ילדים בקבוצה.
- < כל קבוצה מקבלת בלון ומטרתה לחובוט בבלון מבלי שייפול לרצפה.
- < ניתן להוסיף בלוניים לכל קבוצה.

משחק 3: כדורגל סיני

מטרת הפעולות: להבקיע שערים ובים ככל האפשר ולהימנע מלספוג שער.

מטרות למידות: ריכוז, תיאום עין-יד ומוניה.

תנאים ואביזרים נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר), כדור גומי או ספוג.

מהלך הפעולות

- ◀ הילדים עומדים במעגל ברגליים מפושקות (כף רגלן של האחיד צמודה לנכף רגלן של שכנו במעגל), ה'שער' הוא הרווח בין הרגליים של כל משתתף.
- ◀ המוביילה תניח כדור במרכז המעגל על הילדים לגלגל את הכדור באמצעות כף היד או באגרוף, כדי להבקיע שערים ובים ככל האפשר בין רגלי ילדיים אחרים.
- ◀ על כל ילד להגן על 'שערו', ולנסות למנוע מהכדור מלבור דרכו.

משחק 4: חרצנים (גוגואים) למטרה

מטרת הפעולות: קליטת חרצנים – גוגואים למטרה.

מטרות למידות: תיאום עין-יד, דיקון, זיהוי מספרים ומוניה.

תנאים ואביזרים נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר), חרצנים, קופסת קרטון, כלי כתיבה.

מהלך הפעולות

- ◀ מכינים קופסת קרטון ובה חורים בגודלים שונים, רושמים ליד כל חור מספרים.
- ◀ על הילדים לקלוע באמצעות החרצנים לחור שבו בחרו.
- ◀ כל קליעה מצאה את הילד בנקודות (בהתאם למספרים הרשומים ליד החורים).

משחק 5: תופסת זנבות

מטרת הפעולות: לצבור מספר רב של סרטיים ('זנבות').

מטרות למידות: זריזות, מהירות ותנוועה במרחב.

תנאים ואביזרים נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים – (חצר) יש להגדיר את גודל המגרש מראש, סրטימן כמספר המשתתפים.

מהלך הפעולות

- < כל ילד 'תולה' סרט על מכנסיו (מאחור).
- < בזמן סימן מוסכם – מנשה כל ילד להוריד כמה שיטות ('זנבות') (סרטים) מחבוריו במשך פרק זמן מוגדר.
- < ילד שנלקח ממנו 'זנבו' ממשיך לצוד את 'זנבות' של חבריו (אין לרוץ עם 'זנב' ביד כשאין 'זנב' תלוי על המכנסיים).
- < המשחק מסתיים כאשר אין יותר 'זנבות' תלויים מאחור או כשتم פרק הזמן המוגדר.

הערה

- < אין להגן על 'זנבו'.

משחק 6: שומר על הבית

מטרת הפעולות: לשומר על הבית ולא לאפשר לפגוע בו.

מטרות למידות: דיקוק, זריזות, מהירות, מסירה ותפיסה, תנוועה במרחב, שיתוף פעולה.

תנאים ואביזרים נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר), כדור ספוג, חישוק וחגורת (קונוס).

מהלך הפעולות

- < הילדים עומדים במעגל גדול.
- < במרכז המעגל חישוק קטן ובתוכו חרוט (קונוס).
- < ילד אחד מנגן על החורת (קונוס) מפגיעת כדור מבלי להיכנס לחישוק.
- < הילדים במעגל מוסרים את הכדור בנסיבות זה לזה תוך ניסיון לפגוע בחורת (קונוס) ולהפיל אותה.
- < ילד שפגע בחורת מחליף את מקומו של השומר.

הערה

- < הפעולות מיועדת לילדים שליטהם במסירה ותפיסה של כדור.

משחקי تنوع מותאמים למרחב החצר

ניהול משחקKi תنوועה בחצר מאפשר לצוות ה策הרן לבחור משחקים המאופיינים בפרויקט של ארגנה רבה יותר ביחס לאלה הנערבים בתחום כיתת ה策הרן, מעצם המרחב שמצועה החצר.

משחק 1: העברות נזרקים מזרלי לדלי

מטרת המשחק: העברות נזרק מזרלי מלא בנדורי לדלי ויק.

מטרות למידות: קואורדינציה עין-יד, מהירות פעולה, זריזות, תנוועה למרחב.

תנאים ואביזרים נלוויים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר), שני צלילים פלסטיים וכדורי טניס, ספוג או פלסטיק.

מהלך המשחק

- < המשתתפים עומדים בטורים ולפניהם לדלי ובו כדורי טניס, ספוג או פלסטיק.
- < בהינתן האות – לוקח הראשון בכל צור נזרק אחד מן הדלי ורץ להניחו בדלת הריק שעומד מולן.
- < לאחר שהניחה את הנזרק הוא חזר בריצה אל התווך, ומגע במשתתפי הבא שחווז על אותה המשימה.

משחק 2: בקבוקים קמים ונופלים

מטרת המשחק: הפללה והרמה זריזה של בקבוקים.

מטרות למידות: דיקוק, יסודות כוח, זריזות.

תנאים ואביזרים נלוויים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר), בקבוקי פלסטיק רבים בגודלים שונים.

מהלך המשחק

- < המובילת תחלק את הילדים לשתי קבוצות למרחב הפעילות.
- < בהינתן סימן מסוים יפללו ילדי קבוצה א' את הבקבוקים תוך שימוש בידיהם בלבד, בעוד שילדיו קבוצה ב' יעמידו אותם בזריזות בחזרה.
- < בעיטה בבקבוק אסורה.

גראף 2

ילדי קבוצה א' ייפלו את הבקבוקים באמצעות איבר שעליו יכrazו המובילה או הילדים, כגון: מרפק, ברכך וכו'... ילדי קבוצה ב' יעמידו אותם חזרה באמצעות איבר שעליו יכrazו המובילה או הילדים, כגון: מרפקים, כפות רגליים וכו'...

משחק 3: הcadור hei קרוב

מטרת המשחק: לגלל את הcadור למקום הקרוב ביותר ל'cador הסימון'.

מטרות לימודיות: תיאום עין-ז'ק, ריכוז ודיקון.

תנאים ואביזרים נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר), כדורי פלסטיק (בגודל כדור טניס) או כדורי גומי קטנים בצבעים שונים, 'cador סימון' בצבע שונה משאר הcadורים.

מהלן הפעולות

מניחים את 'cador הסימון' במרחק שלושה עד עשרה מטרים מהילדים (המරחק בהתאם לכמות של הילדים). לכל ילד שלושה כדורים. כל ילד מגלה בתווך כדור, כך שיתקרב עד כמה שהוא ל'cador הסימון'.

משחק 4: גולות

מטרת הפעולות: סיום מסלול הגולות.

מטרות לימודיות: תיאום עין-ז'ק, ריכוז ודיקון.

תנאים ואביזרים נלווים: מגש חול וגולות בכל משתמש.

מהלן הפעולות

חופרים שלושה בורות קטנים בחול.

כל ילד מנסה בתווך להכנס את הגולות שביבדו לתוך הבור על-ידי הדיפתה בעזרת אנדו.

אם הגולות נכנסה לבור מקבל הילד תור נוספת בניסיון להתקדם לבור הבא.

משחק 5: תופסת מנהרה ועץ

מטרת הפעולות: לנעת בילדים הבורוחים.

מטרות למידות: ריצה, מהירות, שינוי כיוון בתנועה, והמצאות למרחב, שיתוף פעולה, תנועה מתאימה לנירוי חזותי.

תנאים ואביזרים מלאים: מרחב פעילות נקי ממוגעים (חדר או חצר).

מהלך המשחק

- < הילדים מפוזרים למרחב הפעולות.
- < אחד הילדים נבחר להיות התופס.
- < בהינתן אותן - הילדים בורחים מפניהם ועליהם לנסת לנעת באחד מהם.
- < יlez ש'נטפס' בוחר באחת משתי האפשרויות הבאות:
  - < **מנהרה** - עמידת פישוק ידיים לצדדים.
  - < **עץ** - עמידה על רגל אחת, שתי ידיים צמודות מעל הראש.
- < ניתן 'להציל' את הילד בהתאם לאופן עמידתו:
- < **הצלה ממנהרה** - זחילת המצל בין רגליו הנטפס מלפנים לאחורי.
- < **עץ** - הקפת הילד העומד בדילוגים על רגל אחת.
- < על המוביל להחליף את התופס מדי פעם.

הערה – בזמן 'הצלה' התופס אינם רשאים לתופס את המצל ו/או את הנטפס'.

משחק 6: כדור דחיפה

מטרת הפעולות: הנעת כדור ענק בעזרת הידיים והרגליים.

מטרות למידות: בעיטה בכדור, דחיפת כדור, שיתוף פעולה.

תנאים ואביזרים מלאים: מרחב פעילות נקי ממוגעים (חדר או חצר), כדור ענק מנופח.

מהלך הפעולות

- < הילדים עומדים במעגל כשבניהם כלפי מרכזו וידיהם פשוטות לפנים.

- ◀ הילדים דוחפים את הcador בידיהם או בועטים בו ברגליים לעבר העומדים במעגל.
- ▶ יש לשמור שהcador ישאר במעגל.
- ◀ ניתן לעשות זאת בידייה כשהcador נדхи ומאצעת הרגליים.

יום יומיים ספורט שבועיים - תחנות

קביעה של יום אחד או יומיים בשבועם מCSIרים בעזרת תורותים את חצר הגן ל��ראת פעילות בתחנות ספורטיביות. בכל תחנה מוצעת פעילות אחרת שיש בה פיתוח כישוריים תונעתיים מגוונים. תחנות מוצעתות נדרשת הכנה מצוות הצהרון הנוגעת להכנות הילדים ולשמירה על כללי פעילות, כמו: כיבוד התור והסדר של המשתתפים בתחנה, מתן וקבלת עזורה, מעבר מתחנה לתחנה לסימן מוגדר ועוד.

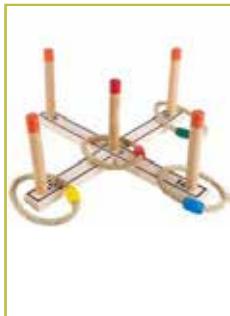

דוגמאות לתחנות

תחנות לימודי ספורט

תחנה של קליעה/ זריקה למטרה

תחנת דחילה - אירור מנהרה

תחנת משחקון קלאס

בעיטה למטרה/ לשער

קפייה בטרמפולינה

הlinכה על ארגד החול, על ספסל הפוך או קורת שיווי משקל

טיפוס על המגלשה מלמטה כלפי מעלה בסיווע חבל משתלשל

מסלולים

הסבר

מסלול תנועה הוא דרך פשוטה וקלת מילוי כדי לאפשר ולעודד תנועה בקרב ילדים צעירים. יתרונו של המסלול הוא הרכבתו ממספר פריטים פשוטים הפזורים בסביבת הצהרון או מכלה שהילדים יוצרים או אוספים בעצמם, כמו צורות איברי גוף, פריטים בשימוש חוזר, תיבות וארציות יציבים המשמשים למשחק בחצר או בפנים אחרות ועוד.

דגשים תנועתיים ופדגוגיים בפעולות במסלולים

- ◀ **שמירה על בטיחות:** ליצור מסלול בטיחותי, לבחור ציר שלא מחליק ואין מחליקים עליו ולנקוט את המשנה לפני הנחת המסלול. ניתן ליצור אותו על שטיח כדי למנוע החלקה.
- ◀ **ביצוע תנועתי וחוב:** יש למקם את הפריטים כך שייתנו יכולת תנועה מגוונת: לכיוונים שונים, כמו קידמה, אחורה, לצדדים, רמות גובה שונות - גבoga – נמוך וגובה ביןיהם, תנועה בכוונים שונים – מפותלים, עוקמים וישראלים ויחסי מרחב שונים כמו רחוק-קרוב, מעל- מתחת, מסביב, לפנים ולאחור.
- ◀ **בחירה ויצירתיות:** לאחר שפעלים במסלול נתון, חשוב לאפשר לילדים לשנות את מיקום החפצים בתחום המסלול כדי להתנסות ברעיונות ובאתגרים חדשים שהם מעלים תוך כדי שימוש בתנועה וההתנסות.

מסלולים בגן

יום א: מסלול ממתاري (מזרזות) איברי גוף שונים, כמו כפות ידיים, כפות רגלים, ישבן, מרפק וברך ומשטיחונים.

יום ב: מסלול מחפצים ממוחזרים: ארנדים, גלילים, תיבות וקרטוניים.

יום ג: מסלול מרהייטים: שלוחנות, כסאות, ספסלים.

יום ד: מסלול המורכב מציר ספורט קל ופשוט: דלניות וטבעות.

יום ה: מסלול עשוי תיבות עצ.

יום ו: מסלול מפירות סרק וענפים שנמצאו בטבע.

מסלולים בחצר הגן

מסלול בחצר הגן ניתן להפעלה בדומה זורקים לבחירת הוצאות ולפי שיקול דעתו:

- < מסלול המאפשר גישה אליו באופן חופשי ולפי בחירת הילדים בשעת החצר.
- < מסלול שבו פעילים יядו הצהרון כל אחד בתורו עם היציאה לחצר, ואחר כך מתפזרים לפעילויות חופשיות.
- < מסלול שבו פעילים יядו הצהרון כל ילד בתורו עם החזרה מהחצר, טרם הכנסה לגן.

** יש לדאוג שה坦נעה במסלול תזרום ולא ייווצרו בו "פקקים" על-ידי הגדרת מספר הצעדים או החזרות שיש לעبور בכל אחד מהמתקנים.

דוגמאות למסלולי חצר

מסלול 1: הליכה על ארבע הקורות המkipות את ארגז החול, ריצה מסביב להיקף החצר, התקדמות על צמיגים מקובעים וכפיצות בשתי רגליים צמודות לאורך המדרסה.

מסלול 2: טיפוס למגשלה, ירידת במגשלה, תליה ונדנוד על המתה, הליכה על ארוגי 'תנובה' וכפיצה בטרםפולינה המרופדת סביבה במשטח רך, דשא או מזרנים או חול רך.

כלי בתייחות לפעילויות בתנועה וזרנים להתקנות

כל ארגון של פעילות ושל סביבה מעודדת תנועה במסגרת הצהרון נדרש הכנה יסודית מראש של אנשי הוצאות עם יядו הצהרון בנושא כלבי בתייחות:

להקנית הרגלים ומשמעות נודעת חשיבות רבה כאשר הילדים נעים למרוחב. לשם כך יש לקבוע מצד אחד ולאוכף בהקפדה כלבי פעילות של מותר אסור בעת המשחק או הפעילויות התנועתי, ומצד אחר ללמד את הילדים להיות ערנים לסכנות ולשמור על בתייחותם ועל בטיחות חבריהם. ככלומר, להנביר מודעות לבתייחות כלי חיים.

זרנים להשתתפות בתייחות

- < להציג על הילדים בעת הפעילויות התנועתי, גם בעת משחק חופשי.
- < להקנות הרגלי פעילות ומשחק, כמו שמירת התו והסדר ושמירת מרחק וכיווני תנועה.
- < להגדר כמה ילדים משתתפים בכל פעילות, מספר החזרות ואיזה ציוד מתאים לשם כך.
- < לקבוע כללי מגע ותנועה עם חברים.
- < לחנן לאחריות אישית ובוצחתית לבתייחות בעת תנועה.
- < למנוט תורנים האחראים על הבתייחות.
- < לקבוע נוהלי סידור ואייסוף הציוד לפעילויות.

פלח פעילות לסיום היום

משחקים לתלמידי בית-הספר

למשחקים חברתיים חשיבות רבה בהתפתחות התקינה של הילדים מבחינה רגשית וחברתית. רצוי לערוך שעת משחק עם קבוצה של עד חמישה תלמידים ותלמידות בהנחיית מנגנון, שיביל שיח רגשי או מפגש חברתי ושיח מכבד המחזק קשרי חברות, וכן משחקים המפתחים חשיבה מסדר גובה.

במידה שמתנגלת מידע חשוב על ילדים במהלך המשחק יש להפנותו לרוץ הבית-ספר ולצאות בית-הספר.

דוגמאות ל'משחקים של פעם' לחיזוק קשרים חברתיים וلتרגול משמעת קבוצתית:

- > תופסת: תופסת רגלה / תופסת צבעים / תופסת גבהים
- > שוטרים וגנבים
- > מחבאים
- > חמישה מקלות
- > דן מלוח
- > גולם במעגל
- > חמיש אבניים
- > קלפים

נסיר וنبيע ברגשות איר עבר היום על הילדים בצהרון בגן הילדים

פעילות אפשריות

- ◀ לאפשר לילדים לבחור איקון שיבטא את הרגשותם בסוף היום ולעודד אותם לבטא במילים את הרגשותם.
- ◀ ניתן לשיר את השיר '**אני תמיד נשאר אני**' בעמוד הבא.
- ◀ ניתן להציג הפעם "אבל אני תמיד נשאר אני" בשירה משותפת או בתנועות מוסכמתות שמצויאים הילדים.
- ◀ אפשר להציג תנועות להמחשת המילים בשיר ולבצע אותן תוך כדי שירה.
- ◀ אפשר לצפות בסרטון מתוך התוכניות:

[הופ! ילדים ישראלית](#)

[פרופ נחמן](#)

'אני תמיד נשאר אני'

מחזק: דתיה בן דור

לפעמים אני עצוב
ולפעמים - שמח.
לפעמים אני זכר
ולפעמים - שוכח.
לפעמים אני שבע
ולפעמים - רעב,
לפעמים אני כועס
ולפעמים - אוהב.

לפעמים אני כינור
ולפעמים - תופים.
לפעמים אני קיצי
ולפעמים - חורפי.
לפעמים אני עצמן
ולפעמים חרוץ,
לפעמים אני מתוק
ולפעמים - חמוץ.
אבל אני...

לפעמים אני חכם
ולפעמים - טיפשי.
לפעמים אני ראשון
ולפעמים שלישי.
לפעמים אני תופס
ולפעמים - תפסו,
לפעמים אני ענק
ולפעמים - פספוס.
אבל אני...

אבל,
אני תמיד נשאר אני,
תמיד נשאר אני
תמיד נשאר
אני!

לפעמים אני גדול
ולפעמים - קטן.
לפעמים אני גיבור
ולפעמים - פחדן.
לפעמים אני ביחד
לפעמים - בלבד,
לפעמים אני באמצע
לפעמים - בצד.
אבל אני...

2. נשחק במנהיג הקטן

מטרות המשחק: תנועה מוסדרת אחר ה'מנהיג'.

מטרות למידות: תנועה מרוחב, שיטות פעולה.

תנאים ואבייזרים נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר), מזיקה עליה וקציבית או כל הנותן כובע לתנועה.

מהלך הפעולות

- ◀ הילדים עומדים בטורים בני ארבעה עד חמישה משתתפים בכל טור (אינם נוגעים זה זהה).
- ◀ הילדים נעים למרחב בטורים, כשהראשון בכל טור הוא ה'מנהיג'.
- ◀ ה'מנהיג' מוביל את טרוו בمسלולים שונים, וילד קבוצתו נעים אחרי בטור, תוך שמירה קפדנית על המסלול ועל סדר הטור.
- ◀ בהינתן אותן על-ידי המוביל, על ה'מנהיג' לנקת לסוף הטור, והשני בטור הופך להיות ה'מנהל' החדש. אפשר שהטור יתקדם בהליכה, בריצה, בדילוג, בניתו, בzychילה, ברקיעות ברגליים, בטפיחות על הכתפיים וכו'. שאר הילדים נעים בחיקוי מנהיגם.

הערות

- ◀ ניתן להשתמש במזיקה כאוט לתחילת ההתקדמות וכאות לעצירתה.
- ◀ במשחק נדרש מהילדים ומחשבות אחרים והתאמת תנועתם לקבוצה ולקבוצות האחרות הנעות במקביל אליהם.

3. נשחק ברמזור

מטרות המשחק: ציות להוראות בלתי מילוליות.

מטרות למידות: מהירות, זמן תגובה, זיהוי יסוד ותגובה בהתאם, בלימה, קשר עין והתמציאות למרחב.

תנאים ואבייזרים נלווים: מרחב פעילות נקי ממפגעים (חדר או חצר), פריטים בצבעים אדום, צהוב, ירוק.

מהלך הפעולות

- ◀ המוביל מצינה לילדים את המשחק, ולאחר מכן הילדים מנחים את המשחק. המוביל או הילדים אחזים בידיהם שלושה פריטים בצבעי הרמזור: אדום, צהוב וירוק.

- הילדים נעים נמרח בעל-פי הנחיות אחד הילדים באופנים שונים: דחרות, ריצה, זילוגים וכדומה. עם הרמת פריט צבעוני אחד על-ידי המובילה או הילדים, על הילדים להגיב בהתאם להנחיות הבאות:
- ▶ בהרמת פריט **בצבע אדום** – יש לבلوم ולהיעזר במקום.
  - ▶ בהרמת פריט **בצבע צהוב** – יש לבצע ריצה קלה במקום.
  - ▶ בהרמת פריט **ירוק** – יש לנוע על-פי הוראות המובילה או הילדים.

כביע ברגשות אין עבר היום על הילדים בצחון בתי הספר

שימוש בדימויים או בתמונות

דמיו הוא סוג של לשון ציורית. דמיו משווה בין שני דברים מתחומים שונים. בדמיו יש לפחות שני מרכיבים: הדומה והמודמה. הבסיס להשוואה הוא תכונה משותפת לשניהם, או פעולה, יחס או מראה משותף לשניהם.

- התלמידים מקבלים קוצר מהו דמיו ועל האפשרויות השונות לבטא דמיו (חפש, תנואה של חפש וכדומה). מומלץ להמחיש באמצעות דוגמאות.
- שימוש בתמונות- בפני התלמידים מוצג אוסף תמונות של דמיות או טפים או חפצים. לדוגמה: כל תלמיד מתבקש להשלים את המשפט – "היום הזה היה בשבי כמו...". התלמיד משלים את המשפט בעזרת הדמיו שבחר או בעזרת תמונות שבחר מתוך האוסף שהוצע בפניו.

פעילות עם אגוזים

- < בפני התלמידים מוצגת קערה מלאה באגוזים. אפשר גם תמונות של אגוזים.
- < כל תלמיד מזמין ליטול אגוז או תמונה של אגוז מהקערה ולספר על קושי שחוווה במהלך היום.
- < בהמשך מוגש לו/ה קל-פיצוח, התלמיד/ה מפיח/ת את האגוז ומספר/ת כיצד פיח/ה את הקושי. ואם זו תמונה ניתן לשאול כיצד התגברת על הקושי?

